

Ειδική έκθεση

Αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων στην ΕΕ

Καθοριστική η σημασία του μηχανισμού,
ελάχιστη όμως και ασυνεπής η χρήση του

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Περιεχόμενα

	Σημείο
Σύνοψη	I-VI
Εισαγωγή	01-17
Ελεύθερη κυκλοφορία εργαζομένων και υπηρεσιών και ελευθερία εγκατάστασης	01-02
Αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων	03-14
Καθήκοντα και αρμοδιότητες	15-17
Εμβέλεια και προσέγγιση του ελέγχου	18-25
Παρατηρήσεις	26-102
Ο αριθμός των νομοθετικά ρυθμιζόμενων επαγγελμάτων στην ΕΕ παραμένει υψηλός, ενώ τα συστήματα της ΕΕ για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων δεν χρησιμοποιούνται παρά ελάχιστα	26-37
Οι ενέργειες της Επιτροπής για την ενθάρρυνση των κρατών μελών να μειώσουν τον αριθμό των νομοθετικά ρυθμιζόμενων επαγγελμάτων δεν έχουν φέρει αποτελέσματα	28-35
Το σύστημα της ΕΕ για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων εκτιμάται ότι χρησιμοποιείται στο 6 % περίπου των περιπτώσεων κινητικότητας στην ΕΕ	36-37
Η εφαρμογή της οδηγίας σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων εξακολουθεί να εμφανίζει αδυναμίες	38-64
Έλλειψη ηλεκτρονικών διαδικασιών	38-41
Τα τέλη που χρεώνονται για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών και δεν αιτιολογούνται	42-46
Τα ζητούμενα έγγραφα υπερβαίνουν ενίοτε τις απαιτήσεις	47-48
Τα αντισταθμιστικά μέτρα παραμένουν δυσανάλογα	49-52
Οι προηγούμενοι έλεγχοι εφαρμόζονται διαφορετικά στα κράτη μέλη όσον αφορά την προσωρινή κινητικότητα	53-57
Τα κράτη μέλη δεν παρακολουθούν τη διάρκεια της διαδικασίας αναγνώρισης	58-64

Τα στοιχεία που προέβλεπε η αναθεωρημένη οδηγία RPQ προς διευκόλυνση της αναγνώρισης δεν αξιοποιούνται ευρέως	65-86
Ανομοιογενή τα αποτελέσματα όσον αφορά τη χρήση της ευρωπαϊκής επαγγελματικής ταυτότητας	65-68
Η μερική πρόσβαση αφορούσε λιγότερο από το 1 % των συνολικών αποφάσεων που εκδόθηκαν	69-70
Κοινές αρχές εκπαίδευσης ισχύουν επί του παρόντος μόνο για τους εκπαιδευτές χιονοδρομίας	71-74
Το σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής	75-86
Ελλιπής η παρακολούθηση των στοιχείων και των εκθέσεων από την Επιτροπή	87-95
Η παρακολούθηση από την Επιτροπή των στοιχείων στη βάση δεδομένων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα και των εκθέσεων που υπέβαλλαν τα κράτη μέλη ανά διετία ήταν ανεπαρκής	87-93
Η Επιτροπή επέλυσε τα προβλήματα με τη μεταφορά της οδηγίας RPQ στο εθνικό δίκαιο κινώντας διαδικασίες επί παραβάσει, τα κράτη μέλη όμως δεν έχουν ακόμη λάβει όλα τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα για την πλήρη εφαρμογή της	94-95
Οι πληροφορίες που παρέχουν η Επιτροπή και τα κράτη μέλη στους πολίτες είναι προσβάσιμες, στερούνται όμως συνοχής	96-102
Από το 2019, όλα τα κράτη μέλη που επισκεφθήκαμε έχουν βελτιώσει την πρόσβαση των πολιτών σε πληροφορίες	98-99
Οι πληροφορίες σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων που παρέχονται στους πολίτες μέσω των ιστότοπων της Επιτροπής και των κρατών μελών δεν είναι πάντοτε συνεκτικές ούτε αξιόπιστες	100-102
Συμπεράσματα και συστάσεις	103-111
Παραρτήματα	
Παράρτημα I – Φορείς με τους οποίους συναντηθήκαμε και συνομιλήσαμε στα κράτη μέλη	
Παράρτημα II – Ποσοστό συμμετοχής στην έρευνα ανά κράτος μέλος	
Παράρτημα III – Παράγοντες που διαδραματίζουν βασικό ρόλο στην αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων	

Παράρτημα IV – Διάφορα είδη αποφάσεων που λαμβάνουν οι αρμόδιες αρχές

Παράρτημα V – Ζητήματα που εντόπισε η Επιτροπή στα κράτη μέλη

Συντομογραφίες

Απαντήσεις της Επιτροπής

Χρονογραμμή

Κλιμάκιο ελέγχου

Σύνοψη

I Η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης εγγυάται στους πολίτες της ΕΕ το δικαίωμα να κυκλοφορούν ελεύθερα για επαγγελματικούς σκοπούς και να εγκαθιστούν την επιχείρησή τους σε άλλο κράτος μέλος. Ωστόσο, ενδέχεται να έρθουν αντιμέτωποι με εμπόδια που παρακωλύουν την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού, όπως δυσκολίες στην αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων τους, ιδίως στις περιπτώσεις στις οποίες τα κράτη μέλη ρυθμίζουν την πρόσβαση σε ορισμένα επαγγέλματα.

II Η ΕΕ ενέκρινε την οδηγία σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων το 2005 (εφεξής «οδηγία RPQ»). Στόχος της είναι να αποτρέψει τα κράτη μέλη να επιβάλλουν υπερβολικούς όρους στους πολίτες ενός κράτους μέλους της ΕΕ που επιθυμούν να ασκήσουν ένα νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα σε άλλο κράτος μέλος. Με το πλαίσιο που διέπει τα επαγγελματικά προσόντα επιδιώκεται επίσης να διασφαλιστεί ότι οι υπηρεσίες που παρέχονται σε όλα τα κράτη μέλη πληρούν τα ίδια πρότυπα από άποψη «δημόσιας υγείας και ασφάλειας». Η οδηγία επικαιροποιήθηκε το 2013 και έπρεπε να μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο μέχρι το 2016.

III Εξετάσαμε πόσο αποτελεσματικά η Επιτροπή διασφάλισε για τους πολίτες της ΕΕ που ασκούν ένα νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα το δικαίωμα να κυκλοφορούν ελεύθερα μεταξύ κρατών μελών για επαγγελματικούς σκοπούς ή να εγκαθιστούν την επιχείρησή τους. Εξετάσαμε κατά πόσον η Επιτροπή κατάφερε να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να μειώσουν τον αριθμό των νομοθετικά ρυθμιζόμενων επαγγελμάτων και σε ποιον βαθμό οι πολίτες χρησιμοποίησαν τα συστήματα που αναπτύχθηκαν. Επίσης, εξετάσαμε αν τα κράτη μέλη εφάρμοσαν τα σχετικά συστήματά τους με αποτελεσματικό τρόπο και αξιολογήσαμε τη χρησιμότητα των νέων στοιχείων που εισήγαγε η αναθεωρημένη οδηγία. Τέλος, εξετάσαμε κατά πόσον η Επιτροπή ήταν αποτελεσματική ως προς τον συντονισμό και την παρακολούθηση των στοιχείων που παρείχαν τα κράτη μέλη και κατά πόσον οι πληροφορίες που παρέχονταν στους πολίτες ήταν εύκολα προσβάσιμες, πλήρεις και συνεκτικές.

IV Πρόθεσή μας είναι ο εν προκειμένω έλεγχος, αφενός, να συμβάλει στην αξιολόγηση του τρόπου με τον οποίο η εφαρμογή της οδηγίας RPQ απέβη σε όφελος των πολιτών και, αφετέρου, να αναδείξει τομείς στους οποίους ο συντονισμός και η παρακολούθηση επιδέχονται βελτίωση.

V Συνολικά, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων στην ΕΕ είναι ένας σημαντικός μηχανισμός, που όμως χρησιμοποιείται ελάχιστα και χωρίς συνέπεια. Διαπιστώσαμε τα ακόλουθα:

- Πολλά επαγγέλματα συνεχίζουν να ρυθμίζονται από τα κράτη μέλη και, σύμφωνα με τους υπολογισμούς μας, το 6 % περίπου των πολιτών που μετακινούνται σε άλλο κράτος μέλος χρησιμοποιεί τα συστήματα αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων. Οι περισσότερες περιπτώσεις κινητικότητας του εργατικού δυναμικού στην ΕΕ δεν υπόκεινται σε αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων.
- Η εφαρμογή της οδηγίας RPQ από τα κράτη μέλη παρουσιάζει αδυναμίες, οι οποίες έχουν άμεσο αντίκτυπο στους πολίτες που επιθυμούν να ασκήσουν ένα νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα σε άλλο κράτος μέλος. Στις αδυναμίες αυτές συγκαταλέγονται η απουσία ηλεκτρονικών διαδικασιών και η ύπαρξη αποκλίσεων μεταξύ των τελών που χρεώνουν τα κράτη μέλη για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων. Ορισμένες αρχές ζητούν περισσότερα έγγραφα και διενεργούν περισσότερους ελέγχους από ό,τι προβλέπει η οδηγία RPQ, γεγονός που παρατείνει τη λήψη απόφασης όσον αφορά την αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων πέραν του μέγιστου χρονικού ορίου που ορίζει η οδηγία αυτή.
- Οι πολίτες και οι αρχές δεν χρησιμοποίησαν ευρέως τα νέα μέτρα που θεσπίστηκαν με την αναθεωρημένη οδηγία του 2013, όπως η ευρωπαϊκή επαγγελματική ταυτότητα, η μερική πρόσβαση σε ένα επάγγελμα ή οι κοινές αρχές εκπαίδευσης. Η επιβολή της χρήσης του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά με σκοπό την κοινοποίηση της αυτόματης αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων αποτέλεσε θετική αλλαγή και βελτίωσε την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων εθνικών αρχών. Ωστόσο, στην πράξη, τα νέα μέτρα δεν απέφεραν συνολικά παρά ελάχιστη προστιθέμενη αξία.
- Στο πλαίσιο της διαδικασίας αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων, οι αρμόδιες αρχές δεν έλαβαν υπόψη τις ειδοποιήσεις που είχαν καταχωρίσει στο σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά άλλα κράτη μέλη, ακόμη και στις περιπτώσεις στις οποίες αυτές βασίζονταν σε σοβαρούς λόγους, όπως η διάπραξη παραπτώματος, η επιβολή πειθαρχικών μέτρων ή η ποινική καταδίκη.
- Η περιοδική επικαιροποίηση των προσόντων στο αυτόματο σύστημα αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων συνιστά ένα σημαντικό βήμα προόδου, όμως η διαδικασία είναι επαχθής και δεν προβλέπεται προθεσμία για την ολοκλήρωσή της από την Επιτροπή.

- Η Επιτροπή κίνησε διαδικασίες επί παραβάσει για την αντιμετώπιση προβλημάτων που αφορούσαν τη μεταφορά της οδηγίας RPQ στο εθνικό δίκαιο, όμως εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες στην εφαρμογή της στα κράτη μέλη.
- Οι πληροφορίες που παρέχονται στους πολίτες που επιθυμούν να ασκήσουν ένα νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα σε άλλο κράτος μέλος είναι σε γενικές γραμμές προσβάσιμες, όμως συχνά στερούνται αξιοπιστίας και συνοχής.

VI Βάσει των συμπερασμάτων αυτών, συνιστούμε στην Επιτροπή να διασφαλίσει:

- την ομοιόμορφη εφαρμογή του συστήματος αναγνώρισης·
- την ενσωμάτωση ενός μηχανισμού προειδοποίησης στη διαδικασία αναγνώρισης·
- την ετήσια επικαιροποίηση των καταλόγων με τα επαγγελματικά προσόντα σε ορισμένους τομείς (που απαριθμούνται στο παράρτημα V της οδηγίας RPQ), στους οποίους η αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων μπορεί να γίνεται αυτόματα, καθώς και τη συντόμευση της προθεσμίας για τη λήψη αποφάσεων αναγνώρισης μέσω του αυτόματου συστήματος για τα τομεακά επαγγέλματα· και
- την παροχή αξιόπιστων και συνεκτικών πληροφοριών στους πολίτες.

Εισαγωγή

Ελεύθερη κυκλοφορία εργαζομένων και υπηρεσιών και ελευθερία εγκατάστασης

01 Η **Συνθήκη για τη λειτουργία της ΕΕ** εγγυάται την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και των υπηρεσιών, καθώς και την ελευθερία εγκατάστασης εντός της ενιαίας αγοράς της ΕΕ. Επιτρέπει σε όλους τους πολίτες της ΕΕ, είτε πρόκειται για μισθωτούς («εργαζόμενους») είτε για αυτοαπασχολούμενους, να κυκλοφορούν ελεύθερα μεταξύ των κρατών μελών για επαγγελματικούς σκοπούς ή να εγκαθιστούν την επιχείρησή τους. Τα δικαιώματα αυτά εμπίπτουν στις τέσσερις θεμελιώδεις ελευθερίες της ΕΕ (ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των υπηρεσιών, των κεφαλαίων και των εργαζομένων).

02 Οι πολίτες ενδέχεται να έρθουν αντιμέτωποι με διάφορα εμπόδια που παρακωλύουν την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού, ένα εκ των οποίων αφορά τις δυσκολίες στην αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων¹. Άλλα πιθανά εμπόδια μπορεί να είναι, μεταξύ άλλων, οι διαφορές στις ρυθμίσεις κοινωνικής ασφάλισης και η έλλειψη εναρμόνισης των συνταξιοδοτικών συστημάτων ή των συστημάτων ασφάλισης υγείας μεταξύ των κρατών μελών.

Αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων

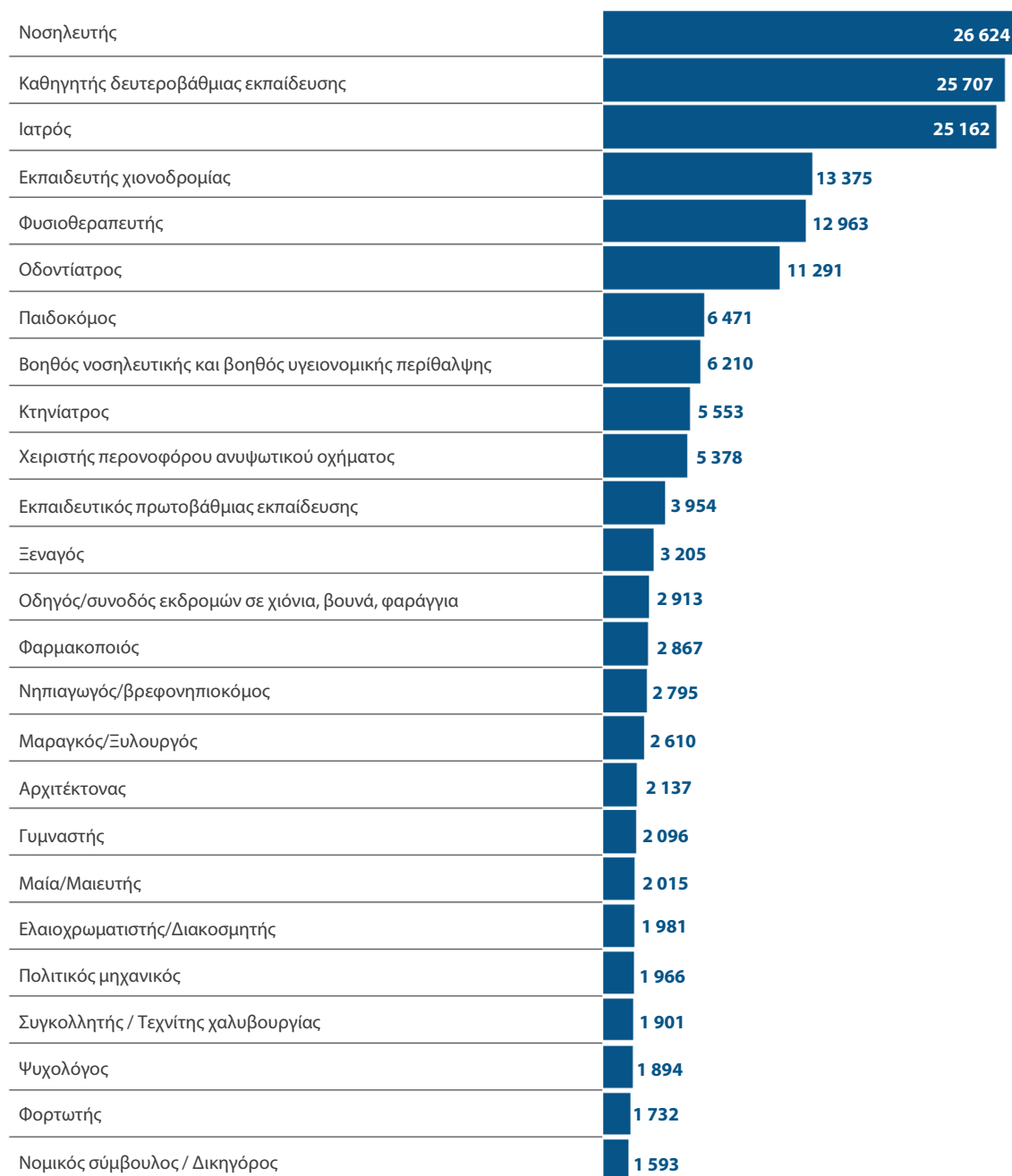
03 Τα κράτη μέλη έχουν το δικαίωμα να θέτουν κανόνες που ρυθμίζουν την πρόσβαση σε επαγγέλματα. Όταν θεσπίζονται κανόνες που αφορούν συγκεκριμένα επαγγέλματα, αυτά αποκαλούνται «νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα».

¹ Ειδική έκθεση 06/2018 του ΕΕΣ σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων.

04 Η αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων αφορά τους πολίτες που αποκτούν επαγγελματικά προσόντα σε ένα κράτος μέλος (χώρα καταγωγής) και επιθυμούν να ασκήσουν ένα νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα σε άλλο (χώρα υποδοχής). Προκειμένου να ασκήσουν το επάγγελμά τους, η χώρα υποδοχής πρέπει να αναγνωρίσει τα επαγγελματικά τους προσόντα. Ελλείψει της αναγνώρισης αυτής, οι πολίτες δεν μπορούν να ασκήσουν το σκοπούμενο επάγγελμα, διατηρούν ωστόσο το δικαίωμα να μετακινούνται και να εργάζονται στο εξωτερικό. Η έννοια της αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων δεν συμπίπτει με αυτή που αφορά τα ακαδημαϊκά προσόντα. Η τελευταία, που διέπεται από τη [Σύμβαση της Λισαβόνας](#), συνδέεται με την εκπαίδευση και το δικαίωμα πραγματοποίησης σπουδών στο εξωτερικό και αναγνώρισής τους.

05 Τον Σεπτέμβριο του 2005, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν την [οδηγία σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, η οποία ενοποίησε το προϋπάρχον νομικό πλαίσιο της ΕΕ \(οδηγία RPQ\)](#). Η οδηγία παρείχε ορισμό του «νομοθετικά ρυθμιζόμενου επαγγέλματος» και προσδιόρισε ορισμένες απαιτήσεις που οφείλουν να πληρούν τα κράτη μέλη στο πλαίσιο των διαδικασιών αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων, με στόχο την προώθηση της ελεύθερης κυκλοφορίας σε επίπεδο εργαζομένων, επιχειρήσεων και παρόχων υπηρεσιών. Η οδηγία καλύπτει τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, που περιλαμβάνει τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ και επιπλέον την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και τη Νορβηγία. Στο [γράφημα 1](#) παρουσιάζονται τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα με τη μεγαλύτερη κινητικότητα στην ΕΕ.

Γράφημα 1 – Τα 25 νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα με τη μεγαλύτερη κινητικότητα στην ΕΕ, βάσει του αριθμού των συνολικών αποφάσεων που δήλωσαν οι αρμόδιες αρχές στα 27 κράτη μέλη την περίοδο 2017-2021

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει [στοιχείων της Επιτροπής](#) που εξάχθηκαν τον Οκτώβριο του 2023.

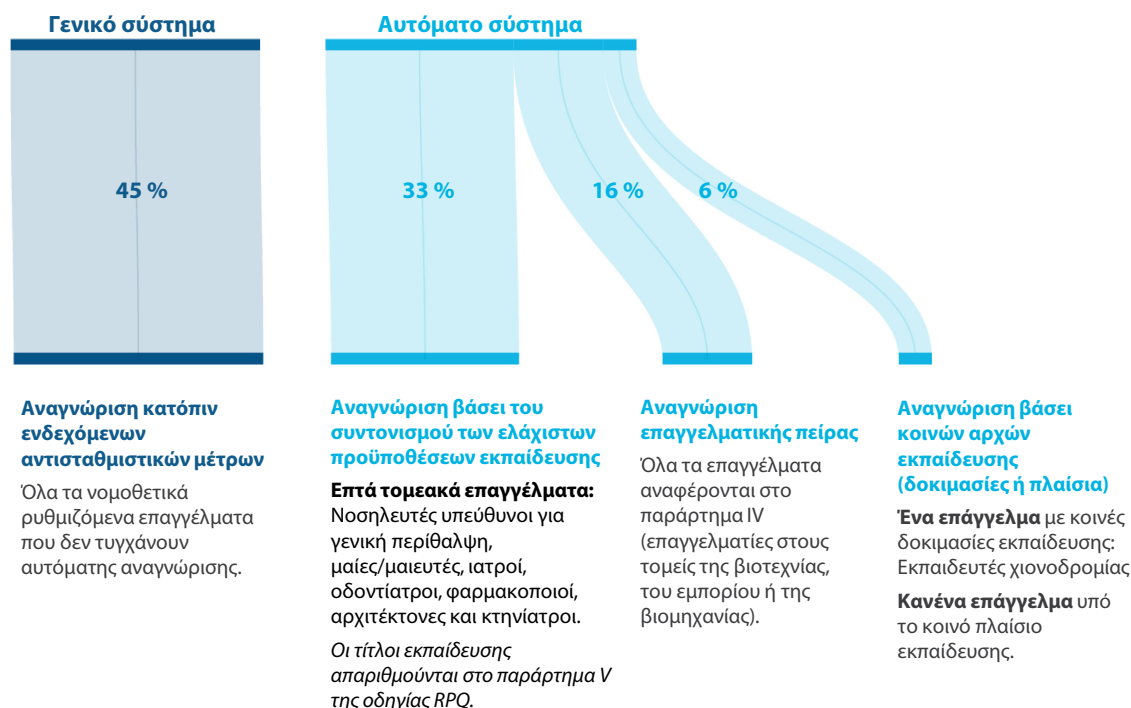
06 Η οδηγία RPQ δεν ισχύει:

- για τα μη νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα στη χώρα υποδοχής, ακόμη και αν τα εν λόγω επαγγέλματα ρυθμίζονται νομοθετικά στη χώρα καταγωγής·
- για δραστηριότητες ή επαγγέλματα που συνδέονται με το κράτος και την άσκηση δημόσιας εξουσίας, ήτοι για τους δημόσιους υπαλλήλους·
- για τους συμβολαιογράφους.

07 Υπάρχουν δύο βασικά συστήματα αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων (βλέπε [γράφημα 2](#)):

- Το αυτόματο σύστημα, που περιλαμβάνει τρία είδη αναγνώρισης και εφαρμόζεται 1) σε επτά τομεακά επαγγέλματα, 2) στους εκπαιδευτές χιονοδρομίας και 3) στα επαγγέλματα στους τομείς της βιοτεχνίας, του εμπορίου και της βιομηχανίας. Τα εν λόγω επαγγέλματα συγκαταλέγονται σε εκείνα με τη μεγαλύτερη κινητικότητα βάσει των στοιχείων που παρατίθενται στο [γράφημα 1](#). Στο πλαίσιο του συγκεκριμένου συστήματος, οι αρμόδιες αρχές οφείλουν να εγκρίνουν αυτόματα τις αιτήσεις, βάσει των εγγράφων που υποβάλλουν οι πολίτες, χωρίς να αντιπαραβάλλουν τα προσόντα αυτά με τις εθνικές απαιτήσεις.
- Το γενικό σύστημα ισχύει για όλα τα υπόλοιπα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα και, σε αντίθεση με το αυτόματο σύστημα, μπορεί να εφαρμοστούν αντισταθμιστικά μέτρα, τα οποία συνίστανται σε πρακτική άσκηση προσαρμογής (κατά τη διάρκεια της οποίας είναι δυνατή η άσκηση του επαγγέλματος αλλά μόνον υπό εποπτεία) ή σε δοκιμασία επάρκειας που επιβάλλουν οι αρμόδιες αρχές. Οι αρμόδιες αρχές της χώρας υποδοχής αποφασίζουν κατά περίπτωση αν θα επιβάλουν αντισταθμιστικά μέτρα. Τα μέτρα αυτά μπορούν να επιβληθούν μόνο σε περίπτωση που υπάρχει ουσιαστική διαφορά μεταξύ των χωρών καταγωγής και υποδοχής όσον αφορά την εκπαίδευση για το ίδιο επάγγελμα και η διαφορά αυτή δεν μπορεί να αντισταθμιστεί από την επαγγελματική πείρα ή τη διά βίου μάθηση.

Γράφημα 2 – Αυτόματο και γενικό σύστημα αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων στην ΕΕ (από το 2016)

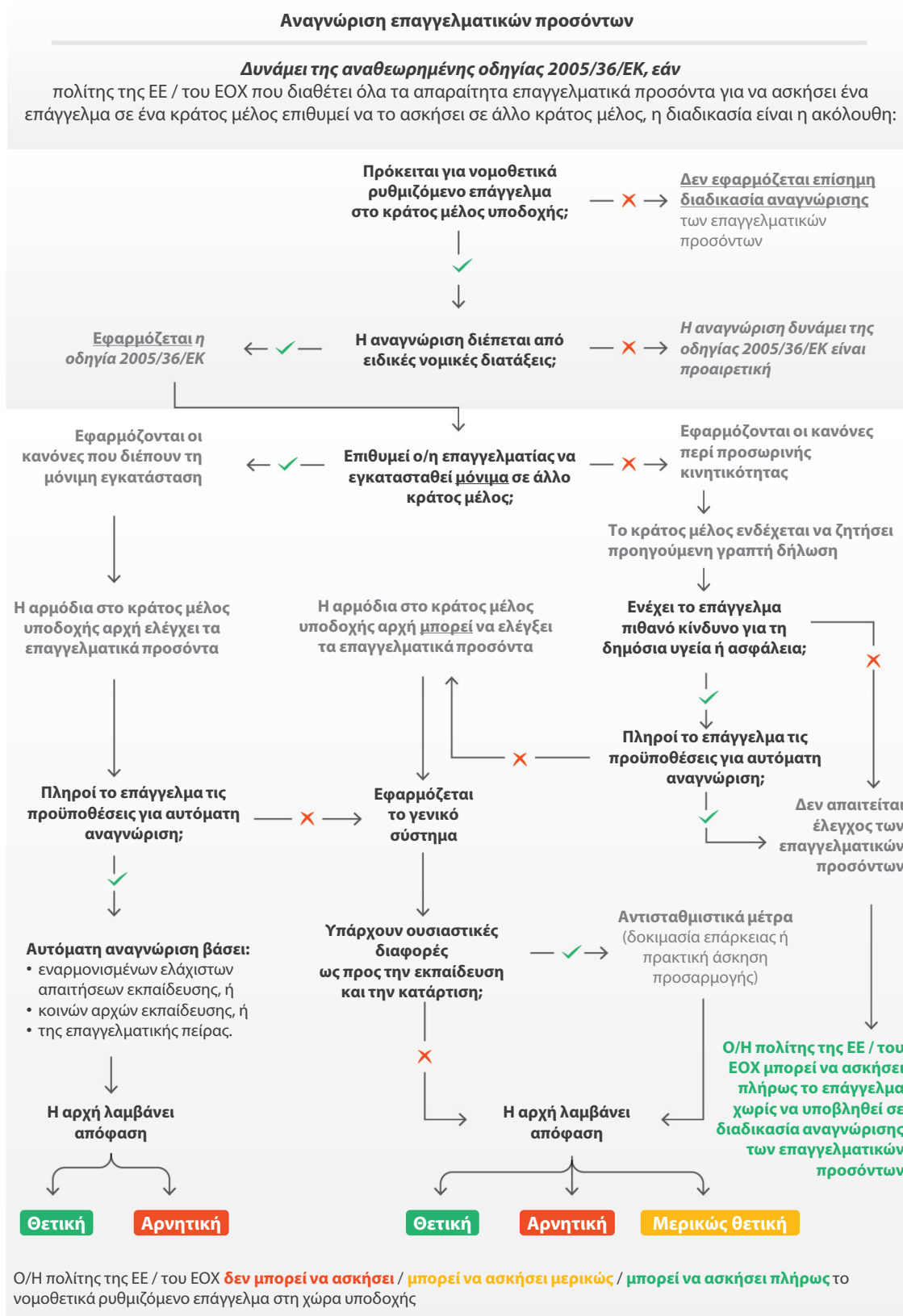
Σημ.: Τα ποσοστά καταδεικνύουν το μερίδιο των αποφάσεων αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων που εκδίδονται ανά σύστημα αναγνώρισης (45 % για το γενικό σύστημα και 55 % για το αυτόματο).

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από την οδηγία RPQ και στοιχείων της Επιτροπής για την περίοδο 2017-2021 που εξάχθηκαν τον Νοέμβριο του 2023.

08 Οι πολίτες μπορούν να εργάζονται στο εξωτερικό σε προσωρινή ή μόνιμη βάση. Η οδηγία RPQ προβλέπει διαφορετικά σύνολα κανόνων για κάθε περίπτωση. Κατ' αρχήν, η πρόσβαση σε νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα στο πλαίσιο της προσωρινής κινητικότητας πρέπει να είναι απλούστερη. Στις περιπτώσεις αυτές, οι χώρες υποδοχής δύναται να ζητούν από τους πολίτες να δηλώνουν την πρόθεσή τους να ασκήσουν τη δραστηριότητά τους στην επικράτειά τους πριν από την έναρξή της, καθώς και να υποβάλλουν τους συγκεκριμένους πολίτες σε «προηγούμενους ελέγχους» των επαγγελματικών προσόντων τους υπό ορισμένες συνθήκες.

09 Το δένδροδιάγραμμα αποφάσεων που παρουσιάζεται στο [γράφημα 3](#) αποτυπώνει τη διαδικασία αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων. Το πρώτο ερώτημα που τίθεται είναι αν πρόκειται για νομοθετικά ρυθμιζόμενο ή όχι επάγγελμα. Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης με απαίτηση αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων, το δένδροδιάγραμμα παρουσιάζει τα διάφορα στάδια που μεσολαβούν μέχρι τη λήψη της σχετικής απόφασης από την αρμόδια αρχή. Τα στάδια αυτά της διαδικασίας λήψης αποφάσεων που προβλέπεται στην οδηγία RPQ συνοδεύονται από τις ενδείξεις «ναι» (v) και «όχι» (x).

Γράφημα 3 – Περιγραφή της διαδικασίας αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων, συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων που μπορούν να λαμβάνουν οι αρμόδιες αρχές

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει της αναθεωρημένης οδηγίας RPQ.

10 Κάθε χρόνο, τα κράτη μέλη οφείλουν να δηλώνουν τις αποφάσεις που λαμβάνουν σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων στη βάση δεδομένων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα (Regulated Professions Database, RPD), ένα εργαλείο ΤΠ που τηρεί η Επιτροπή με σκοπό να ενημερώνονται οι πολίτες σχετικά με ζητήματα που άπτονται της αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων. Το 2024, η Επιτροπή σχεδιάζει να αρχίσει τη μεταφορά των πληροφοριών της RPD προς το σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (Internal Market Information System, IMI).

11 Στην πράξη, η αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων αποτελεί ένα από τα διάφορα διαδικαστικά στάδια που οφείλουν να διεκπεραιώσουν οι πολίτες που επιθυμούν να ασκήσουν ένα νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα στο εξωτερικό. Για ορισμένα επαγγέλματα, ενδέχεται να απαιτείται επίσης η απόκτηση άδειας άσκησης επαγγέλματος (π.χ. για τα επαγγέλματα υγείας) ή άδειας άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας (π.χ. για τα βιοτεχνικά επαγγέλματα). Η οδηγία RPQ δεν καλύπτει τις ως άνω πτυχές. Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να καθιερώσουν, για ορισμένα επαγγέλματα, μια «συνολική» διαδικασία που θα περιλαμβάνει τόσο την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων όσο και τη χορήγηση άδειας άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας ή άδειας άσκησης επαγγέλματος.

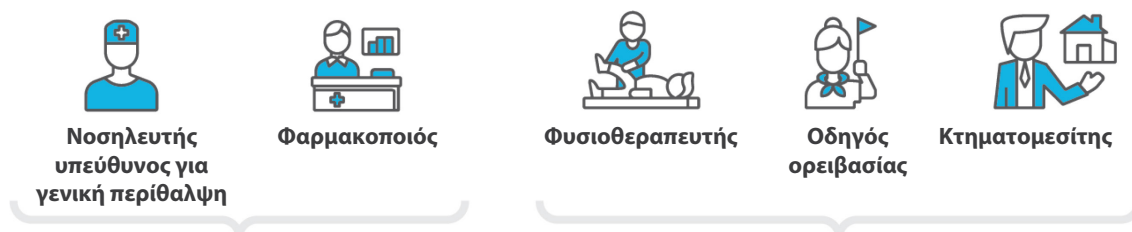
12 Τον Μάιο του 2010, κατόπιν αιτήματος του τότε Προέδρου της Επιτροπής, ο Mario Monti κατάρτισε [έκθεση](#) αναφορικά με μια νέα στρατηγική για την ενιαία αγορά. Τα συμπεράσματα της έκθεσης ήταν ότι η αμοιβαία αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων έρχετο περαιτέρω αποσαφήνισης και ότι εξακολουθούσε να υπάρχει αντίσταση σε επίπεδο κρατών μελών ως προς την αναγνώριση προσόντων που αποκτώνται στο εξωτερικό. Στην έκθεση διατυπώνονταν δύο βασικές συστάσεις αναφορικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων: η επέκταση του αυτόματου συστήματος και η ενίσχυση της διαφάνειας.

13 Τον Νοέμβριο του 2013, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αναθεώρησαν την οδηγία RPQ (εγκρίνοντας την [οδηγία 2013/55/ΕΕ](#)). Τα κράτη μέλη έπρεπε να μεταφέρουν την αναθεωρημένη οδηγία στο εθνικό τους δίκαιο έως τον Ιανουάριο του 2016. Η αναθεωρημένη οδηγία περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

- τη μερική πρόσβαση σε επαγγελματική δραστηριότητα, απόρροια της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης², η οποία δίνει τη δυνατότητα μερικής άσκησης ενός νομοθετικά ρυθμιζόμενου επαγγέλματος στο κράτος μέλος υποδοχής από πολίτες που δεν διαθέτουν τα κατάλληλα προσόντα για την άσκηση του συνόλου των σχετικών δραστηριοτήτων·
- κοινές αρχές εκπαίδευσης (πλαίσια εκπαίδευσης ή δοκιμασίες επάρκειας). Οι αρχές αυτές αντιπροσωπεύουν ένα πρόσθετο αυτόματο σύστημα αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων σε σχέση με εκείνο που εφαρμόζεται στα επτά τομεακά επαγγέλματα. Επί του παρόντος, το πρόσθετο αυτό σύστημα εφαρμόζεται μόνο στους εκπαιδευτές χιονοδρομίας (βλέπε [γράφημα 2](#))·
- την υποχρεωτική χρήση του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά με σκοπό την κοινοποίηση των αυτομάτως αναγνωρισμένων τίτλων σπουδών (παράρτημα V της οδηγίας RPQ), και διαδικασίες συνεργασίας, ήτοι την ευρωπαϊκή επαγγελματική ταυτότητα (EET) και τον μηχανισμό προειδοποίησης·
- τον ενισχυμένο ρόλο των υπηρεσιών μίας στάσης στα κράτη μέλη όσον αφορά την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων και θέσπιση της υποχρέωσης να παρέχουν στους ιστότοπούς τους έναν ελάχιστο αριθμό πληροφοριών·
- την EET, ένα πλήρως ηλεκτρονικό μέσο αναγνώρισης των προσόντων. Οι σχετικές διαδικασίες διεκπεραιώνονται μέσω του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά. Η EET είναι διαθέσιμη για πέντε επαγγέλματα (βλέπε [γράφημα 4](#)).

² Απόφαση της 19ης Ιανουαρίου 2006 στην [υπόθεση C-330/03](#) (επάγγελμα του πολιτικού μηχανικού, με ειδίκευση στην υδραυλική), την οποία συμπληρώνει η απόφαση της 27ης Ιουνίου 2013 στην [υπόθεση C-575/11](#) (επάγγελμα του φυσιοθεραπευτή).

Γράφημα 4 – Πέντε επαγγέλματα επιλέξιμα για την ευρωπαϊκή επαγγελματική ταυτότητα

Τα επαγγέλματα αυτά θεωρούνται τομεακά και καλύπτονται από το αυτόματο σύστημα αναγνώρισης βάσει εναρμονισμένων ελάχιστων απαιτήσεων εκπαίδευσης (παράρτημα V της οδηγίας RPQ).

Τα επαγγέλματα αυτά δεν υπάγονται σε κανένα από τα αυτόματα συστήματα και, ως εκ τούτου, υπάγονται στο γενικό σύστημα αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει της οδηγίας RPQ.

14 Τον Απρίλιο του 2024, ο πρόεδρος του Ινστιτούτου Jacques Delors, Enrico Letta, παρουσίασε την έκθεση με τίτλο «**Much more than a market**», που εκπονήθηκε κατόπιν αιτήματος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Στην έκθεση διατυπώνονται συγκεκριμένες προτάσεις που σκοπό έχουν να συμβάλουν στον προβληματισμό σχετικά με το μέλλον της ενιαίας αγοράς. Στην έκθεση ζητείται η διεύρυνση του συστήματος αυτόματης αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων και η επανεξέταση τόσο της ανάγκης για νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα όσο και του πεδίου εφαρμογής αυτών των ρυθμίσεων. Στο πλαίσιο της ενιαίας αγοράς για την ενίσχυση της υγείας και της πρόσβασης σε φάρμακα, η έκθεση ζητεί από την ΕΕ να προωθήσει ενεργά την αμοιβαία αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων στα φαρμακευτικά επαγγέλματα.

Καθήκοντα και αρμοδιότητες

15 Η Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς, Βιομηχανίας, Επιχειρηματικότητας και ΜΜΕ (ΓΔ GROW) είναι αρμόδια για τα περισσότερα ζητήματα που άπτονται της εσωτερικής αγοράς, περιλαμβανομένης της αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων. Υποβάλλει προτάσεις σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων και διασφαλίζει την έγκαιρη μεταφορά των σχετικών οδηγιών στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών, καθώς και την εφαρμογή τους. Σε περίπτωση που κράτος μέλος δεν τηρεί τις σχετικές υποχρεώσεις του, η Επιτροπή δύναται να λάβει τα κατάλληλα μέτρα επιβολής.

16 Η ΓΔ GROW έχει τις εξής περαιτέρω αρμοδιότητες:

- συντονίζει τον τομέα πολιτικής και προΐσταται της ομάδας συντονιστών, η οποία απαρτίζεται από έναν εθνικό συντονιστή ανά κράτος μέλος με εμπειρογνωσία στον τομέα της αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων. Καθένας από αυτούς είναι υπεύθυνος για την προώθηση της ομοιόμορφης εφαρμογής της οδηγίας RPQ και τη συλλογή όλων των σχετικών πληροφοριών·
- παρακολουθεί το σύστημα, π.χ. βάσει των πληροφοριών που παρέχουν τα κράτη μέλη μέσω της βάσης δεδομένων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα, καθώς και των εκθέσεων που αυτά υποβάλλουν ανά διετία και οι οποίες περιέχουν βασικά στατιστικά στοιχεία και δεδομένα σχετικά με την αναλογικότητα των μέτρων και, μεταξύ άλλων, αιτιολογούν τη ρύθμιση ορισμένων επαγγελμάτων·
- εγκρίνει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις (π.χ. για την επικαιροποίηση του παραρτήματος V της οδηγίας RPQ, όπου απαριθμούνται οι τίτλοι εκπαίδευσης που υπάγονται στο αυτόματο σύστημα) και εκτελεστικές πράξεις για την αποσαφήνιση ορισμένων πτυχών της αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων, όπως η διαδικασία έκδοσης της ευρωπαϊκής επαγγελματικής ταυτότητας·
- ανά πενταετία, υποβάλλει έκθεση αναφορικά με την εφαρμογή της οδηγίας RPQ·
- παρέχει και τηρεί εργαλεία ΤΠ (τη βάση δεδομένων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα, η οποία θα αντικατασταθεί σύντομα από το σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά, και τον ιστότοπο «Your Europe»), τα οποία πληροφορούν τους πολίτες σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων. Όσον αφορά το περιεχόμενό τους, η ΓΔ GROW βασίζεται στα στοιχεία που παρέχουν τα κράτη μέλη.

17 Πέραν της διεκπεραίωσης των αιτήσεων αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων, τα κράτη μέλη είναι αρμόδια:

- να διορίζουν έναν εθνικό συντονιστή, ο οποίος συμμετέχει στην ομάδα συντονιστών·
- να υποβάλλουν ανά διετία εκθέσεις στην Επιτροπή (βλέπε σημείο 16, δεύτερη περίπτωση)·
- να διαβιβάζουν στην Επιτροπή κατάλογο των νομοθετικά ρυθμιζόμενων επαγγελμάτων και να καταχωρίζουν στοιχεία στη βάση δεδομένων για τα επαγγέλματα αυτά·
- να συνεργάζονται με άλλα κράτη μέλη και την Επιτροπή μέσω του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά·
- να παρέχουν υποστήριξη και να ενημερώνουν τους πολίτες κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αναγνώρισης.

Εμβέλεια και προσέγγιση του ελέγχου

18 Εξετάσαμε κατά πόσον η Επιτροπή διασφάλισε αποτελεσματικά για τους πολίτες της ΕΕ που ασκούν ένα νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα το δικαίωμα να κυκλοφορούν ελεύθερα μεταξύ των κρατών μελών για επαγγελματικούς σκοπούς. Ειδικότερα, εξετάσαμε κατά πόσον:

- η Επιτροπή κατάφερε να ενθαρρύνει με επιτυχία τα κράτη μέλη να μειώσουν τον αριθμό των νομοθετικά ρυθμιζόμενων επαγγελμάτων και κατά πόσον τα σχετικά συστήματα χρησιμοποιούνταν ευρέως από τους πολίτες·
- τα κράτη μέλη εφάρμοσαν αποτελεσματικά και προς όφελος των πολιτών το σύστημα αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων·
- αξιοποιήθηκαν τα νέα στοιχεία που προβλέπει η αναθεωρημένη οδηγία προς διευκόλυνση της αναγνώρισης·
- η Επιτροπή συντόνισε και παρακολούθησε τα στατιστικά και λοιπά στοιχεία που παρείχαν τα κράτη μέλη, και αντιμετώπισε αποτελεσματικά τα προβλήματα που ανέκυψαν όσον αφορά τη μεταφορά της οδηγίας RPQ στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών·
- η Επιτροπή και τα κράτη μέλη παρείχαν στους πολίτες εύκολα προσβάσιμες, πλήρεις και συνεκτικές πληροφορίες σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων.

19 Ο έλεγχός μας κάλυψε την περίοδο από το 2013, έτος κατά το οποίο αναθεωρήθηκε η οδηγία RPQ, έως τις πλέον πρόσφατες εξελίξεις που σημειώθηκαν στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έτους Δεξιοτήτων 2023. Κύριος ελεγχόμενός μας ήταν η Επιτροπή, και ειδικότερα η ΓΔ GROW. Επίσης, συνομιλήσαμε με εκπροσώπους της ΓΔ EMPL και της Eurostat, της Γενικής Διεύθυνσης της Επιτροπής που είναι αρμόδια για τις επίσημες ευρωπαϊκές στατιστικές.

20 Εστιάσαμε τις εργασίες μας στα εξής τέσσερα επαγγέλματα: του νοσηλευτή υπεύθυνου για γενική περίθαλψη, του καθηγητή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, του ξυλουργού/μαραγκού και του πολιτικού μηχανικού. Σύμφωνα με [εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Αρχής Εργασίας](#), τα ανωτέρω επαγγέλματα γνωρίζουν (τις πλέον) σημαντικές ελλείψεις σε εργατικό δυναμικό στην ΕΕ. Επιπλέον, συγκαταλέγονται στα 25 επαγγέλματα με τη μεγαλύτερη κινητικότητα (βλέπε [γράφημα 1](#)) και καλύπτουν όλα τα συστήματα για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων (βλέπε [γράφημα 3](#)), περιλαμβανομένων ειδικών μέτρων, όπως η ευρωπαϊκή επαγγελματική ταυτότητα και η μερική πρόσβαση (βλέπε σημείο [13](#)). Λάβαμε επίσης υπόψη τις πλέον πρόσφατες εξελίξεις στον συγκεκριμένο τομέα, όπως η ενσωμάτωση της βάσης δεδομένων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα στο σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά.

21 Για τους σκοπούς του εν προκειμένω ελέγχου, επισκεφθήκαμε τέσσερα κράτη μέλη (Αυστρία, Βέλγιο, Λουξεμβούργο και Τσεχία), όπου συναντήσαμε εκπροσώπους 21 εθνικών ή περιφερειακών αρχών που είναι αρμόδιες για τα τέσσερα επαγγέλματα του δείγματος (βλέπε [παράρτημα I](#)), καθώς και τους εθνικούς συντονιστές για τους σκοπούς της οδηγίας RPQ. Για την επιλογή των κρατών μελών, βασιστήκαμε κυρίως στο πλήθος των αποφάσεων που ελήφθησαν σχετικά με την αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων και των δηλώσεων (πρόθεσης προσωρινής παροχής υπηρεσιών), λαμβάνοντας επίσης υπόψη την ισόρροπη γεωγραφική εκπροσώπηση. Στα ως άνω τέσσερα κράτη μέλη, υποβάλαμε τους σχετικούς ιστότοπους σε διεπεξεργαστικές ελεγκτικές δοκιμασίες, προκειμένου να επαληθεύσουμε την αξιοπιστία, την προσβασιμότητα και την πληρότητα των πληροφοριών που παρέχονται στους πολίτες σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων.

22 Επιπλέον, αποστείλαμε ερωτηματολόγιο σε 3 100 φορείς από όλα τα κράτη μέλη που είναι καταχωρισμένοι από την Επιτροπή ως αρμόδιες αρχές στην ενότητα του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά που αφορά τα επαγγελματικά προσόντα. Λάβαμε απαντήσεις από σχεδόν 850 αρχές (ποσοστό απόκρισης 27 %). Το ποσοστό απόκρισης ανά κράτος μέλος παρατίθεται στο [παράρτημα II](#). Τα αποτελέσματα της έρευνάς μας δημοσιοποιούνται ως ανοικτά δεδομένα, είναι διαθέσιμα στο διαδίκτυο και δημοσιεύονται ανώνυμα.

23 Επίσης, συνομιλήσαμε με εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Αρχής Εργασίας (ELA), του Ευρωπαϊκού Κέντρου για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης (Cedefop), της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (ΕΟΚΕ), του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων (EIGE) και του Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή ([παράρτημα III](#)).

24 Δεν εξετάσαμε:

- τις διαδικασίες αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων που ισχύουν για τους πολίτες που απέκτησαν τα εν λόγω προσόντα εκτός ΕΕ·
- το σύστημα αναγνώρισης των ακαδημαϊκών προσόντων.

25 Με την παρούσα ειδική έκθεση, επιδίωξή μας είναι να προσδιορίσουμε αν η οδηγία RPQ εφαρμόστηκε αποτελεσματικά προς όφελος των πολιτών, καθώς και να συμβάλουμε στην ανάλυση του συγκεκριμένου τομέα πολιτικής, ιδίως στο πλαίσιο του [Ευρωπαϊκού Έτους Δεξιότητων 2023](#).

Παρατηρήσεις

Ο αριθμός των νομοθετικά ρυθμιζόμενων επαγγελματιών στην ΕΕ παραμένει υψηλός, ενώ τα συστήματα της ΕΕ για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων δεν χρησιμοποιούνται παρά ελάχιστα

26 Τα κράτη μέλη μπορούν να θέτουν κανόνες που ρυθμίζουν την πρόσβαση σε ορισμένα επαγγέλματα. Η ύπαρξη κανονιστικών ρυθμίσεων δεν εμποδίζει μεν τους πολίτες να εργαστούν σε άλλο κράτος μέλος, όμως η ανάγκη αναγνώρισης συγκεκριμένων επαγγελματικών προσόντων ενδέχεται να αποτελεί πρόσκομμα σε περίπτωση που πολίτες επιθυμούν να ασκήσουν τη δραστηριότητά τους σε άλλο κράτος μέλος. Σε περίπτωση που δεν καταφέρουν να εξασφαλίσουν την εν λόγω αναγνώριση, ενδέχεται να αναγκαστούν να αναζητήσουν εναλλακτική εργασία, μη ανταποκρινόμενη στα προσόντα τους, και πιθανώς να έχουν χαμηλότερες απολαβές.

27 Μεταξύ 2012 και 2014, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο διαπίστωσε ότι η ρύθμιση των επαγγελματιών συνιστούσε εμπόδιο στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και [ζήτησε](#) από τα κράτη μέλη να μειώσουν τον αριθμό των νομοθετικά ρυθμιζόμενων επαγγελματιών και να άρουν τους περιττούς ή δυσανάλογους φραγμούς στην πρόσβαση στα επαγγέλματα αυτά. Το 2012, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο [κάλεσε](#) την Επιτροπή να εντοπίσει τομείς στους οποίους τα κράτη μέλη εμποδίζουν δυσανάλογα την πρόσβαση σε νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα.

Οι ενέργειες της Επιτροπής για την ενθάρρυνση των κρατών μελών να μειώσουν τον αριθμό των νομοθετικά ρυθμιζόμενων επαγγελματιών δεν έχουν φέρει αποτελέσματα

28 Έχοντας επίγνωση του γεγονότος ότι ο βαθμός ρύθμισης στα κράτη μέλη ενδέχεται να διαφέρει ανάλογα με το επάγγελμα, αναμέναμε να διαπιστώσουμε ότι οι ενέργειες της Επιτροπής ενθάρρυναν τα κράτη μέλη να μειώσουν τον αριθμό των νομοθετικά ρυθμιζόμενων επαγγελματιών και ότι οι πολίτες, προκειμένου να επιτύχουν την αναγνώριση των επαγγελματικών τους προσόντων, χρησιμοποιούσαν τα σχετικά συστήματα.

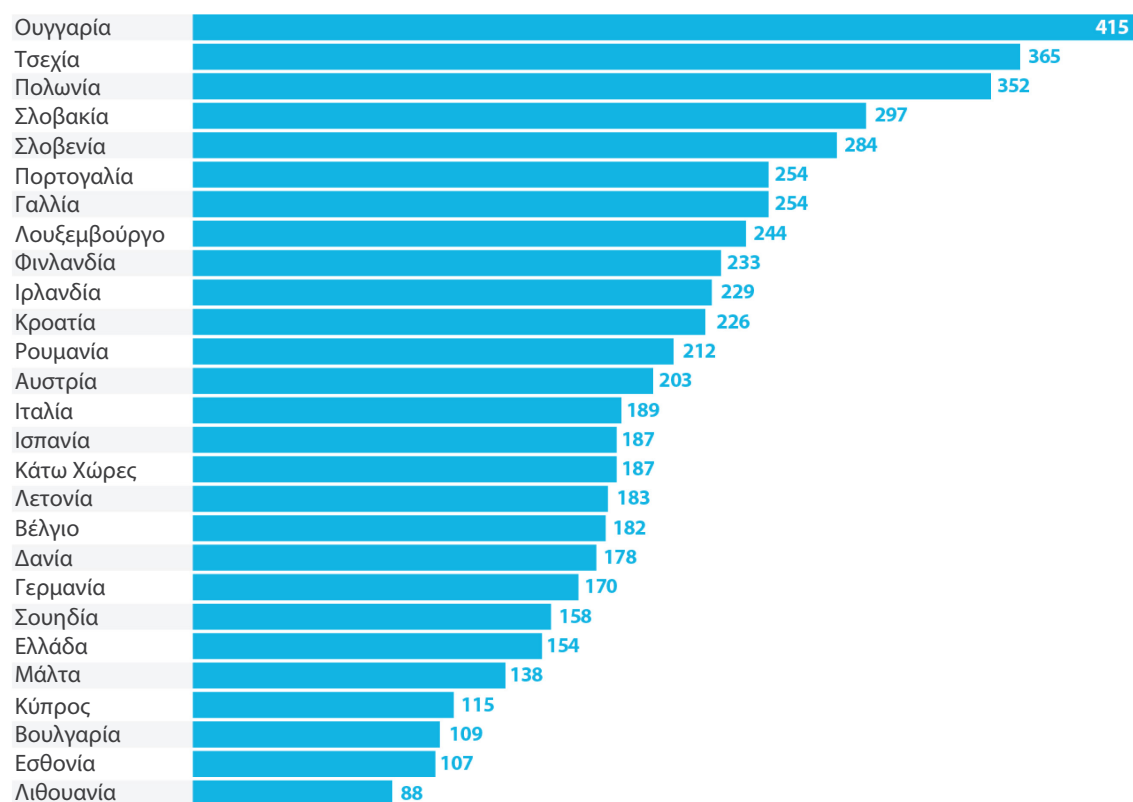
29 Η Επιτροπή προέβη σε «αμοιβαία αξιολόγηση», αρχής γενομένης από το 2014, προκειμένου να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να αξιολογήσουν σωστά τους λόγους για την ύπαρξη νομοθετικά ρυθμιζόμενων επαγγελμάτων. Στόχος ήταν τα κράτη μέλη να αξιολογήσουν τις ρυθμίσεις που επιβάλλουν για τα διάφορα επαγγέλματα και, κατόπιν της αξιολόγησης αυτής, να μειώσουν τον αριθμό των νομοθετικά ρυθμιζόμενων επαγγελμάτων. Τα κράτη μέλη όφειλαν να υποβάλουν στην Επιτροπή εθνικό σχέδιο δράσης έως το 2016.

30 Σε συνέχεια της διαδικασίας αυτής και στο πλαίσιο της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή διατύπωσε έξι ειδικές ανά χώρα συστάσεις σχετικά με τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα το 2017, το 2018 και το 2019, που αφορούσαν δύο κράτη μέλη: την Αυστρία και το Λουξεμβούργο.

31 Παρά τις προσπάθειες αυτές, διαπιστώσαμε ότι η κατάσταση επιδεινώθηκε. Από τα συγκεντρωτικά στοιχεία που αφορούν τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα στα κράτη μέλη προκύπτει ότι ο συνολικός αριθμός τους αυξήθηκε από 5 400 το 2016 σε περίπου 5 700 το 2023 (μέσος όρος ανά κράτος μέλος 212).

32 Επιπλέον, σύμφωνα με τα στοιχεία αυτά, το 2023 ο αριθμός των νομοθετικά ρυθμιζόμενων επαγγελμάτων στην αγορά εργασίας της ΕΕ συνέχισε να διαφέρει σημαντικά ανά τα κράτη μέλη. Λόγου χάριν, στην Ουγγαρία ρυθμίζεται σχεδόν πενταπλάσιος αριθμός επαγγελμάτων σε σύγκριση με τη Λιθουανία (415 έναντι 88) (βλέπε [γράφημα 5](#)).

Γράφημα 5 – Αριθμός νομοθετικά ρυθμιζόμενων επαγγελμάτων ανά κράτος μέλος, 2023

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από τη βάση δεδομένων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα.

33 Παρά τις ενέργειές της για την ανάπτυξη δεικτών σχετικά με τον βαθμό του (ρυθμιστικού) περιορισμού, η Επιτροπή δεν αξιολόγησε το αποτέλεσμα της συγκεκριμένης διαδικασίας από την άποψη του αριθμού των επαγγελμάτων που δεν αποτελούσαν πλέον αντικείμενο ρύθμισης. Το μόνο αποδεικτικό στοιχείο που μπορέσαμε να συγκεντρώσουμε ήταν μια σύγκριση μεταξύ του συνολικού αριθμού των νομοθετικά ρυθμιζόμενων επαγγελμάτων βάσει i) *μελέτης* που χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2016, ii) *μελέτης του Κοινοβουλίου του 2019*, και iii) του συνόλου των νομοθετικά ρυθμιζόμενων επαγγελμάτων που ήταν καταχωρισμένα στη βάση δεδομένων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα τον Δεκέμβριο του 2023.

34 Προς συμπλήρωση της οδηγίας RPQ, το 2018 εγκρίθηκε [οδηγία σχετικά με τον έλεγχο της αναλογικότητας](#). Αυτή υποχρέωσε τα κράτη μέλη να διενεργούν εκτιμήσεις επιπτώσεων, βάσει αναλογικών κριτηρίων, όταν προτείνουν νέα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα ή τροποποιούν τις απαιτήσεις σχετικά με τα υφιστάμενα. Και τα τέσσερα κράτη μέλη που επισκεφθήκαμε είχαν προβεί σε ελέγχους αναλογικότητας. Εντούτοις, καμία από τις εκτιμήσεις δεν εξετάστηκε από εξωτερικό φορέα, πλην αυτής του Λουξεμβούργου (βλέπε [πλαίσιο 1](#)).

Πλαίσιο 1

Ορθή πρακτική που εφαρμόζεται στο Λουξεμβούργο: το [Conseil d'État](#) (Συμβούλιο της Επικρατείας) διαδραματίζει ρόλο στην αξιολόγηση της αναλογικότητας της νομοθεσίας

Το Conseil d'État είναι συνταγματικό όργανο που δεν αποτελεί μέρος της κυβέρνησης του Λουξεμβούργου. Καταρτίζει εκθέσεις ή διατυπώνει γνώμες σχετικά με όλα τα νομοσχέδια της κυβέρνησης και του κοινοβουλίου και τα σχέδια κανονισμών. Μετά τη θέσπιση στο Λουξεμβούργο της υποχρέωσης υποβολής της νομοθεσίας σε έλεγχο αναλογικότητας, το Conseil d'État ζήτησε τα νομοσχέδια που αποστέλλονται προς αξιολόγηση να συνοδεύονται από έλεγχο αναλογικότητας.

Το 2022 και το 2023, το Conseil d'État εμπόδισε τη θέσπιση δύο νέων κανονισμών στο Λουξεμβούργο σχετικά με την πρόσβαση στα επαγγέλματα υγείας, λόγω μη ικανοποιητικών ελέγχων αναλογικότητας.

35 Η υποχρέωση διενέργειας τέτοιας επισκόπησης από ανεξάρτητο τρίτο μέρος δεν προβλέπεται στην οδηγία σχετικά με την αναλογικότητα, ούτε και στις οδηγίες RPQ. Ωστόσο, θεωρούμε ότι είναι χρήσιμη για την αποφυγή της υπερβολικού βαθμού ρύθμισης στα κράτη μέλη.

Το σύστημα της ΕΕ για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων εκτιμάται ότι χρησιμοποιείται στο 6 % περίπου των περιπτώσεων κινητικότητας στην ΕΕ

36 Από τις συνομιλίες μας με τη Eurostat, το Cedefop και τη ΓΔ GROW προέκυψε ότι δεν παράγονται ειδικές στατιστικές σχετικά με τη χρήση των συστημάτων για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων σε σύγκριση με τον συνολικό αριθμό των πολιτών τους οποίους αφορά η κινητικότητα στην ΕΕ. Συγκεντρώσαμε στοιχεία σχετικά με i) τη μετανάστευση ανά ηλικιακή ομάδα και ιθαγένεια, ήτοι τους «μετακινούμενους πολίτες της ΕΕ» σε άλλο κράτος μέλος, ηλικίας 20-64 ετών, και ii) τον συνολικό αριθμό των αποφάσεων σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων που δηλώθηκαν από τις αρμόδιες αρχές, όπως απαιτείται, στη βάση δεδομένων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα. Βάσει των στοιχείων αυτών, υπολογίσαμε ότι, για την περίοδο 2017-2019, οι αποφάσεις αυτές αφορούσαν περί το 6 % των πολιτών της ΕΕ, ηλικίας 20-64 ετών, που μετακινήθηκαν σε άλλο κράτος μέλος (ήτοι 141 000 δηλωθείσες αποφάσεις κατά προσέγγιση σε σύγκριση με τους συνολικά 2 256 000 μετακινούμενους πολίτες της ΕΕ). Η ακρίβεια της εκτίμησής μας περιορίζεται εγγενώς από τα διαθέσιμα δεδομένα στα οποία βασίζεται η εκτίμηση. Παραδείγματος χάριν, στα άτομα σε ηλικία εργασίας ενδέχεται να περιλαμβάνονται σπουδαστές, πρόωρα συνταξιοδοτούμενοι ή άτομα μη ενεργά στην αγορά εργασίας.

37 Επί του παρόντος, η Επιτροπή δεν έχει στη διάθεσή της στοιχεία με τα οποία να μπορεί να αξιολογηθεί πόσοι πολίτες της ΕΕ που διαθέτουν επαγγελματικά προσόντα έχουν μετακινηθεί σε χώρα υποδοχής, όμως δεν ασκούν το επάγγελμά τους λόγω της μη αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων τους. Επίσης, δεν υπάρχουν πληροφορίες, προερχόμενες παραδείγματος χάριν από έρευνα, από τις οποίες να προκύπτει το πλήθος των πολιτών που αποφάσισαν να μην μετακινηθούν λόγω δυσκολιών στην αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων τους. Τα κενά αυτά στα στοιχεία συνιστούν σημαντικό πρόσκομμα στην ολοκληρωμένη αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας με την οποία η ΕΕ διασφάλισε στους πολίτες που ασκούν ένα νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα το δικαίωμα να κυκλοφορούν ελεύθερα μεταξύ των κρατών μελών για επαγγελματικούς σκοπούς ή προκειμένου να εγκαταστήσουν την επιχείρησή τους σε άλλο κράτος μέλος.

Η εφαρμογή της οδηγίας σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων εξακολουθεί να εμφανίζει αδυναμίες

Έλλειψη ηλεκτρονικών διαδικασιών

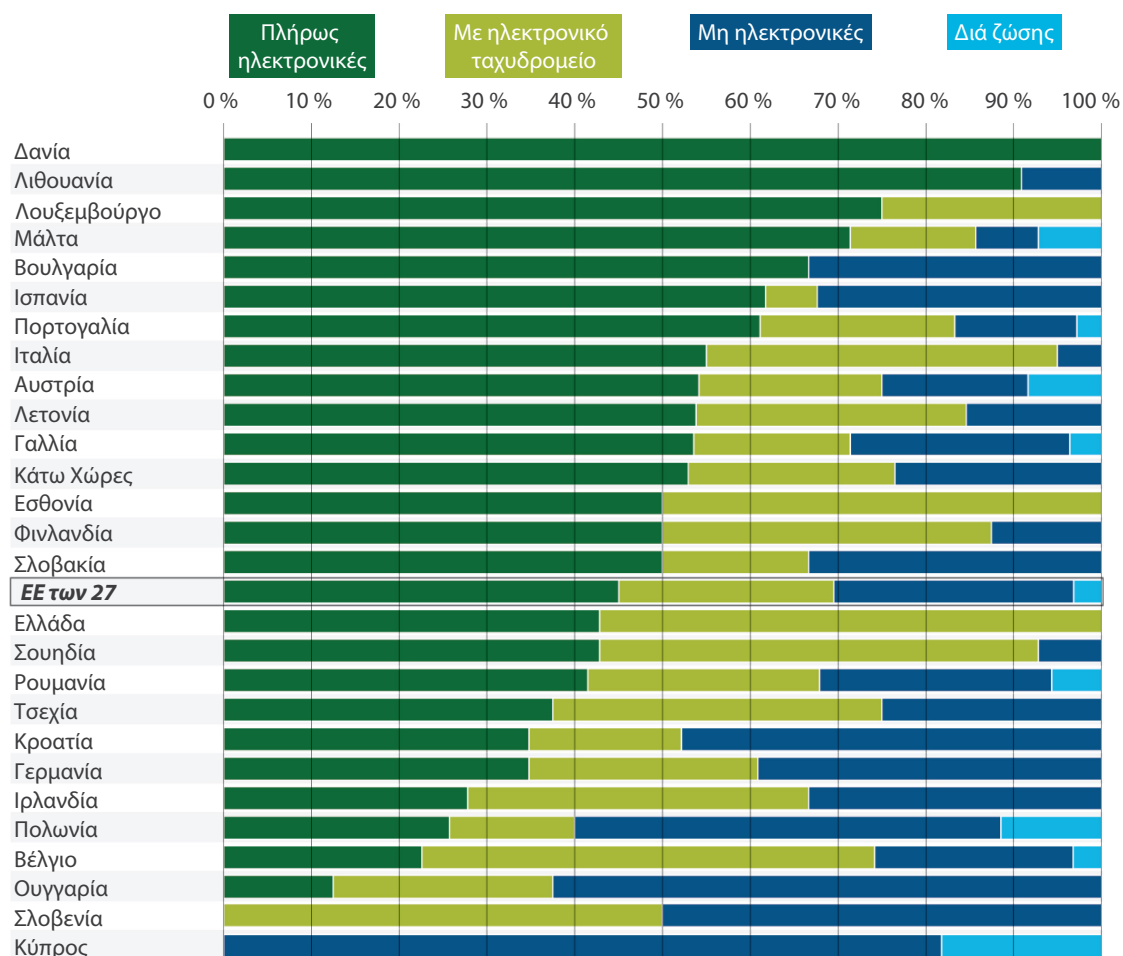
38 Στην οδηγία RPQ προβλέπεται ότι τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν για τους πολίτες που επιθυμούν την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων τους στο εξωτερικό την πρόσβαση σε διαδικτυακή διαδικασία. [Ο κανονισμός σχετικά με μια ενιαία ψηφιακή θύρα](#) ενισχύει και αποσαφηνίζει την υποχρέωση που υπέχουν τα κράτη μέλη να διαθέτουν ηλεκτρονικές διαδικασίες για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων. Η καταληκτική ημερομηνία για την εφαρμογή του κανονισμού αυτού από τα κράτη μέλη ήταν η 31η Δεκεμβρίου 2023. Κατά τον χρόνο των επιτόπιων εργασιών μας μεταξύ Ιουνίου και Οκτωβρίου 2023, τα περισσότερα κράτη μέλη που επισκεφθήκαμε δεν είχαν ακόμη υλοποιήσει την εν λόγω απαίτηση. Την ευθύνη για την εφαρμογή του ως άνω κανονισμού φέρουν τα κράτη μέλη.

39 Το [Εγχειρίδιο Εφαρμογής της Οδηγίας για τις Υπηρεσίες](#)³ ορίζει ως ηλεκτρονική διαδικασία εκείνη που επιτρέπει την ολοκλήρωση όλων των σταδίων με διαρθρωμένο τρόπο μέσω ενός και μόνο διαύλου εξυπηρέτησης. Μια διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας χρειάζεται οι πολίτες να προσκομίζουν έντυπο έγγραφο (κάτι που προϋποθέτει την τηλεφόρτωση εντύπου από τον χρήστη, τη χειρόγραφη συμπλήρωσή του, τη σάρωση και την αναφόρτωσή του, και την αποστολή του ως συνημμένου μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για την υποβολή του στις αρμόδιες αρχές) δεν πληροί το ανωτέρω πρότυπο και, ως εκ τούτου, δεν συνάδει με την απαίτηση για πλήρως ηλεκτρονικές διαδικασίες.

³ Οδηγία 2006/123/ΕΚ.

40 Με την έρευνα που πραγματοποιήσαμε, εξετάσαμε τους διάφορους τρόπους με τους οποίους οι πολίτες μπορούσαν να υποβάλουν τις αιτήσεις προς αναγνώριση των επαγγελματικών τους προσόντων (βλέπε [γράφημα 6](#)). Από τις απαντήσεις προέκυψε ότι η μεγάλη πλειονότητα των αρμόδιων αρχών στα περισσότερα κράτη μέλη βρίσκεται ακόμη σε διαδικασία ανάπτυξης πλήρως ηλεκτρονικών διαδικασιών. Μόνο οι αρμόδιες αρχές στη Δανία και την Εσθονία δήλωσαν ότι διέθεταν πλήρως διαδικτυακές διαδικασίες, ή διαδικασίες που διεκπεραιώνονταν μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, χωρίς να ζητούνται πρόσθετα έντυπα έγγραφα, για το σύνολο των νομοθετικά ρυθμιζόμενων επαγγελμάτων. Ωστόσο, το ποσοστό απόκρισής τους ήταν σχετικά χαμηλό (13 % και 33 % αντίστοιχα, βλέπε [παράρτημα Ι](#)). Αντίθετα, στην Κύπρο (όπου το ποσοστό απόκρισης των αρμόδιων αρχών ανήλθε σε 36 %) ζητούνται πάντοτε έγγραφα σε έντυπη μορφή και, ορισμένες φορές, απαιτείται ακόμη και η φυσική παρουσία των πολιτών για την αναγνώριση των επαγγελματικών τους προσόντων.

Γράφημα 6 – Απαντήσεις στην έρευνα σχετικά με το ποσοστό ηλεκτρονικών διαδικασιών στα κράτη μέλη (Σεπτέμβριος 2023)

Σημ.: Το πράσινο σκούρο χρώμα αντιστοιχεί σε συμμόρφωση τόσο με την οδηγία RPQ όσο και με τον κανονισμό σχετικά με μια ενιαία ψηφιακή θύρα. Το ανοιχτό πράσινο χρώμα αντιστοιχεί σε συμμόρφωση μόνο με την οδηγία RPQ. Το μπλε σκούρο και το γαλάζιο χρώμα αντιστοιχούν σε μη συμμόρφωση ούτε με την οδηγία RPQ ούτε και με τον κανονισμό σχετικά με μια ενιαία ψηφιακή θύρα.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των ερωτήσεων 7 και 7.1 του ερωτηματολογίου.

41 Οι πρακτικές στα κράτη μέλη που επισκεφθήκαμε διέφεραν σημαντικά. Στο [πλαίσιο 2](#) παρατίθενται παραδείγματα, μεταξύ των οποίων και περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με την οδηγία RPQ που εντοπίσαμε στην Τσεχία και στο Λουξεμβούργο.

Πλαίσιο 2

Διαθεσιμότητα ηλεκτρονικών διαδικασιών για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων για επιλεγμένα επαγγέλματα: ξυλουργός, πολιτικός μηχανικός και καθηγητής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

Κράτος μέλος	Συμμόρφωση;	Περιγραφή
Αυστρία	Ναι	Υπάρχουν ειδικές διαδικτυακές πλατφόρμες ή γίνονται δεκτά τα συνήθη μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ενώ δεν είναι αναγκαία η υποβολή έντυπων εγγράφων.
Βέλγιο	Ναι	Υπάρχουν ειδικές διαδικτυακές πλατφόρμες ή γίνονται δεκτά τα συνήθη μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ενώ δεν είναι αναγκαία η υποβολή έντυπων εγγράφων.
Τσεχία	Όχι	Το «Data Box» (ηλεκτρονική ταχυδρομική θυρίδα για επικοινωνία με τις επίσημες αρχές) και οι πιστοποιημένες ηλεκτρονικές υπογραφές είναι αποδεκτά, αλλά απαιτούνται πρόσθετες διοικητικές διαδικασίες (προσέλευση στην πρεσβεία για τους μη Τσέχους μόνιμους κατοίκους ή συμπλήρωση έντυπων εγγράφων για την ηλεκτρονική υπογραφή).
Λουξεμβούργο	Όχι	Όλες οι αρχές χρησιμοποιούσαν διαδικτυακές πλατφόρμες ή ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ενώ μία ζητούσε την υποβολή των ελλειπόντων εγγράφων ταχυδρομικώς. Όσον αφορά την προσωρινή κινητικότητα, μία αρχή ζητούσε ηλεκτρονική υπογραφή, όπως και στην Τσεχία.

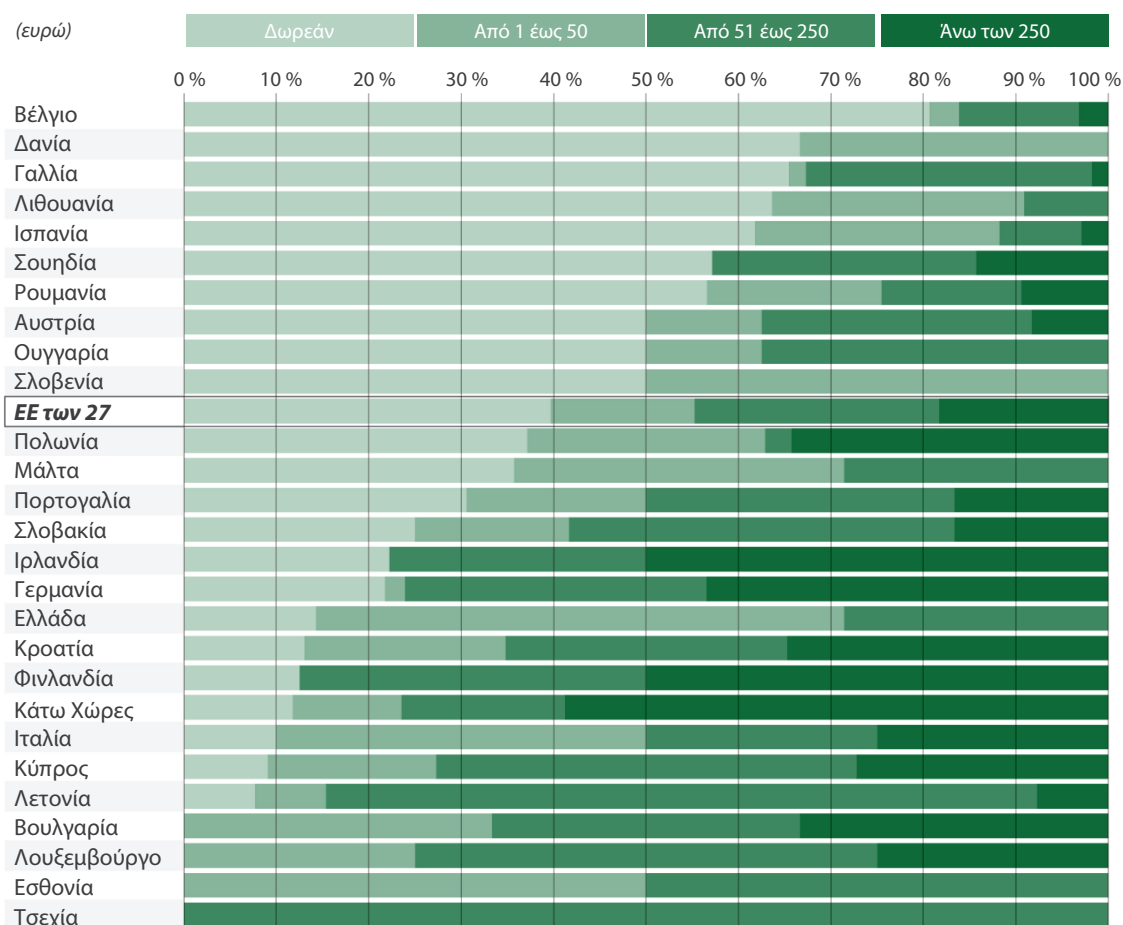
Σημ.: Στην ανάλυσή μας δεν συμπεριλάβαμε τους νοσηλευτές υπεύθυνους για γενική περίθαλψη, δεδομένου ότι αυτοί μπορούν ανά πάσα στιγμή να εκδώσουν ευρωπαϊκή επαγγελματική ταυτότητα, διαδικασία που διεξάγεται με πλήρως ηλεκτρονικό τρόπο.

Τα τέλη που χρεώνονται για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών και δεν αιτιολογούνται

42 Σύμφωνα με μελέτες του [Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης](#) και του [Θεματικού τμήματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου](#), τα τέλη που χρεώνονται στους πολίτες για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων τους συγκαταλέγονται στους φραγμούς στην ελεύθερη κυκλοφορία ειδικευμένων εργαζομένων. [Κώδικας δεοντολογίας](#), που εγκρίθηκε από την ομάδα συντονιστών και διέπει τις διαδικασίες αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων, ορίζει ότι τα σχετικά τέλη πρέπει να γνωστοποιούνται στους πολίτες με διαφανή τρόπο και να μην υπερβαίνουν τα έξοδα με τα οποία επιβαρύνεται η αρμόδια αρχή.

43 Από τις απαντήσεις στο ερωτηματολόγιό μας μπορέσαμε να υπολογίσουμε μια τιμή αναφοράς για τα τέλη που χρεώνονται στους πολίτες στο πλαίσιο της διαδικασίας αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων (βλέπε [γράφημα 7](#)).

Γράφημα 7 – Τέλος που χρεώνεται κατά μέσο όρο ανά αίτηση

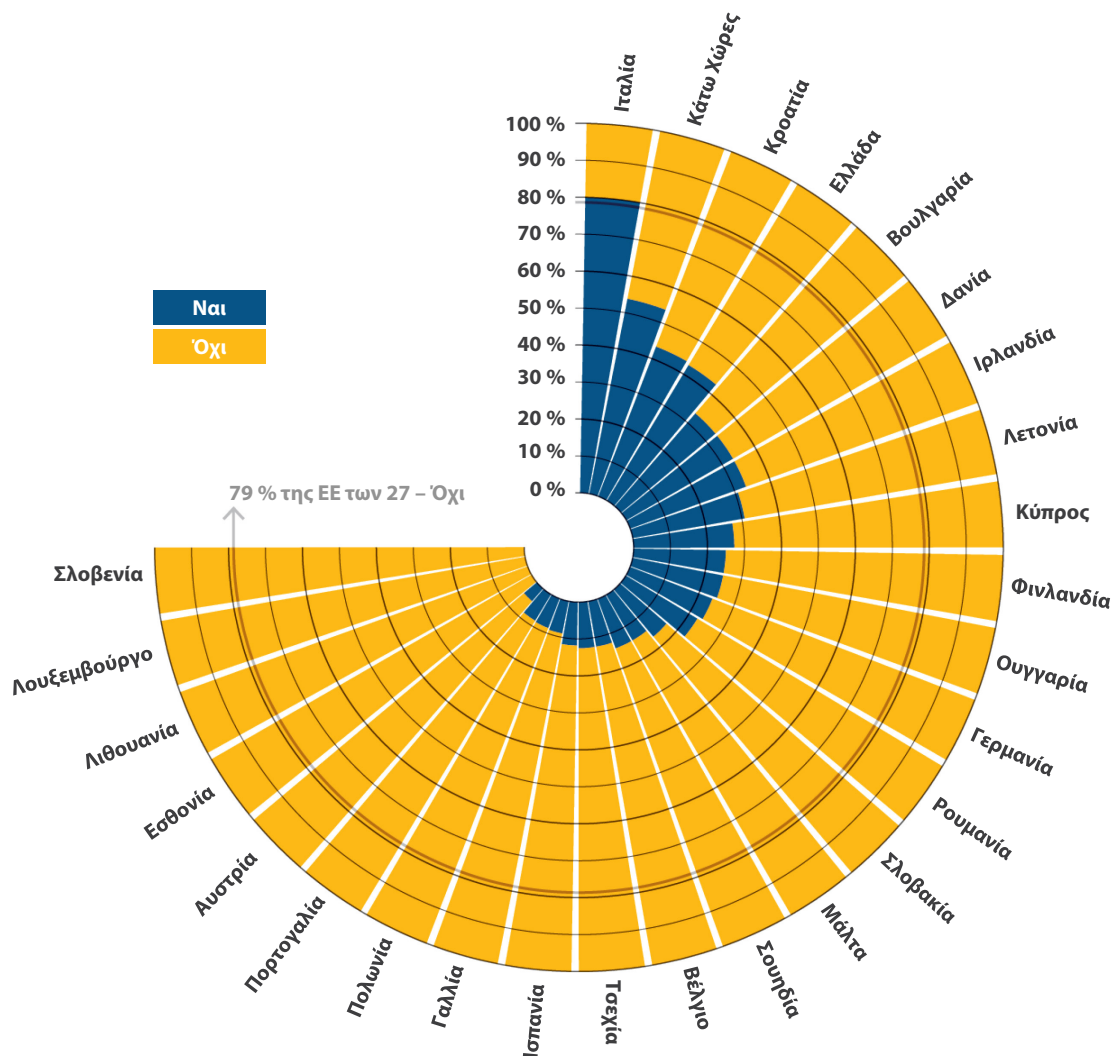

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει της ερώτησης 5 του ερωτηματολογίου.

44 Βάσει των απαντήσεων, διαπιστώσαμε ότι τα τέλη διέφεραν σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών και των αρμόδιων αρχών (κυμαίνονταν από 0 ευρώ για ορισμένα επαγγέλματα μέχρι 17 500 ευρώ για το επάγγελμα του πιλότου σε ένα κράτος μέλος). Στο Βέλγιο, οι διαδικασίες αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων διεκπεραιώνονται στην πλειονότητά τους δωρεάν (81 % των περιπτώσεων). Αυτό το επιβεβαιώσαμε κατά τη διάρκεια της επίσκεψής μας στο Βέλγιο, όπου διαπιστώσαμε ότι επτά από τις οκτώ αρμόδιες αρχές που συναντήσαμε δεν επέβαλλαν τέλη για την αίτηση αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων.

45 Τέλος, ένα μεγάλο μέρος των αρμόδιων αρχών που απάντησαν στο ερωτηματολόγιό μας (σχεδόν το 80 %) δεν ήταν σε θέση να αιτιολογήσουν το ύψος των τελών που χρέωναν στους αιτούντες (βλέπε [γράφημα 8](#)). Από εκείνους που απάντησαν ότι γνώριζαν κατά προσέγγιση το διοικητικό κόστος, το 12 % δήλωσε ότι το τέλος που χρέωναν υπερέβαινε τα έξοδά τους.

Γράφημα 8 – Αρμόδιες αρχές που δήλωσαν ότι γνώριζαν το πραγματικό διοικητικό κόστος με το οποίο επιβαρύνονταν για τη διεκπεραίωση μιας αίτησης αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει της ερώτησης 6 του ερωτηματολογίου.

46 Οι αρχές που συναντήσαμε και στα τέσσερα κράτη μέλη που επισκεφθήκαμε μας παρείχαν πληροφορίες σχετικά με τα τέλη που χρέωναν για τις αιτήσεις, ωστόσο παρέμενε ασαφές πώς είχε υπολογιστεί το ύψος τους. Καμία από αυτές δεν ήταν σε θέση να προσδιορίσει το πραγματικό κόστος με το οποίο επιβαρυνόταν η οικεία διοίκηση για τη διεκπεραίωση της σχετικής διαδικασίας.

Τα ζητούμενα έγγραφα υπερβαίνουν ενίοτε τις απαιτήσεις

47 Η οδηγία RPQ απαριθμεί τα έγγραφα που οι αρμόδιες αρχές επιτρέπεται να ζητούν από τους πολίτες για τον σκοπό της αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων, τόσο σε περίπτωση μόνιμης εγκατάστασης όσο και προσωρινής κινητικότητας, εφόσον προβλέπονται σχετικοί έλεγχοι. Η απαίτηση υποβολής υπερβολικού αριθμού εγγράφων συνεπάγεται πρόσθετο διοικητικό φόρτο για τους αιτούντες. Κατά τη διάρκεια του ελέγχου στα τέσσερα κράτη μέλη που επισκεφθήκαμε, εξετάσαμε τα έγγραφα που ζητούνταν στον εκάστοτε ιστότοπο στο πλαίσιο της διαδικασίας υποβολής αίτησης, καθώς και αν κάθε περίπτωση συνήδε με την οδηγία RPQ.

48 Σε τρία από τα τέσσερα κράτη μέλη (Αυστρία, Λουξεμβούργο και Τσεχία) εντοπίσαμε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τον κώδικα δεοντολογίας ως προς τα έγγραφα που οι αρχές μπορούν να ζητούν. Όσον αφορά την περίπτωση του Βελγίου, μπορεί να θεωρηθεί ότι δεν υπάρχει συμμόρφωση με την οδηγία RPQ (βλέπε [γράφημα 9](#)).

Γράφημα 9 – Παραδείγματα απαιτήσεων σε σχέση με τα έγγραφα που βαίνουν πέραν των απαιτήσεων που προβλέπονται στην οδηγία RPQ ή/και στον κώδικα δεοντολογίας

Βέλγιο

Απαίτηση υποβολής επιστολής εκδήλωσης ενδιαφέροντος από τους νοσηλευτές.

Οι επιστολές εκδήλωσης ενδιαφέροντος δεν περιλαμβάνονται στα έγγραφα που οι αρμόδιες αρχές μπορούν να ζητούν για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων σύμφωνα με την οδηγία RPQ. Ωστόσο, διαπιστώσαμε ότι οι αρμόδιες για τους νοσηλευτές αρχές στη Φλάνδρα και οι αντίστοιχες στη Γαλλική Κοινότητα ζητούν τα εν λόγω έγγραφα στους ιστότοπούς τους.

Τσεχία

Μεταφράσεις από ορκωτούς μεταφραστές απαιτούνται συστηματικά για τους πολιτικούς μηχανικούς.

Όσον αφορά το επάγγελμα του πολιτικού μηχανικού, η αρμόδια αρχή της Τσεχίας απαιτεί για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων τη μετάφραση από ορκωτό μεταφραστή όλων των δικαιολογητικών εγγράφων.

Λουξεμβούργο

Μεταφράσεις από εγγεγραμμένους ορκωτούς μεταφραστές, εγκατεστημένους στο Λουξεμβούργο, απαιτούνται για όλα τα επαγγέλματα.

Σύμφωνα με τον ιστότοπο της υπηρεσίας μίας στάσης του Λουξεμβούργου, οποιοδήποτε δικαιολογητικό στο πλαίσιο αίτησης για αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων δεν έχει εκδοθεί στα γερμανικά, τα γαλλικά ή τα αγγλικά πρέπει να μεταφραστεί από ορκωτό μεταφραστή εγγεγραμμένο στο Λουξεμβούργο. Ωστόσο, η νομοθεσία του Λουξεμβούργου δεν προσδιορίζει πού πρέπει να είναι εγγεγραμμένος ο ορκωτός μεταφραστής.

Αυστρία

Απαιτείται εγχώρια ταχυδρομική διεύθυνση για τους νοσηλευτές.

Για το επάγγελμα του νοσηλευτή, το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας, Περίθαλψης και Προστασίας των Καταναλωτών απαιτεί οι αιτούντες να προσκομίζουν απόδειξη ότι διαθέτουν άδεια διαμονής, εκδοθείσα στην Αυστρία, με διεύθυνση στη χώρα για την παράδοση της αλληλογραφίας, ή ταχυδρομική διεύθυνση στην Αυστρία και εξουσιοδοτημένο για την παραλαβή της αλληλογραφίας παραλήπτη. Η αρμόδια αρχή επιστρέφει τα πρωτότυπα έντυπα έγγραφα στους αιτούντες στην εν λόγω ταχυδρομική διεύθυνση.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των επιτόπιων επισκέψεων και της εξέτασης των σχετικών ιστότοπων των κρατών μελών.

Τα αντισταθμιστικά μέτρα παραμένουν δυσανάλογα

49 Τα αντισταθμιστικά μέτρα μπορούν να συνίστανται σε πρακτική άσκηση προσαρμογής ή σε δοκιμασία επάρκειας (βλέπε σημείο **07**). Κατά γενικό κανόνα, πρέπει οι πολίτες να έχουν τη δυνατότητα να επιλέγουν το είδος αντισταθμιστικού μέτρου. Ωστόσο, η οδηγία RPQ επιτρέπει τη θέσπιση παρεκκλίσεων, όπως η απαίτηση γνώσης του εθνικού δικαίου, η οποία πρέπει να αποτελεί ουσιαστικό και σταθερό στοιχείο της επαγγελματικής δραστηριότητας και είναι αναγκαία για την παροχή συμβουλών ή συνδρομής (π.χ. επάγγελμα του δικηγόρου).

50 Από την ανάλυση των στοιχείων της βάσης δεδομένων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα αναφορικά με την περίοδο 2017-2021 προέκυψε ότι περίπου 35 000 αποφάσεις σχετικά με την αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων που εξέδωσαν οι αρχές των κρατών μελών περιλάμβαναν αντισταθμιστικά μέτρα (17 % των συνολικών αποφάσεων).

51 Ομοίως, στο πλαίσιο της έρευνάς μας, περίπου 250 αρμόδιες αρχές (30 %) δήλωσαν ότι είχαν ζητήσει σε αιτούντες να υποβληθούν σε αντισταθμιστικά μέτρα. Περισσότερες από τις μισές (130) ανέφεραν ότι δεν δόθηκε στους αιτούντες η δυνατότητα να επιλέξουν το αντισταθμιστικό μέτρο. Από τις αρχές που επέβαλλαν τέτοια μέτρα, άνω του 70 % υποστήριξαν ότι η γνώση του δικαίου του κράτους μέλους απαιτείτο για την άσκηση του επαγγέλματος. Οι απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο κατέδειξαν επίσης ότι η πρακτική αυτή εφαρμόστηκε ευρέως, π.χ. για τους θεραπευτές μασάζ, τους φύλακες ασφαλείας ή τους δύτες.

52 Αναλύσαμε επίσης κατά πόσον τα αντισταθμιστικά μέτρα εφαρμόζονταν σωστά στα κράτη μέλη που επισκεφθήκαμε σε σχέση με τα υπό εξέταση επαγγέλματα. Διαπιστώσαμε την ύπαρξη διαφορετικών πρακτικών (βλέπε **πλαίσιο 3**).

Πλαίσιο 3

Παραδείγματα χρήσης των αντισταθμιστικών μέτρων

Επάγγελμα του ξυλουργού/μαραγκού στην Τσεχία και στο Βέλγιο

Στην Τσεχία και στο Βέλγιο (Βαλονία και Περιφέρεια Βρυξελλών) δεν απαιτούνται αντισταθμιστικά μέτρα για τους ξυλουργούς/μαραγκούς. Η πρακτική αυτή ωφελεί τους αιτούντες, καθώς διευκολύνεται η διαδικασία αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων. Οι αρχές που συναντήσαμε εφάρμοζαν τους κανόνες που έθετε η οδηγία RPQ με τον πλέον ευνοϊκό για τους αιτούντες τρόπο.

Επάγγελμα του πολιτικού μηχανικού στην Αυστρία και την Τσεχία

Η Αυστρία και η Τσεχία επέβαλλαν συστηματικά αντισταθμιστικά μέτρα σε πολίτες με προσόντα που είχαν αποκτηθεί στο εξωτερικό, οι οποίοι επιθυμούσαν να ασκήσουν τη δραστηριότητα του πολιτικού μηχανικού στην επικράτειά τους.

Αυτό αντίκειται στη διάταξη της οδηγίας RPQ που προβλέπει ότι οι αποφάσεις που αφορούν αντισταθμιστικά μέτρα πρέπει να λαμβάνονται κατά περίπτωση και τα μέτρα αυτά να εφαρμόζονται *μόνον* εφόσον υπάρχουν *ουσιαστικές διαφορές* όσον αφορά την εκπαίδευση μεταξύ των κρατών μελών καταγωγής και υποδοχής (βλέπε σημείο [07](#)).

Οι προηγούμενοι έλεγχοι εφαρμόζονται διαφορετικά στα κράτη μέλη όσον αφορά την προσωρινή κινητικότητα

53 Η διενέργεια «προηγούμενων ελέγχων» επιτρέπεται για (τομεακά) επαγγέλματα που έχουν «επιπτώσεις στη δημόσια υγεία ή ασφάλεια», τα οποία δεν υπάγονται στο αυτόματο σύστημα αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων και ως προς τα οποία η απουσία επαγγελματικών προσόντων συνεπάγεται κίνδυνο αρκούντως υψηλό ώστε ο προηγούμενος έλεγχος να κρίνεται αναγκαίος (αρχή της αναλογικότητας). Η οδηγία RPQ δεν προσδιορίζει σαφώς τα επαγγέλματα που εμπίπτουν στην κατηγορία αυτή.

54 Αξιολογήσαμε κατά πόσον οι αρμόδιες αρχές επέβαλλαν υποχρεωτικούς προηγούμενους ελέγχους των επαγγελματικών προσόντων για τις περιπτώσεις προσωρινής κινητικότητας (βλέπε σημείο [08](#)). Η Επιτροπή χαρακτήρισε τους προηγούμενους ελέγχους ως σοβαρό φραγμό στην ενιαία αγορά (βλέπε [πλαίσιο 4](#)).

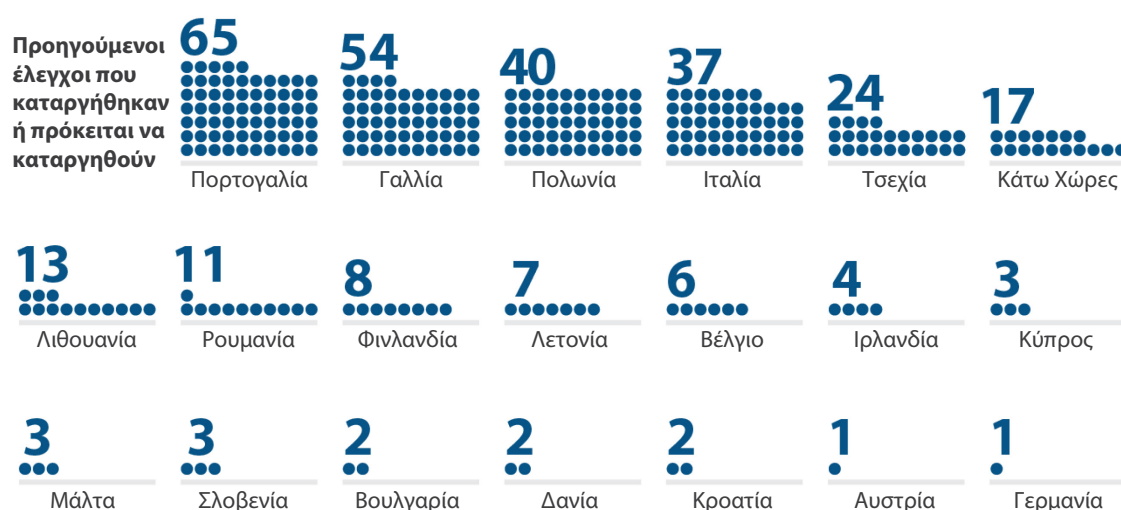
Πλαίσιο 4

Η Επιτροπή χαρακτήρισε τους προηγούμενους ελέγχους ως μείζονα φραγμό στην ενιαία αγορά

Το 2020, η Επιτροπή συνέστησε την ειδική ομάδα για την επιβολή των κανόνων της ενιαίας αγοράς (Single Market Enforcement Taskforce, SMET) με σκοπό την άρση των φραγμών στην ενιαία αγορά. Κρίθηκε ότι οι προηγούμενοι έλεγχοι συνιστούσαν σημαντικό φραγμό στην κινητικότητα του εργατικού δυναμικού, καθώς μπορούσαν να συντελέσουν στην παράταση της διαδικασίας αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων σε περίπτωση που οι αρχές ζητούσαν από τους πολίτες να υποβάλουν επιπλέον έγγραφα. Συνεπώς, η Επιτροπή ζήτησε από τα κράτη μέλη να εξετάσουν τις απαιτήσεις τους για διενέργεια προηγούμενων ελέγχων.

55 Σύμφωνα με την έκθεση της SMET για την περίοδο 2022-2023, τα κράτη μέλη διενήργησαν προηγούμενους ελέγχους για περισσότερα από 800 επαγγέλματα. Συνολικά, 20 κράτη μέλη δεσμεύθηκαν να καταργήσουν αυτούς τους ελέγχους, με πρωτοστάτες την Πορτογαλία, τη Γαλλία και την Πολωνία. Τα κράτη μέλη δεσμεύθηκαν να καταργήσουν συνολικά περί τους 300 προηγούμενους ελέγχους έως τον Ιούλιο του 2023 (βλέπε [γράφημα 10](#)). Τα πρώτα τρία επαγγέλματα που αφορούσε η κατάργηση αυτή ήταν αυτό του νοσηλευτή και του γυμναστή, καθώς και τα επαγγέλματα στον κατασκευαστικό τομέα, συμπεριλαμβανομένων των μηχανικών.

Γράφημα 10 – Αριθμός των προηγούμενων ελέγχων που καταργήθηκαν ή πρόκειται να καταργηθούν ανά κράτος μέλος (σε προαιρετική βάση)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της Επιτροπής, Φεβρουάριος 2024.

56 Ως προθεσμία για την επικαιροποίηση της βάσης δεδομένων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα βάσει των ως άνω αλλαγών είχε οριστεί ο Ιούλιος 2023. Εντούτοις, τον Φεβρουάριο του 2024, σχεδόν 100 επαγγέλματα, κυρίως στην Πορτογαλία, την Τσεχία και την Πολωνία, δεν είχαν επικαιροποιηθεί στη βάση δεδομένων.

57 Από τα κράτη μέλη που επισκεφθήκαμε, η Αυστρία, το Βέλγιο και το Λουξεμβούργο δεν εφαρμόζαν προηγούμενους ελέγχους όσον αφορά την προσωρινή κινητικότητα κατά την περίοδο 2017-2021 για κανένα από τα επαγγέλματα του δείγματός μας. Ωστόσο, στην Τσεχία, οι αρμόδιες για τους πολιτικούς μηχανικούς αρχές έλεγχαν συστηματικά τα σχετικά προσόντα σε περίπτωση προσωρινής κινητικότητας, επικαλούμενες τις επιπτώσεις του συγκεκριμένου επαγγέλματος στη «δημόσια υγεία και ασφάλεια». Σύμφωνα με την ισχύουσα οδηγία RPQ, προηγούμενος έλεγχος μπορεί να διενεργηθεί *μόνον* εφόσον αποσκοπεί στην αποφυγή σοβαρής βλάβης της υγείας ή της ασφάλειας του αποδέκτη της υπηρεσίας λόγω έλλειψης επαγγελματικών προσόντων του παρόχου. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, θεωρούμε μη αναλογικούς τους συστηματικούς αυτούς ελέγχους.

Τα κράτη μέλη δεν παρακολουθούν τη διάρκεια της διαδικασίας αναγνώρισης

58 Η οδηγία RPQ ορίζει κανόνες όσον αφορά τη μέγιστη διάρκεια της διαδικασίας αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων. Στο [γράφημα 11](#) παρουσιάζονται συνοπτικά οι διάφορες προθεσμίες που προβλέπονται στην οδηγία RPQ.

Γράφημα 11 – Μέγιστη διάρκεια των διαδικασιών αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων όσον αφορά την εγκατάσταση και την προσωρινή κινητικότητα

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει της οδηγίας RPQ.

59 Στο πλαίσιο της έρευνάς μας σε επίπεδο αρμόδιων αρχών, τους ζητήσαμε να αναφέρουν την κατά την εκτίμησή τους μέση διάρκεια της διαδικασίας αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων σε περίπτωση μόνιμης εγκατάστασης, τόσο στο πλαίσιο του αυτόματου όσο και του γενικού συστήματος, από την ημερομηνία που αυτές παραλάμβαναν όλα τα απαιτούμενα έγγραφα.

60 Όσον αφορά τις απαντήσεις στις ερωτήσεις σχετικά με το αυτόματο σύστημα, στις μισές από την Ισπανία και σε κάποιες λίγες από τη Γαλλία και τη Γερμανία αναφερόταν ότι η διάρκεια της διαδικασίας για την έκδοση απόφασης σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων ήταν τουλάχιστον τέσσερις μήνες από την ημερομηνία παραλαβής όλων των απαιτούμενων εγγράφων, παρόλο που η οδηγία RPQ προβλέπει μέγιστη διάρκεια τριών μηνών. Οι εν λόγω περιπτώσεις μη συμμόρφωσης αντιπροσωπεύουν το 3 % του συνόλου των απαντήσεων που αφορούσαν το αυτόματο σύστημα (βλέπε [γράφημα 12](#)).

Γράφημα 12 – Αυτόματο σύστημα – Εκτιμώμενος μέσος όρος των συμμορφούμενων και μη συμμορφούμενων διαδικασιών αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων από άποψη διάρκειας, βάσει των δηλώσεων των ίδιων των κρατών μελών

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των απαντήσεων στις ερωτήσεις 12.2 έως 12.4 του ερωτηματολογίου.

61 Ομοίως, ζητήσαμε από τις αρμόδιες αρχές να εκτιμήσουν τη διάρκεια της διαδικασίας αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων στο πλαίσιο του γενικού συστήματος, από την ημερομηνία παραλαβής όλων των απαιτούμενων εγγράφων (βλέπε [γράφημα 13](#)).

Γράφημα 13 – Γενικό σύστημα – Εκτιμώμενος μέσος όρος των συμμορφούμενων και μη συμμορφούμενων διαδικασιών αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων από άποψη διάρκειας, βάσει των δηλώσεων των ίδιων των κρατών μελών

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει της ερώτησης 12.1 του ερωτηματολογίου.

62 Όσον αφορά τις απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο σχετικά με το γενικό σύστημα, στο 40 % αυτών που προέρχονταν από τη Λετονία, σε ένα σημαντικό ποσοστό των απαντήσεων από τη Γαλλία και την Ισπανία και σε λίγες από τη Γερμανία, την Κροατία, την Αυστρία και το Βέλγιο αναφερόταν ότι η διάρκεια της διαδικασίας για την έκδοση απόφασης σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων (από την ημερομηνία παραλαβής όλων των απαιτούμενων εγγράφων) υπερέβαινε τους τέσσερις μήνες που προβλέπει η οδηγία RPQ. Το σύνολο των περιπτώσεων μη συμμόρφωσης που δηλώθηκαν αντιπροσωπεύουν το 4 % των συνολικών απαντήσεων που αφορούν το γενικό σύστημα. Ειδικότερα:

- αρκετές αρχές στη Λετονία, τη Γαλλία, τη Γερμανία και την Κροατία χρειάζονταν, κατά μέσο όρο, 5 έως 6 μήνες για να ολοκληρώσουν τη διαδικασία·
- σε μία αρχή στο Βέλγιο, η διαδικασία διαρκούσε 9 μήνες κατά μέσο όρο· και
- σε τρεις αρχές στην Ισπανία και μία στη Γαλλία, η διάρκεια της διαδικασίας κυμαινόταν μεταξύ 6 μηνών και ενός έτους.

63 Κατά τις επισκέψεις ελέγχου που πραγματοποιήσαμε στα τέσσερα επιλεγμένα κράτη μέλη, συνομιλήσαμε με εκπροσώπους 21 αρχών αρμόδιων για τα τέσσερα επαγγέλματα του δείγματός μας (βλέπε [παράρτημα Ι](#)). Όταν τους ζητήσαμε να υποβάλουν αποδεικτικά στοιχεία προς τεκμηρίωση της διάρκειας της διαδικασίας ανά επάγγελμα, 18 εξ αυτών επιβεβαίωσαν ότι δεν παρακολουθούσαν τη διάρκεια. Διαπιστώσαμε ότι δύο αρμόδιες αρχές στο Βέλγιο (Φλάνδρα) είχαν αρχίσει πρόσφατα να τηρούν σχετικό αρχείο, εντούτοις το χρονικό αυτό διάστημα δεν επαρκούσε για την ανάλυση των στατιστικών τους στοιχείων. Το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας και Οικονομίας της Αυστρίας μπορούσε να αντλήσει πληροφορίες σχετικά με τη διάρκεια της διαδικασίας για τους πολιτικούς μηχανικούς μόνο με μη αυτοματοποιημένο τρόπο· ωστόσο, τα σχετικά στατιστικά στοιχεία παράχθηκαν αποκλειστικά για τους σκοπούς του ελέγχου μας.

64 Ο έλεγχός μας έφερε επίσης στο φως μια πρακτική που δεν συνάδει με την οδηγία RPQ και η οποία επιτείνει τον κίνδυνο δυσανάλογης παράτασης της διαδικασίας αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων (βλέπε [πλαίσιο 5](#)).

Πλαίσιο 5

Μη συμμόρφωση, ως προς τη διάρκεια, της διαδικασίας αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων στο Λουξεμβούργο, στο πλαίσιο της προσωρινής κινητικότητας, για τα επαγγέλματα που έχουν επιπτώσεις στη δημόσια υγεία και ασφάλεια

Κατά κανόνα, τα κράτη μέλη υποδοχής μπορούν να απαιτούν από τους πολίτες να δηλώνουν την πρόθεσή τους να ασκήσουν τη δραστηριότητά τους στην επικράτειά τους πριν ξεκινήσουν. Εν συνεχεία, η αρμόδια αρχή μπορεί να αποφασίσει να προβεί σε επαλήθευση των προσόντων του πολίτη εκείνου του οποίου η δραστηριότητα έχει αντίκτυπο στη «δημόσια υγεία ή ασφάλεια», διαδικασία που είναι γνωστή ως «προηγούμενος έλεγχος». Η διαδικασία αυτή πρέπει να είναι σύντομη, σε γενικές γραμμές να μην διαρκεί περισσότερο από έναν μήνα. Ωστόσο, από τις ελεγκτικές δοκιμασίες στις οποίες υποβάλαμε τον ιστότοπο guichet.lu (την υπηρεσία μίας στάσης του Λουξεμβούργου) προέκυψε ότι οι αρχές του Λουξεμβούργου εφαρμόζουν τους κανόνες αντίστροφα. Απαιτούν πρώτα από τους πολίτες να λάβουν μια «τυποποιημένη» απόφαση σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, εντός των ίδιων προθεσμιών με εκείνες που ισχύουν σε περίπτωση εγκατάστασης, μια διαδικασία η οποία μπορεί να διαρκέσει έως και τέσσερις μήνες, και μόνο μετά από αυτό δικαιούται ο αιτών να υποβάλει δήλωση προσωρινής κινητικότητας.

Τα στοιχεία που προέβλεπε η αναθεωρημένη οδηγία RPQ προς διευκόλυνση της αναγνώρισης δεν αξιοποιούνται ευρέως

Ανομοιογενή τα αποτελέσματα όσον αφορά τη χρήση της ευρωπαϊκής επαγγελματικής ταυτότητας

65 Η υποβολή αίτησης ευρωπαϊκής επαγγελματικής ταυτότητας και η έκδοσή της γίνονται μέσω ενός πλήρως ηλεκτρονικού συστήματος. Θεσπισθείσα το 2016, η ταυτότητα είναι διαθέσιμη επί του παρόντος για πέντε επαγγέλματα (βλέπε [γράφημα 4](#)). Το επάγγελμα του νοσηλευτή υπεύθυνου για γενική περίθαλψη, που συγκαταλέγεται στα επαγγέλματα του δείγματός μας, είναι επιλέξιμο για την ευρωπαϊκή επαγγελματική ταυτότητα. Η διαφάνεια της διαδικασίας αποτελεί ένα από τα πλεονεκτήματα της ευρωπαϊκής επαγγελματικής ταυτότητας: η διάρκεια της διαδικασίας απόκτησης της ταυτότητας και ο αριθμός των εκδοθεισών ταυτοτήτων παρακολουθούνται αυτόματα στο σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά. Η Επιτροπή προώθησε τη χρήση της ευρωπαϊκής επαγγελματικής ταυτότητας διαφημίζοντάς τη στα [μέσα κοινωνικής δικτύωσης](#) (βλέπε [γράφημα 14](#)).

Γράφημα 14 – Διαφήμιση της ευρωπαϊκής επαγγελματικής ταυτότητας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης από την Επιτροπή

Πηγή: Ευρωπαϊκή Ένωση, YouTube (https://www.youtube.com/watch?v=N3if_6ZHsMM). ΓΔ GROW. Για να δείτε το βίντεο, κάντε κλικ στην εικόνα.

66 Για την περίοδο 2017-2021, αξιολογήσαμε κατά πόσον η ευρωπαϊκή επαγγελματική ταυτότητα χρησιμοποιήθηκε από πολίτες που επιθυμούσαν να ασκήσουν ένα από τα πέντε επαγγέλματα που αυτή καλύπτει. Συγκρίναμε τον αριθμό των εκδοθεισών ταυτοτήτων με τον συνολικό αριθμό των αποφάσεων που δηλώθηκαν από τις αρμόδιες αρχές στη βάση δεδομένων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα, όπως φαίνεται στο [γράφημα 20](#).

67 Διαπιστώσαμε ότι η χρήση της ευρωπαϊκής επαγγελματικής ταυτότητας είναι πλέον ευρέως διαδεδομένη στο πλαίσιο δύο επαγγελμάτων, και συγκεκριμένα αυτά του οδηγού ορειβάσις και του κτηματομεσίτη. Παράλληλα, η χρήση της είναι περιορισμένη για επαγγέλματα που υπάγονται στο αυτόματο σύστημα, ιδίως το επάγγελμα του νοσηλευτή υπεύθυνου για γενική περίθαλψη, στο πλαίσιο του οποίου μόλις το 5 % των αποφάσεων αφορούσε την ευρωπαϊκή επαγγελματική ταυτότητα. Το εύρημα αυτό συμπίπτει με τα ευρήματα που προέκυψαν από την επίσκεψή μας στην Τσεχία όπου, μεταξύ 2017 και 2021, λήφθηκαν μόλις δύο τέτοιες αποφάσεις για νοσηλευτές σε σύνολο σχεδόν 500.

68 Αυτό μπορεί να οφείλεται σε ένα από τα κύρια μειονεκτήματα της ευρωπαϊκής επαγγελματικής ταυτότητας και συγκεκριμένα στο κόστος της. Τα κράτη μέλη καταγωγής και υποδοχής δύνανται να χρεώνουν ένα τέλος για την έκδοση της ταυτότητας, με αποτέλεσμα το κόστος της διαδικασίας να συνιστά έναν εν δυνάμει πρόσθετο φραγμό στην κινητικότητα του εργατικού δυναμικού. Ενδεικτικό είναι το παράδειγμα που μνημονεύεται στο βίντεο της Επιτροπής και αφορά τους νοσηλευτές υπεύθυνους για γενική περίθαλψη που απέκτησαν τα προσόντα τους στην Πορτογαλία και επιθυμούν να ασκήσουν τη σχετική δραστηριότητα στην Αυστρία: και τα δύο κράτη μέλη χρεώνουν τέλος για την έκδοση της ευρωπαϊκής επαγγελματικής ταυτότητας. Οι νοσηλευτές που μετεγκαθίστανται από την Πορτογαλία στην Αυστρία, αντί να καταβάλλουν ποσό ύψους 180-250 ευρώ για τη συνήθη διαδικασία αναγνώρισης στην Αυστρία, πληρώνουν στην πραγματικότητα περίπου 20 % υψηλότερα τέλη για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων τους με τη διαδικασία της ευρωπαϊκής επαγγελματικής ταυτότητας, όπως φαίνεται στον προσομοιωτή τελών στο [γράφημα 15](#).

Γράφημα 15 – Προσομοιωτής τελών για την ευρωπαϊκή επαγγελματική ταυτότητα, βάσει του παραδείγματος του νοσηλευτή υπεύθυνου για γενική περίθαλψη

Σ' αυτή τη σελίδα

Πλεονεκτήματα της ευρωπαϊκής επαγγελματικής ταυτότητας

Δείτε αν μπορείτε να υποβάλετε αίτηση μέσω της διαδικασίας EPC

Επιλέξτε περίπτωση

Διαδικασία και προθεσμίες

Ποια είναι η δική σας περίπτωση;

Μετακομίζω για μόνιμη εγκατάσταση και επιθυμώ να ασκήσω το επάγγελμά μου στη χώρα υποδοχής

Θέλω να παρέχω τις υπηρεσίες μου προσωρινά στη χώρα υποδοχής

Δείτε ποιες διατυπώσεις για την EPC ισχύουν στη χώρα σας

Προσομοιωτής

Οι εργοδότες σας μπορούν να ελέγξουν την εγκυρότητα της EPC σας

Δείτε ποιες διατυπώσεις για την EPC ισχύουν στη χώρα σας

Προσομοιωτής

⚠ Τα αποτελέσματα είναι μόνο ενδεικτικά, καθώς τα τέλη ενδέχεται να έχουν αλλάξει. Αν ο προσομοιωτής δεν σας προτείνει κάποιες επιλογές, αυτό σημαίνει ότι η συγκεκριμένη χώρα δεν έχει δώσει ακόμη τα σχετικά στοιχεία. Παρόλ' αυτά, μπορείτε να έχετε πρόσβαση στη διαδικασία EPC και να υποβάλετε αίτηση. Οι αρχές θα σας ενημερώσουν για τα απαιτούμενα έγγραφα και τα ισχύοντα τέλη.

Χώρα καταγωγής *	Πορτογαλία
Χώρα υποδοχής *	Αυστρία
Επάγγελμα *	Νοσηλεύτης/νοσηλεύτρια γενικών καθηκόντων
Σκοπός *	Εγκατάσταση
Μπορείτε να υπαχθείτε στην αυτόματη αναγνώριση ; *	Ναι

Τέλη που επιβάλλει η χώρα καταγωγής σας:

45 EUR

Τέλη που επιβάλλει η χώρα υποδοχής:

180 EUR - 250 EUR

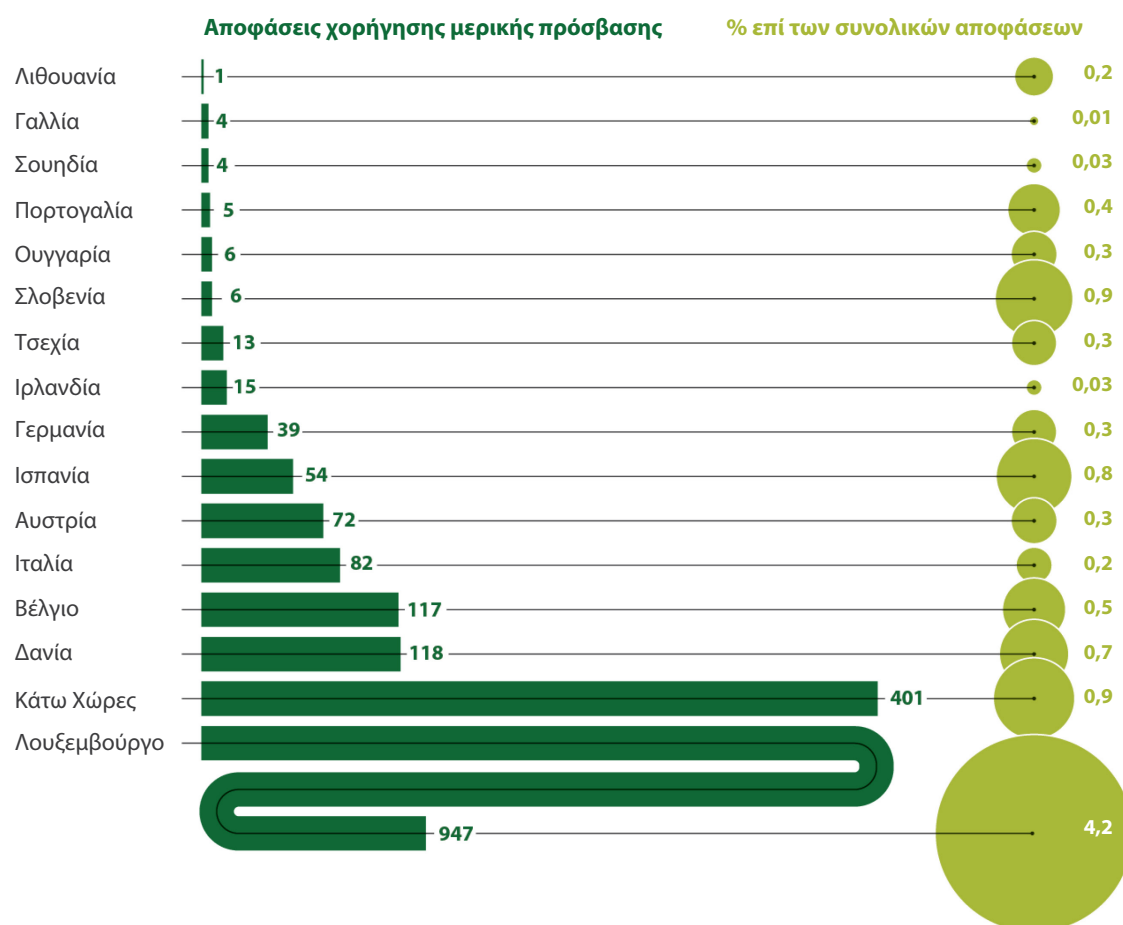
Σημ.: Ο προσομοιωτής διευκρινίζει ότι τα τέλη είναι ενδεικτικά και ενδέχεται να αλλάξουν. Τα πραγματικά τέλη επιβεβαιώνονται κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Ένωση βάσει του [ιστότοπου Your Europe](#), Δεκέμβριος 2023.

Η μερική πρόσβαση αφορούσε λιγότερο από το 1 % των συνολικών αποφάσεων που εκδόθηκαν

69 Από την ανάλυση των στοιχείων για την περίοδο 2017-2021 στη βάση δεδομένων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα (βλέπε σημείο [13](#)) προέκυψε ότι 16 κράτη μέλη χρησιμοποιούσαν τη μερική πρόσβαση σε επάγγελμα. Ωστόσο, η μερική πρόσβαση αντιπροσώπευε λιγότερο από το 1 % των συνολικών αποφάσεων που λήφθηκαν από όλες τις αρμόδιες αρχές στην ΕΕ. Το ήμισυ περίπου εξ αυτών αφορούσε το Λουξεμβούργο, με 947 αποφάσεις σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, αριθμός που αντιστοιχούσε περίπου στο 4,2 % του συνόλου (βλέπε [γράφημα 16](#)).

Γράφημα 16 – Χρήση της μερικής πρόσβασης από τα κράτη μέλη (2017-2021)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων που παρείχε η Επιτροπή τον Νοέμβριο του 2023.

70 Στα τέσσερα κράτη μέλη που επισκεφθήκαμε, μερική πρόσβαση χορηγήθηκε κυρίως σε εκπαιδευτικούς (στο Βέλγιο και στην Τσεχία), σε επαγγέλματα υγείας (νοσοκόμος σε βρεφονηπιακό σταθμό στο Λουξεμβούργο, βοηθός τεχνολογίας χειρουργικής στην Αυστρία) και σε βιοτεχνικά επαγγέλματα (μαραγκός, ξυλουργός και τεχνίτης στεγών στην Τσεχία).

Κοινές αρχές εκπαίδευσης ισχύουν επί του παρόντος μόνο για τους εκπαιδευτές χιονοδρομίας

71 Τέλος, αξιολογήσαμε αν χρησιμοποιήθηκαν οι κοινές αρχές εκπαίδευσης, όπως προβλέπεται από την αναθεωρημένη οδηγία RPQ· αφενός, το κοινό πλαίσιο εκπαίδευσης και, αφετέρου, οι κοινές δοκιμασίες εκπαίδευσης.

72 Ένας από τους όρους για την ένταξη νέων επαγγελματιών στο πεδίο εφαρμογής των κοινών αρχών εκπαίδευσης είναι τα επαγγέλματα αυτά, ή η σχετική εκπαίδευση και κατάρτιση, να ρυθμίζονται νομοθετικά στο ένα τρίτο τουλάχιστον των κρατών μελών. Διαπιστώσαμε ότι δεν είχε ακόμη γίνει χρήση του κοινού πλαισίου εκπαίδευσης λόγω αδυναμίας επίτευξης της ποσόστωσης του ενός τρίτου των κρατών μελών, σε συνδυασμό με τη δυσκολία εντοπισμού επαρκών κοινών σημείων μεταξύ των διαφόρων προγραμμάτων εκπαίδευσης και των κανονιστικών πλαισίων ανά τα κράτη μέλη.

73 Η Επιτροπή, από κοινού με τα κράτη μέλη, διερευνά τη δυνατότητα καθιέρωσης ενός κοινού πλαισίου εκπαίδευσης για το επάγγελμα του φυσιοθεραπευτή, χωρίς όμως να έχουν αναπτυχθεί συγκεκριμένα σχέδια κατά τον χρόνο του ελέγχου μας. Δεν είναι σαφές πώς θα εφαρμοστεί το κοινό πλαίσιο εκπαίδευσης και σε ποιον βαθμό θα διαφέρει από τις ελάχιστες εναρμονισμένες προϋποθέσεις εκπαίδευσης (βλέπε [γράφημα 2](#)).

74 Οι κοινές δοκιμασίες εκπαίδευσης εφαρμόζονται επί του παρόντος μόνο στο επάγγελμα των εκπαιδευτών χιονοδρομίας. Ωστόσο, αν και δεν μπορέσαμε να υποβάλουμε σε λεπτομερή έλεγχο το μέτρο αυτό, καθώς το συγκεκριμένο επάγγελμα δεν ρυθμίζεται νομοθετικά σε όλα τα κράτη μέλη και, από τα κράτη μέλη του δείγματός μας, μόνο στην Αυστρία είναι νομοθετικά ρυθμιζόμενο, οι αρχές της χώρας αυτής επιβεβαίωσαν ότι οι κοινές δοκιμασίες εκπαίδευσης για τους εκπαιδευτές χιονοδρομίας ήταν χρήσιμες. Σύμφωνα με τη βάση δεδομένων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα, το επάγγελμα του εκπαιδευτή χιονοδρομίας ήταν το τέταρτο επάγγελμα με τη μεγαλύτερη κινητικότητα κατά την περίοδο 2017-2021 (βλέπε [γράφημα 1](#)).

Το σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά διευκολύνει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής

Το σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά δεν είναι φιλικό προς τον χρήστη όσον αφορά τα επαγγελματικά προσόντα, χρησιμοποιείται όμως ευρέως από τις αρμόδιες αρχές

75 Η αναθεωρημένη οδηγία RPQ διεύρυνε την υποχρεωτική χρήση του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά ώστε αυτό να περιλάβει και τις κοινοποιήσεις επαγγελμάτων που τυγχάνουν αυτόματης αναγνώρισης (παράρτημα V της οδηγίας RPQ) και τις προσφάτως θεσπισθείσες διαδικασίες συνεργασίας: την ευρωπαϊκή επαγγελματική ταυτότητα και τον μηχανισμό προειδοποίησης (βλέπε [γράφημα 17](#)). Στο πλαίσιο του ελέγχου μας, αξιολογήσαμε κατά πόσον το σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά είχε θεωρηθεί χρήσιμο και είχε χρησιμοποιηθεί από τις αρμόδιες αρχές.

Γράφημα 17 – Υποχρεωτική χρήση του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά σε δύο επίπεδα: από αρχή που απευθύνεται σε άλλη και από αρχή που απευθύνεται στην Επιτροπή

Από αρχή σε αρχή	Διοικητική συνεργασία σχετικά με επιμέρους αιτήσεις για αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων
	Καταχώριση ειδοποιήσεων
Από αρχή προς την Επιτροπή	Κοινοποιήσεις σχετικά με την επικαιροποίηση του παραρτήματος V (τομεακά επαγγέλματα)
	Προγραμματισμένη μεταφορά των πληροφοριών της RPD προς το IMI αρχής γενομένης από το 2024

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει της οδηγίας RPQ, του κανονισμού για το σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά και της εκτελεστικής απόφασης (ΕΕ) 2023/423 της Επιτροπής.

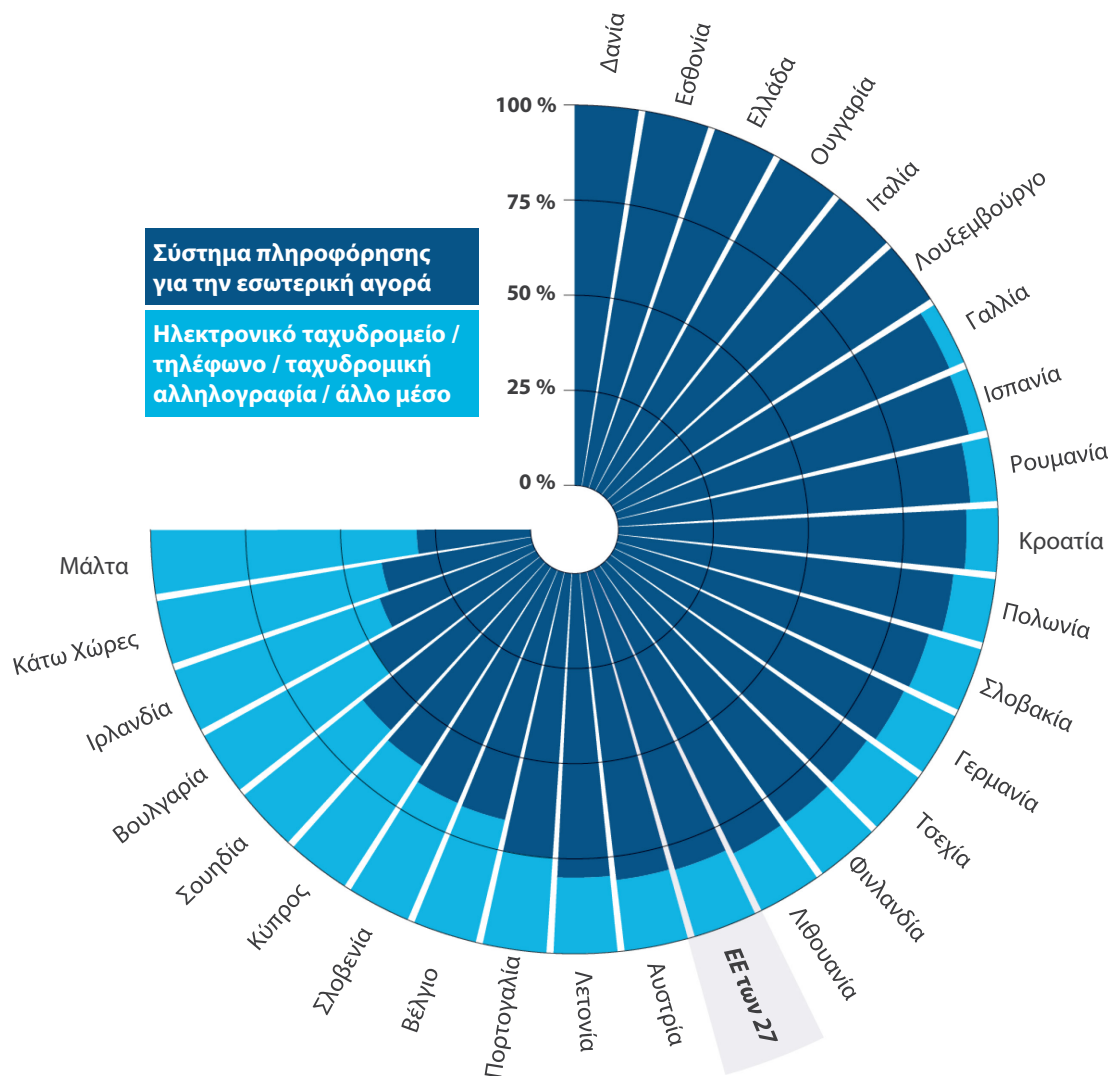
76 Το 40 % όσων απάντησαν στην έρευνα του ΕΕΣ δήλωσε ότι το σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά δεν ήταν εύχρηστο στον τομέα των επαγγελματικών προσόντων εξαιτίας της δύσκαμπτης δομής του, παρά τη βοήθεια σε επίπεδο κατάρτισης που παρείχε η Επιτροπή. Στα τέσσερα κράτη μέλη που επισκεφθήκαμε, οι αρμόδιες αρχές με τις οποίες συνομιλήσαμε επιβεβαίωσαν ότι χρησιμοποιούσαν το εργαλείο και το θεωρούσαν χρήσιμο σε γενικές γραμμές, π.χ. προκειμένου να προσδιορίσουν τις αρμόδιες αρχές στα κράτη μέλη καταγωγής.

77 Βάσει των απαντήσεων στο ερωτηματολόγιο και των επισκέψεων ελέγχου που πραγματοποιήσαμε, εντοπίσαμε τις εξής αδυναμίες του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά:

- ο **Το εργαλείο δεν είναι φιλικό προς τον χρήστη:** περιλαμβάνει έξι σύνολα προκαθορισμένων κατηγοριών ερωτήσεων με σχεδόν 100 προκαθορισμένες σχετικές ερωτήσεις. Αν και αυτή η συστηματοποιημένη προσέγγιση αυτή εξασφαλίζει τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία, ο εξαντλητικός χαρακτήρας των ερωτήσεων καθιστά χρονοβόρο τον εντοπισμό των ερωτήσεων που αφορούν τον εκάστοτε χρήστη.
- ο **Ο κατάλογος των αρμόδιων αρχών δεν είναι επικαιροποιημένος:** προκειμένου να διενεργήσουμε την έρευνά μας, χρειάστηκε 12 κράτη μέλη να παράσχουν στο κλιμάκιο ελέγχου κατάλογο των αρμόδιων για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων αρχών, καθώς οι σχετικές πληροφορίες στο σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά ήταν παρωχημένες. Παρά τα αιτήματα που απηύθυνε η Επιτροπή στα κράτη μέλη για επικαιροποίηση των σχετικών καταλόγων, αυτό δεν έγινε με συνέπεια.
- ο **Οι χώρες καταγωγής απαντούν με καθυστέρηση στα αιτήματα:** καθώς δεν προβλέπεται προθεσμία από τη νομοθεσία, η απόκριση στα αιτήματα που διατυπώνονται μέσω του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά δεν είναι πάντοτε έγκαιρη (σύμφωνα με τα κράτη μέλη που επισκεφθήκαμε, θεωρητικά παρέχεται απάντηση εντός δύο εβδομάδων). Μεταξύ του 2017 και του 2021, περισσότερα από 50 000 αιτήματα υποβλήθηκαν από ένα κράτος μέλος σε άλλο σχετικά με επιμέρους αιτήσεις· στο 28 % εξ αυτών, ήτοι σε κατά προσέγγιση 15 000 αιτήματα, δεν δόθηκε απάντηση εντός 2 εβδομάδων. Οι καθυστερήσεις αυτές επηρεάζουν τη διάρκεια της διαδικασίας αναγνώρισης στο κράτος μέλος υποδοχής.

78 Υπό αυτές τις συνθήκες, οι αρμόδιες αρχές στα κράτη μέλη που επισκεφθήκαμε δήλωσαν ότι ακόμη και αν υποβάλουν ένα αίτημα μέσω του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά, τείνουν να χρησιμοποιούν άλλα μέσα επικοινωνίας προκειμένου να παρακολουθούν την πορεία των αιτημάτων τους, κυρίως ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή τηλέφωνο. Από το σύνολο των αρχών που απάντησαν στην έρευνά μας, το 82 % χρησιμοποιεί το σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά σε κάποιο στάδιο της διαδικασίας. Ωστόσο, και πάλι διαπιστώσαμε μεγάλες διαφορές μεταξύ των κρατών μελών (βλέπε [γράφημα 18](#)).

Γράφημα 18 – Συμμετέχοντες στην έρευνά μας από τα κράτη μέλη, οι οποίοι χρησιμοποιούν το σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά όσον αφορά τα επαγγελματικά προσόντα

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει της ερώτησης 13.1 του ερωτηματολογίου.

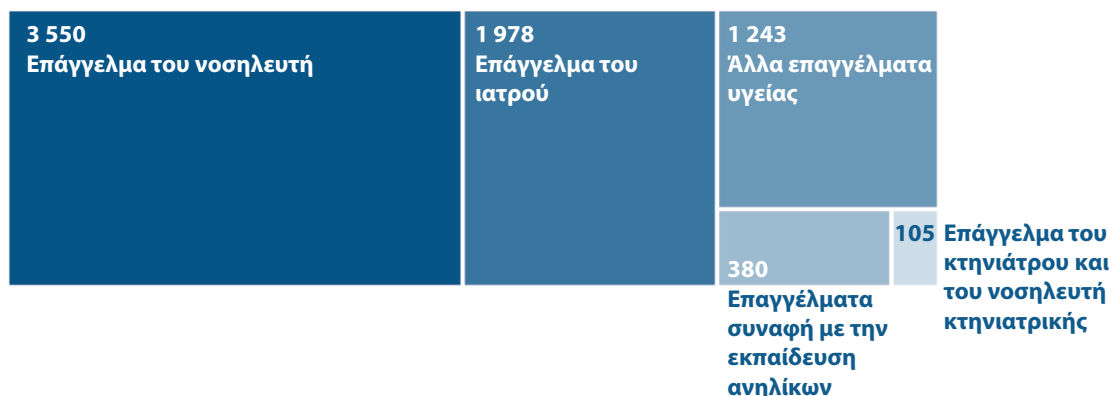
Οι αρχές κατακλύζονται από ειδοποιήσεις που δεν λαμβάνουν υπόψη στο πλαίσιο της διαδικασίας αναγνώρισης

79 Η αναθεωρημένη οδηγία RPQ εισήγαγε έναν μηχανισμό προειδοποίησης μεταξύ των αρμόδιων αρχών στα κράτη μέλη, σκοπός του οποίου είναι να διασφαλιστεί υψηλό επίπεδο προστασίας της υγείας και των καταναλωτών. Η αναθεωρημένη οδηγία RPQ θέσπισε για τις αρμόδιες αρχές την υποχρέωση να καταχωρίζουν ειδοποιήσεις στο σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά για ουσιώδεις λόγους, ώστε άλλα κράτη μέλη να είναι σε θέση να αξιοποιήσουν τις σχετικές πληροφορίες στο πλαίσιο των επιμέρους διαδικασιών αναγνώρισης. Επί του παρόντος, δεν υπάρχει επίσημος νομικός ορισμός του τι συνιστά «ουσιώδη λόγο» ως εκ τούτου, εναπόκειται στα κράτη μέλη να αξιολογήσουν το τι εμπερικλείει η συγκεκριμένη έννοια: παράπτωμα, επιβολή πειθαρχικών μέτρων ή ποινική καταδίκη. Οι ειδοποιήσεις ενδέχεται επίσης να αφορούν μη ουσιώδεις υποθέσεις και ζητήματα διοικητικής φύσεως, όπως η μη καταβολή της συνδρομής σε επαγγελματική ένωση. Τέλος, υπάρχει ένα άλλο είδος ειδοποιήσεων που αφορά παραποιημένους τίτλους επαγγελματικής εκπαίδευσης, οι οποίες υπάγονται σε χωριστή ενότητα του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά. Οι ειδοποιήσεις αυτές βασίζονται πάντοτε σε δικαστικές αποφάσεις.

80 Υπό την ισχύουσα οδηγία RPQ και τον κανονισμό για το σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά, προτού λάβουν απόφαση σχετικά με την αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων, οι αρμόδιες αρχές δεν είναι υποχρεωμένες να συμβουλευονται την ενότητα στην οποία καταχωρίζονται οι βασιζόμενες σε ουσιώδεις λόγους ειδοποιήσεις.

81 Μεταξύ 2017 και 2021, τα κράτη μέλη καταχώρισαν συνολικά περισσότερες από 25 000 ειδοποιήσεις στον μηχανισμό προειδοποίησης (βασιζόμενες σε ουσιώδεις λόγους και λόγους διοικητικής φύσεως). Κατά προσέγγιση, το ένα τέταρτο από αυτές βασιζόταν σε ουσιώδεις λόγους, οι μισές από τις οποίες αφορούσαν το επάγγελμα του νοσηλευτή, και το 5 % σχετιζόταν με επαγγέλματα συναφή με την εκπαίδευση ανηλίκων (βλέπε [γράφημα 19](#)).

Γράφημα 19 – Καταχωρισθείσες ειδοποιήσεις που βασίζονταν σε ουσιώδεις λόγους ανά επάγγελμα, για τα 27 κράτη μέλη, 2017-2021

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων που παρείχε η Επιτροπή τον Δεκέμβριο του 2023.

82 Διαπιστώσαμε ότι, λόγω του σημαντικού αριθμού ειδοποιήσεων, οι αρχές στα κράτη μέλη που επισκεφθήκαμε δεν τις έλεγχαν κατά την εξέταση των επιμέρους αιτήσεων για αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων.

Η διαδικασία που προβλέπεται στο παράρτημα V της οδηγίας RPQ, όπου απαριθμούνται οι τίτλοι εκπαίδευσης που απαιτούνται για την αυτόματη αναγνώριση, μπορεί να είναι επαχθής και χρονοβόρα, είναι όμως και χρήσιμη

83 Τα επαγγελματικά προσόντα των πολιτών μπορούν να τύχουν αυτόματης αναγνώρισης εφόσον οι σχετικοί τίτλοι εκπαίδευσης περιλαμβάνονται στο παράρτημα V της οδηγίας RPQ. Για να διασφαλιστεί η ομαλή διεκπεραίωση των αιτήσεων, το παράρτημα V πρέπει να επικαιροποιείται σε τακτική βάση, ιδανικά **μία φορά τον χρόνο**. Σημείο εκκίνησης της εν λόγω επικαιροποίησης αποτελούν οι κοινοποιήσεις από τα κράτη μέλη προς την Επιτροπή, οι οποίες πραγματοποιούνται μέσω του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (βλέπε [γράφημα 17](#)). Εν συνεχεία, η Επιτροπή εξετάζει τις πληροφορίες και εγκρίνει κατ' εξουσιοδότηση πράξη. Η επικαιροποίηση του παραρτήματος V αποσκοπεί στη διασφάλιση αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των αρχών και στη διευκόλυνση της ταχύτερης διεκπεραίωσης των αιτήσεων. Εντούτοις, για την τήρηση ενός επικαιροποιημένου παραρτήματος V απαιτείται σημαντικός όγκος διοικητικών εργασιών.

84 Από το 2013, η Επιτροπή έχει εγκρίνει επτά κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, η τελευταία μάλιστα εγκρίθηκε κατά τον χρόνο του ελέγχου μας (βλέπε [πίνακα 1](#)).

Πίνακας 1 – Λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τις επτά κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που εγκρίθηκαν με σκοπό την επικαιροποίηση του παραρτήματος V

Νομικό κείμενο	Ημερομηνία έγκρισης	Μήνες από την τελευταία επικαιροποίηση
Αναθεωρημένη οδηγία RPQ (2013/55/ΕΕ)	20.11.2013	
Κατ' εξουσιοδότηση πράξη 2016/790	13.1.2016	26
Κατ' εξουσιοδότηση πράξη 2017/2113	11.9.2017	20
Κατ' εξουσιοδότηση πράξη 2019/608	16.1.2019	16
Κατ' εξουσιοδότηση πράξη 2020/548	23.1.2020	12
Κατ' εξουσιοδότηση πράξη 2021/2183	25.8.2021	19
Κατ' εξουσιοδότηση πράξη 2023/2383	23.5.2023	21
Κατ' εξουσιοδότηση πράξη 2024/1395	5.3.2024	10
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ		18

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.

85 Διαπιστώσαμε ότι, μεταξύ των επικαιροποιήσεων του παραρτήματος V μεσολαβεί, κατά μέσο όρο, ενάμιση χρόνος, γεγονός που επιτείνει τον κίνδυνο όσοι απέκτησαν πρόσφατα έναν τίτλο εκπαίδευσης να μην επωφελούνται από το αυτόματο σύστημα. Επιπλέον, δεν υπάρχουν σαφείς προθεσμίες για την εξέταση των κοινοποιήσεων των κρατών μελών από την Επιτροπή και τη δημοσίευση των αντίστοιχων κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.

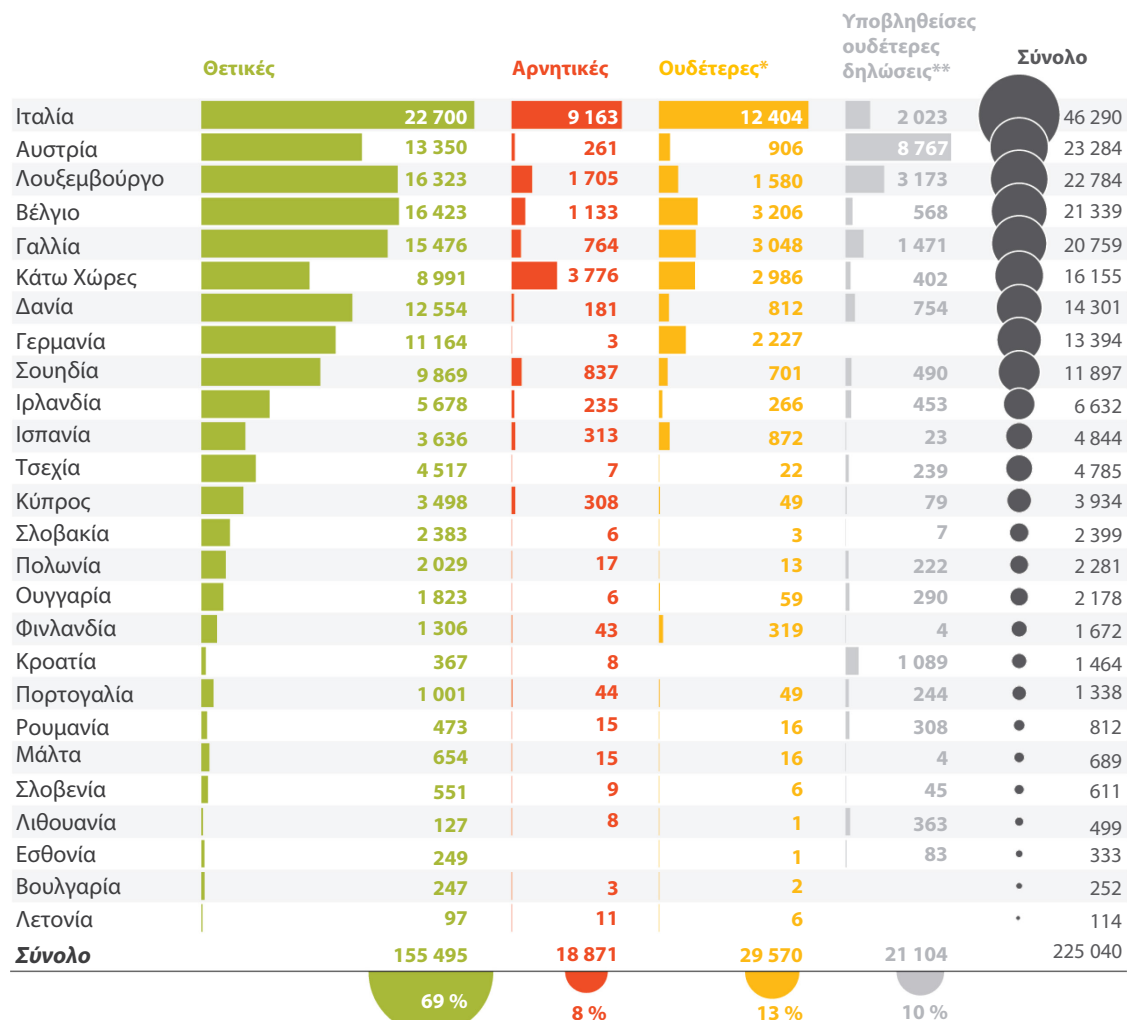
86 Τέλος, διαπιστώσαμε ότι το πλέον ευρέως χρησιμοποιούμενο αυτόματο σύστημα αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων είναι εκείνο που βασίζεται στις ελάχιστες απαιτήσεις εκπαίδευσης. Εφαρμόζεται σε επτά τομεακά επαγγέλματα (βλέπε [γράφημα 2](#)), μεταξύ άλλων σε εκείνο του νοσηλευτή υπεύθυνου για γενική περίθαλψη που περιλαμβάνεται στο δείγμα μας. Επί του παρόντος δεν υπάρχουν σχέδια για την επέκταση του εν λόγω συστήματος σε περαιτέρω επαγγέλματα.

Ελλιπής η παρακολούθηση των στοιχείων και των εκθέσεων από την Επιτροπή

Η παρακολούθηση από την Επιτροπή των στοιχείων στη βάση δεδομένων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα και των εκθέσεων που υπέβαλλαν τα κράτη μέλη ανά διετία ήταν ανεπαρκής

87 Σύμφωνα με την οδηγία RPQ, τα κράτη μέλη οφείλουν να υποβάλλουν στατιστικά στοιχεία ανά διετία (βλέπε σημείο [17](#)). Οφείλουν επίσης να καταχωρίζουν τις αποφάσεις σχετικά με την αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων στη βάση δεδομένων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα. Εξετάσαμε κατά πόσον η Επιτροπή είχε παρακολουθήσει τις εκθέσεις και τα στατιστικά στοιχεία που είχαν υποβάλει τα κράτη μέλη. Κατά την περίοδο 2017-2021, τα 27 κράτη μέλη εξέδωσαν περισσότερες από 225 000 σχετικές αποφάσεις. Από αυτές, περισσότερες από 150 000 ήταν θετικές (69 %), σχεδόν 20 000 αρνητικές (8 %) και οι υπόλοιπες «ουδέτερες» (23 %). Στις ουδέτερες αποφάσεις περιλαμβάνονταν οι αποφάσεις χωρίς τελικό αποτέλεσμα (13 %), καθώς και οι δηλώσεις υπό το καθεστώς της προσωρινής κινητικότητας, πλαίσιο στο οποίο τα επαγγελματικά προσόντα δεν υποβλήθηκαν σε έλεγχο (10 %) (βλέπε [γράφημα 20](#)).

Γράφημα 20 – Αποφάσεις σχετικά με την αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων που έλαβαν οι αρμόδιες αρχές στα κράτη μέλη κατά την περίοδο 2017-2021

→ * Εν εξελίξει πρακτική άσκηση προσαρμογής, εξέταση ή προσφυγή

→ ** Εξαιρούνται οι περιπτώσεις που καλύπτονται από το άρθρο 7, παράγραφος 4 (προηγούμενοι έλεγχοι)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων που παρείχε η Επιτροπή τον Νοέμβριο του 2023.

88 Συγκρίναμε όλες τις εκθέσεις που διαβίβασαν τα κράτη μέλη στην Επιτροπή. Διαπιστώσαμε ότι, αρχής γενομένης από το 2017, επτά κράτη μέλη⁴ δεν είχαν υποβάλει καμία έκθεση. Παρατηρήσαμε αποκλίσεις τόσο ως προς την περίοδο αναφοράς που κάλυπταν οι εκθέσεις των κρατών μελών όσο και ως προς τις αναφερόμενες πληροφορίες. Δεν εντοπίσαμε κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής αναφορικά με τον τρόπο παρουσίασης των εν λόγω εκθέσεων.

⁴ Αυστρία, Ελλάδα, Κύπρος, Λετονία, Λουξεμβούργο, Σλοβενία και Τσεχία.

89 Όσον αφορά τον τρόπο αναφοράς στοιχείων στη βάση δεδομένων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα, η Επιτροπή εξέδωσε κατευθυντήριες γραμμές, οι οποίες όμως δεν διευκρινίζουν πώς πρέπει να ταξινομούνται στη βάση δεδομένων οι αποφάσεις σε κάθε περίπτωση, παραδείγματος χάριν σε περίπτωση απόφασης που περιλαμβάνει δοκιμασία επάρκειας ως αντισταθμιστικό μέτρο, δεν είναι σαφές για τις αρχές αν η απόφαση αυτή πρέπει να δηλωθεί ως ουδέτερη ή θετική (βλέπε [παράρτημα IV](#)).

90 Διαπιστώσαμε επίσης ότι η Επιτροπή δεν υπέβαλλε τα στατιστικά στοιχεία της βάσης δεδομένων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα σε ελέγχους ευλογοφάνειας, ούτε ερχόταν σε επαφή με τα εμπλεκόμενα κράτη μέλη.

91 Κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας, εντοπίσαμε περιπτώσεις μη αξιόπιστων στοιχείων και δηλώσεων στη βάση δεδομένων αριθμού αποφάσεων μικρότερου του πραγματικού.

- Στο πλαίσιο των επισκέψεων που πραγματοποιήσαμε σε τέσσερα κράτη μέλη, διαπιστώσαμε ότι ο αριθμός των αποφάσεων που εξέδωσαν οι αρμόδιες αρχές και ο αριθμός που δηλώθηκε στο οικείο εσωτερικό σύστημα δεν συνέπιπτε πάντοτε με εκείνον της βάσης δεδομένων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα.
- Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρείχε η Επιτροπή, η Ελλάδα δεν ανέφερε κανένα στατιστικό στοιχείο για την περίοδο 2017-2021.
- Μεταξύ Μαρτίου και Νοεμβρίου 2023, οι αρχές στην Τσεχία δήλωσαν σημαντικό αριθμό πρόσθετων αποφάσεων για την περίοδο 2017-2021 (+ 22 %), κάτι που υποδεικνύει ότι αρχικά η Τσεχία ανέφερε αριθμό αποφάσεων μικρότερο του πραγματικού.

- Στην Αυστρία, οι αποφάσεις σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων που λαμβάνονται από τις αρμόδιες περιφερειακές αρχές, κατά κανόνα, δεν δηλώνονταν στη βάση δεδομένων. Το εργαλείο ΤΠ δεν παρείχε τη δυνατότητα χωριστής διεπαφής ανά περιφέρεια, παρόλο που αυτό θα ήταν απαραίτητο σύμφωνα με τις αρχές, καθώς διάφορες περιφέρειες ή επαρχίες ήταν αρμόδιες για το ίδιο επάγγελμα. Επιπλέον, διαπιστώσαμε ότι όλες οι αποφάσεις καταχωρίζονταν με μη αυτοματοποιημένο τρόπο, κάτι που συνεπάγεται υψηλό κίνδυνο σφάλματος. Κατά τις συνομιλίες μας με την Επιτροπή, διαπιστώσαμε ότι τα στοιχεία που περιλαμβάνονταν στη βάση δεδομένων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα επρόκειτο να μεταφερθούν στο σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά στις αρχές του 2024. Ωστόσο, δεν υπάρχουν επί του παρόντος σαφή σχέδια για την επίλυση του ζητήματος των ελλειπουσών δηλώσεων και των κινδύνων που συνδέονται με τη μη αυτοματοποιημένη καταχώριση.
- Αν και η Γερμανία αποτελεί το κράτος μέλος [προς το οποίο μετακινείται η πλειονότητα](#) των πολιτών της ΕΕ, ο αριθμός των αποφάσεων που δηλώθηκαν στη βάση δεδομένων αντιστοιχεί μόλις στο 6 % των συνολικών αποφάσεων. Τον Νοέμβριο του 2023, διαπιστώσαμε ότι το αρμόδιο υπουργείο στη Γερμανία δεν διέθετε επαρκείς ανθρώπινους πόρους για την καταχώριση όλων των αποφάσεων στη βάση δεδομένων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα για την περίοδο 2017-2021. Ωστόσο, καθώς δεν ήταν δυνατό να αναφορτώσει στοιχεία με αυτοματοποιημένο τρόπο, είχε παράσχει στην Επιτροπή αρχεία Excel με τα σχετικά στατιστικά στοιχεία, χωρίς όμως να έχει καταχωρίσει τις σχετικές αποφάσεις στη βάση δεδομένων.

92 Η αναθεωρημένη οδηγία RPQ θέσπισε νέα υποχρέωση για τα κράτη μέλη να αναφέρουν, αρχής γενομένης από το 2016 και έπειτα ανά διετία, κάθε απαίτηση νομοθετικής ρύθμισης επαγγέλματος η οποία καταργείται ή καθίσταται λιγότερο αυστηρή (ήτοι επακόλουθα εθνικά σχέδια δράσης). Η εν λόγω υποχρέωση θεσπίστηκε παράλληλα με την υποβολή πρότασης οδηγίας σχετικά με την αναλογικότητα. Αξιολογήσαμε κατά πόσον η Επιτροπή είχε παρακολουθήσει τις εκθέσεις που υπέβαλαν τα κράτη μέλη σχετικά. Διαπιστώσαμε ότι εννέα κράτη μέλη⁵ δεν δημοσίευσαν καμία έκθεση την περίοδο 2017-2021, ενώ πέντε⁶ υπέβαλαν ορισμένες μόνο από τις απαιτούμενες εκθέσεις. Η Επιτροπή μας επισήμανε ότι η υποβολή έκθεσης ήταν υποχρεωτική μόνο σε περίπτωση που οι απαιτήσεις έπαυαν να υφίστανται ή καθίσταντο λιγότερο αυστηρές. Εντούτοις, διαπιστώσαμε ότι η Τσεχία δεν υπέβαλε έκθεση τον Ιανουάριο του 2024 παρόλο που η πρόσβαση σε εννέα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα έγινε λιγότερο αυστηρή το 2023.

93 Πέραν των ανωτέρω απαιτήσεων αναφοράς στοιχείων, τα κράτη μέλη οφείλουν επίσης να τηρούν επικαιροποιημένη τη βάση δεδομένων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα (καρτέλα σχετική με τα επαγγέλματα). Η Επιτροπή μας ενημέρωσε ότι, στο πλαίσιο της οδηγίας RPQ, δεν θεωρούσε ότι όφειλε να συμβάλλει στον επίσημο έλεγχο της αιτιολόγησης της αναλογικότητας. Ωστόσο, έλεγχε εν μέρει την ποιότητα των υποβληθέντων από τα κράτη μέλη στοιχείων, αξιολογώντας κατά πόσον οι πληροφορίες είχαν καταχωριστεί στα κατάλληλα πεδία.

Η Επιτροπή επέλυσε τα προβλήματα με τη μεταφορά της οδηγίας RPQ στο εθνικό δίκαιο κινώντας διαδικασίες επί παραβάσει, τα κράτη μέλη όμως δεν έχουν ακόμη λάβει όλα τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα για την πλήρη εφαρμογή της

94 Το 2018 και το 2019, η Επιτροπή κίνησε διαδικασίες επί παραβάσει σε σχέση με τα επαγγελματικά προσόντα, οι οποίες αφορούσαν το σύνολο των κρατών μελών.

⁵ Βουλγαρία, Ελλάδα, Εσθονία, Ιρλανδία, Ισπανία, Κύπρος, Λιθουανία, Λουξεμβούργο και Πορτογαλία.

⁶ Η Γερμανία, η Μάλτα, η Ρουμανία, η Σλοβακία και η Τσεχία παρείχαν πληροφορίες που αφορούσαν μόνο ένα έτος.

95 Τον Φεβρουάριο του 2024, εξακολουθούσαν να εκκρεμούν διαδικασίες επί παραβάσει κατά 12 κρατών μελών και 75 ζητήματα παρέμεναν ανεπίλυτα σε όλα τα κράτη μέλη, κάτι που συνιστά μείωση σε σύγκριση με την κατάσταση που επικρατούσε τον Μάρτιο του 2020 (130 εκκρεμή ζητήματα) (βλέπε [παράρτημα V](#)). Η Επιτροπή ανέθεσε σε εξωτερικό σύμβουλο σημαντικό μέρος των εργασιών που συνδέονται με τον εντοπισμό πιθανών παραβιάσεων όσον αφορά τη μεταφορά της οδηγίας RPQ στο εθνικό δίκαιο.

Οι πληροφορίες που παρέχουν η Επιτροπή και τα κράτη μέλη στους πολίτες είναι προσβάσιμες, στερούνται όμως συνοχής

96 Οι πολίτες μπορούν να βρουν πληροφορίες σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων σε πληθώρα ιστότοπων: στον ιστότοπο [Your Europe](#) (ΓΔ GROW), στη [βάση δεδομένων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα](#) (ΓΔ GROW), στις εθνικές [υπηρεσίες μίας στάσης](#) (πύλες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που παρέχουν διαδικτυακές πληροφορίες) και στους ιστότοπους των αρμόδιων εθνικών αρχών. Αξιολογήσαμε κατά πόσον οι πολίτες, πραγματοποιώντας αναζήτηση στους ως άνω ιστότοπους, μπορούν να βρουν τις ελάχιστες πληροφορίες που χρειάζονται, όπως:

- τον κατάλογο των νομοθετικά ρυθμιζόμενων επαγγελμάτων ανά τα κράτη μέλη·
- τον κατάλογο των επαγγελμάτων που υπόκεινται σε προηγούμενους ελέγχους των επαγγελματικών προσόντων·
- τον κατάλογο των επαγγελμάτων που καλύπτει η ευρωπαϊκή επαγγελματική ταυτότητα·
- τις απαιτήσεις και τις πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων·
- τα τέλη που επιβάλλονται για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων·
- λεπτομερείς πληροφορίες για την άσκηση προσφυγής.

97 Εξετάσαμε επίσης κατά πόσον η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θέτουν στη διάθεση των πολιτών εύκολα προσβάσιμες πληροφορίες σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων και κατά πόσον οι προερχόμενες από τις διάφορες αυτές πηγές πληροφορίες ήταν πλήρεις, αξιόπιστες και συνεκτικές.

Από το 2019, όλα τα κράτη μέλη που επισκεφθήκαμε έχουν βελτιώσει την πρόσβαση των πολιτών σε πληροφορίες

98 Το 2019, η Επιτροπή έλεγξε αν οι πληροφορίες σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων ήταν διαθέσιμες διαδικτυακά στους ιστότοπους των υπηρεσιών μίας στάσης. Απέστειλε προειδοποιητικές επιστολές σε όλα τα κράτη μέλη, οι οποίες αφορούσαν τη διαθεσιμότητα διαδικτυακών πληροφοριών σχετικά με τους εφαρμοστέους κανόνες για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, τις διαδικτυακές διαδικασίες και διατυπώσεις για την πρόσβαση σε νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα, καθώς και τη διαδικτυακή υποστήριξη αναφορικά με την ερμηνεία και τον χειρισμό των ειδικών απαιτήσεων. Στο πλαίσιο των επιτόπιων εργασιών που πραγματοποιήσαμε μεταξύ Μαΐου και Οκτωβρίου 2023, εξετάσαμε και εμείς τις διαθέσιμες διαδικτυακές πληροφορίες σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων και ελέγξαμε κατά πόσον είχαν επέλθει βελτιώσεις από το 2019.

99 Διαπιστώσαμε ότι και στα τέσσερα κράτη μέλη που επισκεφθήκαμε είχε σημειωθεί πρόοδος, δεδομένου ότι οι πολίτες είχαν πρόσβαση διαδικτυακά τουλάχιστον στις ελάχιστες απαιτούμενες πληροφορίες, οι οποίες διατίθεντο σε τουλάχιστον μία επίσημη γλώσσα του κράτους μέλους και στα αγγλικά.

Οι πληροφορίες σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων που παρέχονται στους πολίτες μέσω των ιστότοπων της Επιτροπής και των κρατών μελών δεν είναι πάντοτε συνεκτικές ούτε αξιόπιστες

100 Ελέγξαμε επίσης κατά πόσον οι διαδικτυακές πληροφορίες που παρείχαν τα κράτη μέλη ήταν σύμφωνες με τις πληροφορίες στους ιστότοπους της Επιτροπής. Για τα τέσσερα κράτη μέλη που επισκεφθήκαμε, ο κατάλογος των επαγγελμάτων που καλύπτονται από την ευρωπαϊκή επαγγελματική ταυτότητα στους ιστότοπους της ΕΕ συνέπιπτε με εκείνον που δημοσιεύεται στους εθνικούς ιστότοπους. Εντοπίσαμε ωστόσο αποκλίσεις και στα τέσσερα κράτη μέλη όσον αφορά τον κατάλογο των νομοθετικά ρυθμιζόμενων επαγγελμάτων (βλέπε [πλαίσιο 6](#)).

Πλαίσιο 6

Αποκλίσεις στους καταλόγους των νομοθετικά ρυθμιζόμενων επαγγελμάτων

Η βάση δεδομένων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα (RPD) περιείχε λιγότερα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα για την Αυστρία (υπηρεσία μίας στάσης της Βιέννης), το Βέλγιο και την Τσεχία από ό,τι ο σχετικός κατάλογος που τηρούσε κάθε κράτος μέλος. Η Αυστρία μετρούσε 31 επιπλέον επαγγέλματα, το Βέλγιο 142 και η Τσεχία 36, κάτι που οφειλόταν κυρίως σε ειδικότητες των επαγγελμάτων υγείας.

Στη Βιέννη, υπήρχαν επίσης διαφορές σε άλλα επαγγέλματα, όπως τα επαγγέλματα του τομέα της κοινωνικής παιδαγωγικής, το επάγγελμα του συντηρητή ανελκυστήρων και άλλα ειδικά επαγγέλματα στον τομέα της εκπαίδευσης, της κατάρτισης ή των μεταφορών. Στο Βέλγιο, ο εθνικός κατάλογος απαριθμούσε όλα τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα ανά κοινότητα ή περιφέρεια, με αποτέλεσμα να εμφανίζονται πολλάκις στον εθνικό κατάλογο αλλά μόνο μία φορά στην RPD. Ωστόσο, όσον αφορά την Τσεχία, ο εθνικός κατάλογος απαριθμούσε επαγγέλματα στον πυρηνικό και τον εξορυκτικό τομέα, όμως η RPD δεν περιλάμβανε σχετικές καταχωρίσεις.

Αντίθετα, όσον αφορά το Λουξεμβούργο, η RPD περιείχε 171 περισσότερα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα από ό,τι ο εθνικός κατάλογος. Αυτό αφορούσε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένων ειδικοτήτων των επαγγελμάτων υγείας και επαγγελμάτων στον εμπορικό, τον βιοτεχνικό και τον βιομηχανικό τομέα (π.χ. κρεοπώλης, αρτοποιός, κομμωτής, αισθητικός).

101 Συγκρίναμε τους εθνικούς καταλόγους με τους καταλόγους της RPD όσον αφορά τα επαγγέλματα με επιπτώσεις στη δημόσια υγεία και ασφάλεια και εντοπίσαμε ασυνέπειες. Οι κατάλογοι αυτοί χρησιμοποιούνται για να προσδιοριστεί κατά πόσον ένας πολίτης χρειάζεται να υποβληθεί σε προηγούμενους ελέγχους στο πλαίσιο της προσωρινής κινητικότητας (βλέπε σημείο 53). Στο **πλαίσιο 7** παρουσιάζονται παραδείγματα από τα κράτη μέλη στα οποία πραγματοποιήσαμε επίσκεψη.

Πλαίσιο 7

Αποκλίσεις στους καταλόγους των επαγγελματιών που υπόκεινται σε προηγούμενους ελέγχους

Διαπιστώσαμε ότι για το Βέλγιο, την Τσεχία και το Λουξεμβούργο, η RPD απαριθμούσε περισσότερα επαγγέλματα που υπόκειντο σε προηγούμενους ελέγχους στο πλαίσιο της προσωρινής κινητικότητας από ό,τι οι κατάλογοι των εν λόγω κρατών μελών (η διαφορά ανερχόταν σε 22 επαγγέλματα για το Βέλγιο, 21 για την Τσεχία και 32 για το Λουξεμβούργο). Και στην περίπτωση αυτή, οι αποκλίσεις οφείλονταν κυρίως σε ειδικότητες των επαγγελματιών υγείας.

Στο Βέλγιο, η χαρτογράφηση των επαγγελματιών διέφερε μεταξύ των δύο καταλόγων. Επίσης, τα επαγγέλματα του φυσιοθεραπευτή, του πυροσβέστη και του υπευθύνου πολιτικής προστασίας υπόκειντο σε προηγούμενους ελέγχους σύμφωνα με τον εθνικό κατάλογο αλλά όχι σύμφωνα με την RPD.

Στην Τσεχία, οι προηγούμενοι έλεγχοι είχαν καταργηθεί για σειρά επαγγελματιών κατόπιν της διαδικασίας που διενήργησε το 2020 η ειδική ομάδα για την επιβολή των κανόνων της ενιαίας αγοράς (SMET), όμως η RPD δεν είχε επικαιροποιηθεί κατά τον χρόνο του ελέγχου μας.

Όσον αφορά την Αυστρία (υπηρεσία μίας στάσης της Βιέννης), δεν μπορέσαμε να συγκρίνουμε τις πληροφορίες που προέρχονταν από διάφορες πηγές σχετικά με τα επαγγέλματα που υπόκειντο σε προηγούμενους ελέγχους. Η RPD απαριθμούσε 62 επαγγέλματα ενώ στον ιστότοπο της υπηρεσίας μίας στάσης στα γερμανικά αναφέρονταν 74 επαγγέλματα και στα αγγλικά 56. Ο διαχωρισμός των επαγγελματιών ήταν επίσης διαφορετικός στη γερμανική και στην αγγλική έκδοση του ιστότοπου.

102 Σε γενικές γραμμές, διαπιστώσαμε ότι η βάση δεδομένων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα περιείχε τις πλέον επικαιροποιημένες πληροφορίες αναφορικά με τα επαγγέλματα αυτά. Ωστόσο, κατά τον χρόνο του ελέγχου μας, κανένας ιστότοπος των υπηρεσιών μίας στάσης στα κράτη μέλη που επισκεφθήκαμε δεν παρείχε στους πολίτες απευθείας σύνδεσμο προς τη βάση δεδομένων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα.

Συμπεράσματα και συστάσεις

103 Οι πολίτες της ΕΕ έχουν δικαίωμα να εργαστούν σε οποιοδήποτε κράτος μέλος της. Η ΕΕ παρακολουθεί τα δικαιώματα των πολιτών όσον αφορά την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού για την άσκηση νομοθετικά ρυθμιζόμενων επαγγελμάτων. Στο πλαίσιο της άσκησης του συντονιστικού ρόλου της σε θέματα απασχόλησης, ενέκρινε την οδηγία σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων το 2005. Στόχος της οδηγίας αυτής είναι να αποτρέψει τα κράτη μέλη από το να επιβάλλουν υπερβολικούς όρους στους πολίτες ενός κράτους μέλους της ΕΕ που επιθυμούν να ασκήσουν ένα νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα σε άλλο κράτος μέλος. Με το πλαίσιο που διέπει τα επαγγελματικά προσόντα επιδιώκεται επίσης να διασφαλιστεί ότι οι υπηρεσίες που παρέχονται σε όλα τα κράτη μέλη πληρούν τα ίδια πρότυπα από πλευράς δημόσιας υγείας και ασφάλειας.

104 Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων στην ΕΕ αποτελεί έναν σημαντικό μηχανισμό, που όμως χρησιμοποιείται ελάχιστα και χωρίς συνέπεια, για την άσκηση ενός νομοθετικά ρυθμιζόμενου επαγγέλματος σε άλλο κράτος μέλος.

105 Αθροίζοντας τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα στην ΕΕ διαπιστώσαμε ότι 5 700 επαγγέλματα εξακολουθούσαν να ρυθμίζονται νομοθετικά το 2023 (212 κατά μέσο όρο ανά κράτος μέλος), πιθανολογείται δε ότι το 6 % των πολιτών που μετακινήθηκαν σε άλλο κράτος μέλος κατά την περίοδο 2017-2019 χρησιμοποίησαν τα συστήματα αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων. Τα διαθέσιμα στοιχεία δεν μας επιτρέπουν να αξιολογήσουμε τον αριθμό των πολιτών της ΕΕ που μετακινήθηκαν σε άλλο κράτος μέλος, αλλά αδυνατούν να ασκήσουν εκεί το επάγγελμά τους καθώς πρόκειται για νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα στο κράτος υποδοχής και τα επαγγελματικά προσόντα τους δεν αναγνωρίστηκαν. Δεν υπάρχουν επίσης στοιχεία που να καταδεικνύουν τον αριθμό των πολιτών που δεν μετακινήθηκαν εξαιτίας δυσκολιών που αντιμετώπισαν στην αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων τους (σημεία [26](#) έως [37](#)).

106 Διαπιστώσαμε ότι η εφαρμογή της οδηγίας RPQ από τα κράτη μέλη παρουσιάζει αδυναμίες, οι οποίες έχουν άμεσο αντίκτυπο στους πολίτες που επιθυμούν να ασκήσουν ένα νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα σε άλλο κράτος μέλος. Επισημάναμε έλλειψη ηλεκτρονικών διαδικασιών, τον αυθαίρετο καθορισμό των τελών χρήσης της διαδικασίας αναγνώρισης και την ύπαρξη σημαντικών αποκλίσεων μεταξύ των κρατών μελών ως προς τα επιβαλλόμενα τέλη. Επίσης, διαπιστώσαμε ότι ορισμένες αρχές απαιτούν περισσότερα έγγραφα από αυτά που προβλέπονται στην οδηγία RPQ και στον κώδικα δεοντολογίας, επιβάλλονται υπερβολικοί προηγούμενοι έλεγχοι και αντισταθμιστικά μέτρα και οι διαδικασίες διαρκούν περισσότερο από ό,τι προβλέπεται (σημεία 38 έως 64).

107 Η αναθεώρηση της οδηγίας RPQ το 2013 αποσκοπούσε στον εκσυγχρονισμό της διαδικασίας αναγνώρισης. Διαπιστώσαμε ότι, εξαιρουμένου του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά, οι πολίτες και οι αρχές δεν χρησιμοποίησαν ευρέως τα νέα μέτρα, με αποτέλεσμα η προστιθέμενη αξία της αναθεώρησης να είναι περιορισμένη στην πράξη. Παρατηρήσαμε ότι η χρήση της ευρωπαϊκής επαγγελματικής ταυτότητας προβλεπόταν για επαγγέλματα που, σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορούσαν να υπαχθούν και στο αυτόματο σύστημα, και ότι το κόστος της διαδικασίας αυτής ενδέχεται να είναι μεγαλύτερο από αυτό της συνήθους. Επιπλέον, τα κράτη μέλη αξιοποίησαν ελάχιστα τη δυνατότητα παραχώρησης μερικής πρόσβασης, με λιγότερο από το 1 % των συνολικών αποφάσεων σχετικά με την αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων να αφορούν αυτή τη μορφή πρόσβασης. Τέλος, περισσότερα από 10 χρόνια μετά την αναθεώρηση, νέες διαδικασίες αναγνώρισης βάσει κοινών αρχών εκπαίδευσης έχουν αναπτυχθεί (και, ως εκ τούτου, εφαρμοστεί) μόλις για ένα επάγγελμα (σημεία 65 έως 74).

108 Η αναθεωρημένη οδηγία κατέστησε υποχρεωτική τη χρήση του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά για τα επαγγελματικά προσόντα, καθώς το σύστημα αυτό, παρά τις δυσκολίες που ανέκυψαν σε σχέση με τη χρήση του, είχε διευκολύνει τη συνεργασία τόσο μεταξύ των κρατών μελών όσο και μεταξύ αυτών και της Επιτροπής. Ωστόσο, στο πλαίσιο της διαδικασίας αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων, οι αρμόδιες αρχές δεν λάμβαναν υπόψη τις ειδοποιήσεις που είχαν καταχωρίσει στο σύστημα άλλα κράτη μέλη, ακόμη και όταν αυτές βασιζόνταν σε ουσιώδεις λόγους, οι οποίοι δεν διαθέτουν μέχρι σήμερα επίσημο νομικό ορισμό. Στους ουσιώδεις λόγους θα μπορούσαν να συγκαταλέγονται διαπραχθέντα κατά το παρελθόν παραπτώματα, πειθαρχικά μέτρα ή ποινική καταδίκη. Τέλος, το παράρτημα V που απαριθμεί τους τίτλους εκπαίδευσης για τα επτά τομεακά επαγγέλματα αποτελεί βασικό στοιχείο της οδηγίας RPQ, το οποίο διασφαλίζει αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των αρμόδιων αρχών, χωρίς όμως να ορίζεται προθεσμία για την επικαιροποίησή του από την Επιτροπή (σημεία 75 έως 86).

109 Διαπιστώσαμε επίσης ότι η Επιτροπή επέλυσε τα προβλήματα μεταφοράς της οδηγίας RPQ στο εθνικό δίκαιο, προκειμένου να διασφαλίσει την ορθή λειτουργία του συστήματος της ΕΕ για την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, αλλά δεν παρακολούθησε επαρκώς την πρακτική εφαρμογή της από τα κράτη μέλη, ούτε αν αυτά είχαν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις τους για αναφορά στοιχείων (σημεία **87** έως **95**).

110 Τέλος, επισημάνσαμε ότι έχει βελτιωθεί η πρόσβαση σε πληροφορίες των πολιτών που επιθυμούν να ασκήσουν ένα νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα σε άλλο κράτος μέλος. Συχνά όμως οι πληροφορίες αυτές στερούνται αξιοπιστίας και συνοχής (σημεία **96** έως **102**).

111 Βάσει των ευρημάτων μας, διατυπώνουμε τις εξής συστάσεις:

Σύσταση 1 – Διασφάλιση της ομοιόμορφης εφαρμογής του συστήματος αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων

Η Επιτροπή οφείλει:

- α) να αποσαφηνίσει, παραδείγματος χάριν προτείνοντας τροποποιήσεις της νομοθεσίας ή εκδίδοντας συστάσεις:
 - τη σημασία να επανεξετάζει η ίδια ή/και ανεξάρτητος φορέας τους ελέγχους αναλογικότητας που διενεργούν τα κράτη μέλη·
 - την έννοια των επιπτώσεων στη δημόσια υγεία και ασφάλεια, προς αποφυγή της συσταλτικής ερμηνείας των κανόνων από τις αρχές, κάτι που θα συνιστούσε πρόσκομμα στην αποτελεσματικότητα της διαδικασίας αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων· και
- β) να παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα του συστήματος στο σύνολό του και να λαμβάνει εγκαίρως αποτελεσματικά διορθωτικά μέτρα σε περίπτωση εντοπισμού αδυναμιών, εστιάζοντας ειδικότερα, αφενός, στην παροχή από τα κράτη μέλη εναρμονισμένων στοιχείων που συνάδουν με τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά την αναφορά στοιχείων και, αφετέρου, στην τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται στην οδηγία RPQ για καθεμία από τις διαφορετικές διαδικασίες αναγνώρισης.

Ημερομηνία-στόχος: 2025.

Σύσταση 2 – Ενσωμάτωση του μηχανισμού προειδοποίησης στη διαδικασία αναγνώρισης

Η Επιτροπή οφείλει:

- α) όσον αφορά τον μηχανισμό προειδοποίησης, να αποσαφηνίσει την έννοια των «ουσιωδών λόγων», παραδείγματος χάριν μέσω εκτελεστικής πράξης· και
- β) στο πλαίσιο των διαδικασιών αναγνώρισης, να καταστήσει υποχρεωτική τη χρήση από τα κράτη μέλη του μηχανισμού προειδοποίησης που περιλαμβάνεται στο σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά, διασφαλίζοντας ότι οι ειδοποιήσεις που σχετίζονται με ουσιώδεις λόγους τυγχάνουν κατάλληλης μεταχείρισης. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τους επαγγελματίες που έρχονται σε άμεση επαφή με ασθενείς ή ανηλίκους.

Ημερομηνία-στόχος: το συντομότερο δυνατόν και το αργότερο το 2025.

Σύσταση 3 – Επικαιροποίηση του παραρτήματος V και συντόμευση της προθεσμίας αναγνώρισης μέσω του αυτόματου συστήματος για τα τομεακά επαγγέλματα

Στο πλαίσιο της πρότασης τροποποιήσεων της νομοθεσίας, η Επιτροπή οφείλει να εξετάσει το ενδεχόμενο:

- α) να θεσπιστεί η υποχρέωση ετήσιας επικαιροποίησης του παραρτήματος V της οδηγίας RPQ· και
- β) στο πλαίσιο του αυτόματου συστήματος βάσει του παραρτήματος V, να μειωθεί η προθεσμία που έχουν στη διάθεσή τους οι αρμόδιες αρχές για να εκδώσουν αιτιολογημένη απόφαση σε 1 μήνα από την ημερομηνία υποβολής όλων των απαιτούμενων εγγράφων του αιτούντος.

Ημερομηνία-στόχος: 2026.

Σύσταση 4 – Διασφάλιση της παροχής αξιόπιστων και συνεκτικών πληροφοριών στους πολίτες

Η Επιτροπή οφείλει να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να θέτουν στη διάθεση των πολιτών ενιαία πηγή πληροφοριών σε επίπεδο ΕΕ (ή να αναφέρονται σε αυτήν) και να διασφαλίζει ότι οι πληροφορίες που παρέχονται στους πολίτες —μεταξύ άλλων όσον αφορά π.χ. το κατά πόσον ένα συγκεκριμένο επάγγελμα είναι νομοθετικά ρυθμιζόμενο ή υπόκειται σε προηγούμενους ελέγχους ή σε αντισταθμιστικά μέτρα, και τα τέλη που αναμένεται να καταβληθούν για τη διαδικασία αναγνώρισης— είναι πάντοτε αξιόπιστες.

Ημερομηνία-στόχος: 2025.

Η παρούσα έκθεση εγκρίθηκε από το Τμήμα II, του οποίου προεδρεύει η Annemie Turtelboom, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 15ης Μαΐου 2024.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Tony Murphy
Πρόεδρος

Παραρτήματα

Παράρτημα Ι – Φορείς με τους οποίους συναντηθήκαμε και συνομιλήσαμε στα κράτη μέλη

Ενδιαφερόμενο μέρος	Καθήκον/Αρμοδιότητα	Ονομασία του φορέα
Αυστρία		
Αρχές αρμόδιες για τα επαγγέλματα του δείγματός μας	Αρχή αρμόδια για το επάγγελμα του πολιτικού μηχανικού	Bundesministerium für Arbeit und Wirtschaft (Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας και Οικονομίας)
	Αρχή αρμόδια για το επάγγελμα του ξυλουργού (εγκατάσταση)	Amt der Wiener Landesregierung (Κυβέρνηση του ομόσπονδου κρατιδίου της Βιέννης)
	Αρχή αρμόδια για το επάγγελμα του ξυλουργού (προσωρινή κινητικότητα)	Bundesministerium für Arbeit und Wirtschaft (Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας και Οικονομίας)
	Αρχή αρμόδια για το επάγγελμα του καθηγητή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	Bundesministerium für Bildung, Wissenschaft und Forschung (Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εκπαίδευσης, Επιστήμης και Έρευνας)
	Αρχή αρμόδια για το επάγγελμα του καθηγητή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Βιέννη)	Bildungsdirektion für Wien (Διεύθυνση Εκπαίδευσης του δήμου Βιέννης)
	Αρχή αρμόδια για το επάγγελμα του νοσηλευτή υπεύθυνου για γενική περίθαλψη	Bundesministerium für Soziales, Gesundheit, Pflege und Konsumentenschutz (Ομοσπονδιακό Υπουργείο Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας, Περίθαλψης και Προστασίας των Καταναλωτών)
Λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη	SOLVIT	Bundesministerium für Arbeit und Wirtschaft (Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας και Οικονομίας)
	Κέντρο υποστήριξης	Bundesministerium für Arbeit und Wirtschaft (Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας και Οικονομίας)
	Εθνικό κέντρο πληροφοριών για την αναγνώριση ακαδημαϊκών τίτλων	Bundesministerium für Arbeit und Wirtschaft (Ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας και Οικονομίας)
	Υπηρεσία μίας στάσης, Βιέννη	Amt der Wiener Landesregierung (Κυβέρνηση του ομόσπονδου κρατιδίου της Βιέννης)

Ενδιαφερόμενο μέρος	Καθήκον/Αρμοδιότητα	Ονομασία του φορέα
	Για το επάγγελμα του πολιτικού μηχανικού	Kammer der Architekten und Ingenieurkonsulenten für Wien, Niederösterreich und Burgenland (επιμελητήριο πολιτικών μηχανικών για τη Βιέννη, την Κάτω Αυστρία και το Μπούργκενλαντ)
	Δημόσια υπηρεσία απασχόλησης (της Αυστρίας)	Arbeitsmarktservice Wien – Landesgeschäftsstelle
	Για τους υπηκόους τρίτων χωρών	Österreichischer Integrationsfonds (αυστριακό Ταμείο Ένταξης)
	Για τους υπηκόους τρίτων χωρών	Bundeskanzleramt (Ομοσπονδιακή Καγκελαρία της Αυστρίας)
	Παροχή συμβουλών και υποστήριξης στο πλαίσιο της διαδικασίας αναγνώρισης	Anlaufstelle Wien (AST Wien) – Perspektive, Beratungszentrum für Migranten und Migrantinnen (Σημείο επαφής Βιέννη – Προοπτικές, κέντρο παροχής συμβουλών σε μετανάστες και μετανάστριες)
Βέλγιο		
Αρχές αρμόδιες για τα επαγγέλματα του δείγματός μας	Αρχή αρμόδια για το επάγγελμα του ξυλουργού – Περιφέρεια Βαλονίας	Service public de Wallonie, Département du Développement économique (Δημόσια υπηρεσία της Βαλονίας, Τμήμα Οικονομικής Ανάπτυξης)
	Αρχή αρμόδια για το επάγγελμα του ξυλουργού – Περιφέρεια Βρυξελλών	Service public régional de Bruxelles (Περιφερειακή δημόσια υπηρεσία των Βρυξελλών)
	Αρχή αρμόδια για το επάγγελμα του καθηγητή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης – Γαλλική Κοινότητα	Fédération Wallonie-Bruxelles, Administration générale de l'Enseignement – Direction générale de l'Enseignement supérieur, de l'Enseignement tout au long de la vie et de la Recherche scientifique and Direction générale des personnels de l'enseignement (Ομοσπονδία Βαλονίας-Βρυξελλών, Γενική Διοίκηση Εκπαίδευσης – Γενική Διεύθυνση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, Διά Βίου Μάθησης και Επιστημονικής Έρευνας, και Γενική Διεύθυνση Εκπαιδευτικού Προσωπικού)
	Αρχή αρμόδια για το επάγγελμα του καθηγητή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης – Φλαμανδική Κοινότητα	Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI) (Οργανισμός Εκπαιδευτικών Υπηρεσιών)

Ενδιαφερόμενο μέρος	Καθήκον/Αρμοδιότητα	Ονομασία του φορέα
	Αρχή αρμόδια για το επάγγελμα του νοσηλευτή υπεύθυνου για γενική περίθαλψη (ομοσπονδιακό επίπεδο)	Service Public Fédéral Santé Publique / Federale Overheidsdienst Volksgezondheid / Föderale Öffentliche Dienst Volksgesundheit (Ομοσπονδιακή δημόσια υπηρεσία Δημόσιας Υγείας)
	Αρχή αρμόδια για το επάγγελμα του νοσηλευτή υπεύθυνου για γενική περίθαλψη (Φλαμανδική Κοινότητα)	Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid (Φλαμανδικός Οργανισμός Φροντίδας και Υγείας)
	Αρχή αρμόδια για το επάγγελμα του νοσηλευτή υπεύθυνου για γενική περίθαλψη – Γαλλική Κοινότητα	Fédération Wallonie-Bruxelles, Administration générale de l'Enseignement – Direction générale de l'Enseignement supérieur, de l'Enseignement tout au long de la vie et de la Recherche scientifique – Direction de l'agrément des prestataires de soins de santé (Ομοσπονδία Βαλονίας-Βρυξελλών, Γενική Διοίκηση Εκπαίδευσης – Γενική Διεύθυνση Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, Διά Βίου Μάθησης και Επιστημονικής Έρευνας – Διεύθυνση Έγκρισης των Παρόχων Υγειονομικής Περίθαλψης)
	Αρχή αρμόδια για το επάγγελμα του νοσηλευτή υπεύθυνου για γενική περίθαλψη – Γερμανόφωνη Κοινότητα	Ministerium der Deutschsprachigen Gemeinschaft, Fachbereich Gesundheit und Senioren (Υπουργείο Γερμανόφωνης Κοινότητας, Τμήμα Υγείας και Τρίτης Ηλικίας)
Λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη	Εθνικός συντονιστής IMI	Service Public Fédéral Économie, PME, Classes moyennes et Énergie / Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie / Föderale Öffentliche Dienst Wirtschaft, KMB, Mittelstand und Energie (Ομοσπονδιακή δημόσια υπηρεσία Οικονομίας, ΜΜΕ, Μεσαίας τάξης και Ενέργειας)

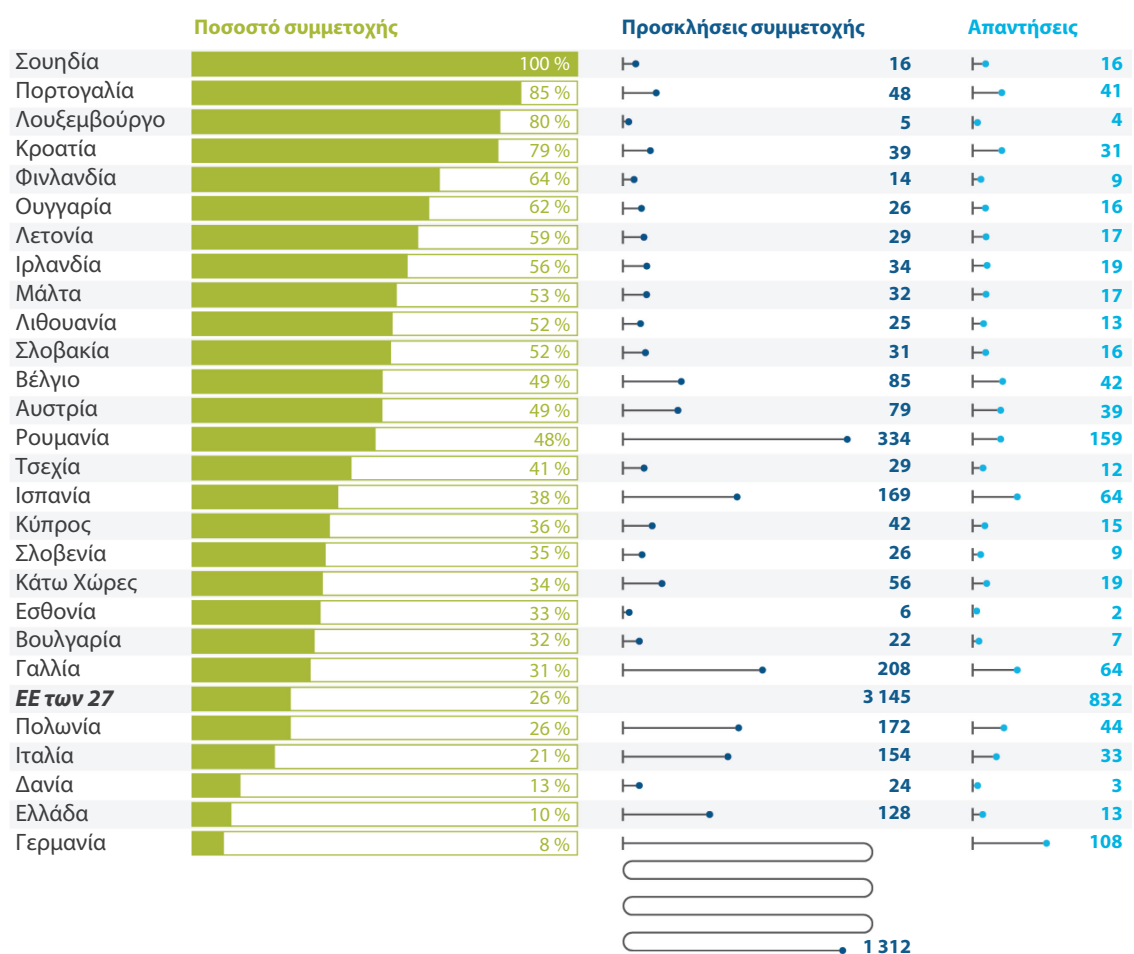
Ενδιαφερόμενο μέρος	Καθήκον/Αρμοδιότητα	Ονομασία του φορέα
	Κέντρο υποστήριξης	Service Public Fédéral Économie, PME, Classes moyennes et Énergie / Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie / Föderale Öffentliche Dienst Wirtschaft, KMB, Mittelstand und Energie (Ομοσπονδιακή δημόσια υπηρεσία Οικονομίας, ΜΜΕ, Μεσαίας τάξης και Ενέργειας)
	Υπηρεσία μίας στάσης	Service Public Fédéral Économie, PME, Classes moyennes et Énergie / Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie / Föderale Öffentliche Dienst Wirtschaft, KMB, Mittelstand und Energie (Ομοσπονδιακή δημόσια υπηρεσία Οικονομίας, ΜΜΕ, Μεσαίας τάξης και Ενέργειας) Service Public Fédéral Stratégie & Appui / Federale Overheidsdienst Beleid & Ondersteuning / Föderale Öffentliche Dienst Politik und Unterstützung (Ομοσπονδιακή δημόσια υπηρεσία Στρατηγικής και Υποστήριξης)
	Για το επάγγελμα του πολιτικού μηχανικού (σε επίπεδο ΕΕ, πραγματοποιήθηκε ωστόσο συνάντηση κατά την επίσκεψή μας στο Βέλγιο)	ENGINEERS EUROPE
	Για το επάγγελμα του καθηγητή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (σε επίπεδο ΕΕ, πραγματοποιήθηκε ωστόσο συνάντηση κατά την επίσκεψή μας στο Βέλγιο)	European Trade Union Committee for Education
	Για το επάγγελμα του νοσηλευτή υπεύθυνου για γενική περίθαλψη (σε επίπεδο ΕΕ, πραγματοποιήθηκε ωστόσο συνάντηση κατά την επίσκεψή μας στο Βέλγιο)	European Federation of Nurses Associations
	Για το επάγγελμα του νοσηλευτή υπεύθυνου για γενική περίθαλψη	L'Union Générale des Infirmiers de Belgique (Γενική Ένωση Νοσηλευτών Βελγίου)
	Για το επάγγελμα του νοσηλευτή υπεύθυνου για γενική περίθαλψη	Fédération Nationale des Infirmiers de Belgique (Εθνική Ομοσπονδία Νοσηλευτών Βελγίου)

Ενδιαφερόμενο μέρος	Καθήκον/Αρμοδιότητα	Ονομασία του φορέα
	Δημόσια υπηρεσία χάραξης πολιτικής και υποστήριξης	Service Public Fédéral Stratégie & Appui / Federale Overheidsdienst Beleid & Ondersteuning / Föderale Öffentliche Dienst Politik und Unterstützung (Ομοσπονδιακή δημόσια υπηρεσία Στρατηγικής και Υποστήριξης)
Τσεχία		
Αρχές αρμόδιες για τα επαγγέλματα του δείγματός μας	Αρχή αρμόδια για το επάγγελμα του πολιτικού μηχανικού	Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (Τσέχικο Επιμελητήριο Εγκεκριμένων Μηχανικών και Τεχνικών που δραστηριοποιούνται στον κατασκευαστικό τομέα)
	Αρχή αρμόδια για το επάγγελμα του ξυλουργού	Ministerstvo průmyslu a obchodu, odbor živností a spotřebitelské legislativy (Υπουργείο Βιομηχανίας και Εμπορίου, Τμήμα Εμπορικών Αδειών και Νομοθεσίας για τους Καταναλωτές)
	Αρχή αρμόδια για το επάγγελμα του καθηγητή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (Υπουργείο Εκπαίδευσης, Νεολαίας και Αθλητισμού)
	Αρχή αρμόδια για το επάγγελμα του νοσηλευτή υπεύθυνου για γενική περίθαλψη	Ministerstvo zdravotnictví, odbor ošetrovatelství a nelékařských povolání (Υπουργείο Υγείας, Τμήμα Νοσηλευτικών Επαγγελμάτων και Άλλων Επαγγελμάτων Υγείας)
Λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη	SOLVIT	Ministerstvo průmyslu a obchodu, odbor evropských záležitostí a vnitřního trhu (Υπουργείο Βιομηχανίας και Εμπορίου, Τμήμα Ευρωπαϊκών Υποθέσεων και Εσωτερικής Αγοράς)
	Κέντρο υποστήριξης	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (Υπουργείο Εκπαίδευσης, Νεολαίας και Αθλητισμού)
	Εθνικός συντονιστής IMI	Ministerstvo průmyslu a obchodu, odbor evropských záležitostí a vnitřního trhu (Υπουργείο Βιομηχανίας και Εμπορίου, Τμήμα Ευρωπαϊκών Υποθέσεων και Εσωτερικής Αγοράς)
	Υπηρεσία μίας στάσης	Ministerstvo průmyslu a obchodu (Υπουργείο Βιομηχανίας και Εμπορίου)

Ενδιαφερόμενο μέρος	Καθήκον/Αρμοδιότητα	Ονομασία του φορέα
	Για το επάγγελμα του ξυλουργού	Hospodářská komora České republiky (Εμπορικό Επιμελητήριο της Τσεχικής Δημοκρατίας)
	Για το επάγγελμα του νοσηλευτή υπεύθυνου για γενική περίθαλψη	Česká asociace sester (Τσεχική Ένωση Νοσηλευτών)
Λουξεμβούργο		
Αρχές αρμόδιες για τα επαγγέλματα του δείγματός μας	Αρχή αρμόδια για το επάγγελμα του πολιτικού μηχανικού	Ministère de l'Enseignement supérieur et de la Recherche (Υπουργείο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και Έρευνας)
	Αρχή αρμόδια για το επάγγελμα του ξυλουργού	Ministère de l'Économie – Direction Générale PME et Entrepreneuriat (Υπουργείο Οικονομίας – Γενική Διεύθυνση ΜΜΕ και Επιχειρηματικότητα)
	Αρχή αρμόδια για το επάγγελμα του ξυλουργού	Ministère de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse (Υπουργείο Παιδείας, Παιδιών και Νεολαίας)
	Αρχή αρμόδια για το επάγγελμα του νοσηλευτή υπεύθυνου για γενική περίθαλψη	Ministère de la Santé (Υπουργείο Υγείας)
Λοιπά ενδιαφερόμενα μέρη	SOLVIT	Ministère de l'Économie (Υπουργείο Οικονομίας)
	Κέντρο υποστήριξης	Ministère de l'Enseignement supérieur et de la Recherche (Υπουργείο Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και Έρευνας)
	Εθνικός συντονιστής IMI	Ministère de la Fonction publique (Υπουργείο Δημόσιας Διοίκησης)
	Διαμεσολαβητής	
Ευρωπαϊκή Επιτροπή και άλλα όργανα		
Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΓΔ GROW Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΓΔ EMPL Eurostat, η στατιστική υπηρεσία της Επιτροπής Η Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας Το Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή Το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής		

Πηγή: ΕΕΣ.

Παράρτημα II – Ποσοστό συμμετοχής στην έρευνα ανά κράτος μέλος

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει της έρευνας.

Παράρτημα III – Παράγοντες που διαδραματίζουν βασικό ρόλο στην αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων

	Βασικοί παράγοντες	Καθήκοντα και αρμοδιότητες
Επίπεδο ΕΕ	Ευρωπαϊκή Επιτροπή	Διασφαλίζει την ομοιόμορφη εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου Ειδικές αρμοδιότητες δυνάμει της οδηγίας 2005/36/ΕΚ
	Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας (ELA)	Υποστηρίζει την επιβολή των κανόνων της ΕΕ που διέπουν την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού
	Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ)	Απαρτίζεται από οργανώσεις εργοδοτών και εργαζομένων και γνωμοδοτεί στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας
	Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής	Βοηθά τους πολίτες της ΕΕ που αντιμετωπίζουν προβλήματα με τη διοίκηση της ΕΕ, διερευνώντας καταγγελίες σχετικά με περιπτώσεις κακοδιοίκησης
	Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ)	Αποφαίνεται επί των υποθέσεων επί παραβάσει που παραπέμπονται από την Επιτροπή
ΕΕ / Κράτη μέλη	Ειδική ομάδα για την επιβολή των κανόνων της ενιαίας αγοράς (SMET)	Φόρουμ υψηλού επιπέδου της Επιτροπής και των κρατών μελών που εντοπίζει φραγμούς στην ενιαία αγορά και εφαρμόζει λύσεις
	Ομάδα συντονιστών	Συντονίζει τις δραστηριότητες των αρμόδιων αρχών και προωθεί την ομοιόμορφη εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου στον τομέα της αναγνώρισης των επαγγελματικών προσόντων
Επίπεδο κρατών μελών	Υπουργεία (εθνικοί συντονιστές)	Μεταφέρουν στο εθνικό δίκαιο και εφαρμόζουν τις σχετικές με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων οδηγίες
	Αρμόδιες αρχές	Λαμβάνουν αποφάσεις σχετικά με τη χορήγηση ή την άρνηση πρόσβασης σε νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα
	Υπηρεσίες μίας στάσης	Πύλες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που επιτρέπουν την ολοκλήρωση διοικητικών διαδικασιών διαδικτυακά
	Εθνικά κέντρα υποστήριξης	Παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων και τους ισχύοντες σε κάθε κράτος μέλος κανόνες
	Εθνικά κέντρα SOLVIT	Αναζητούν λύσεις σε προβλήματα που προκαλούνται από την εσφαλμένη εφαρμογή της νομοθεσίας για την ενιαία αγορά
	Εθνικοί διαμεσολαβητές	Βοηθούν τους πολίτες της ΕΕ που αντιμετωπίζουν προβλήματα με τη διοίκηση ενός κράτους μέλους, διερευνώντας καταγγελίες σχετικά με περιπτώσεις κακοδιοίκησης

Πηγή: ΕΕΣ.

Παράρτημα IV – Διάφορα είδη αποφάσεων που λαμβάνουν οι αρμόδιες αρχές

Έκβαση	Σύστημα	Είδη αποφάσεων/δηλώσεων υπό την αναθεωρημένη οδηγία 2005/36/ΕΚ	Προθεσμία
Θετική	Εγκατάσταση	Αυτόματη θετική απόφαση για τα τομεακά επαγγέλματα (παράρτημα V) Θετική απόφαση στο πλαίσιο του αυτόματου συστήματος βάσει της αναγνώρισης της επαγγελματικής πείρας (παράρτημα IV)	3 μήνες
		Θετική απόφαση, άνευ αντισταθμιστικών μέτρων (γενικό σύστημα) Θετική απόφαση κατόπιν της υποβολής σε δοκιμασία επάρκειας (γενικό σύστημα) Θετική απόφαση κατόπιν πρακτικής άσκησης προσαρμογής (γενικό σύστημα) Παραχώρηση μερικής πρόσβασης βάσει του άρθρου 4στ της οδηγίας	4 μήνες
	Προσωρινή παροχή υπηρεσιών	Απουσία ελέγχου των επαγγελματικών προσόντων – θετική αυτόματη απόφαση [άρθρο 7, παράγραφος 4, στοιχείο α)] Έλεγχος των επαγγελματικών προσόντων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα που έχουν επιπτώσεις στη δημόσια υγεία ή ασφάλεια – θετική αυτόματη απόφαση [άρθρο 7, παράγραφος 4, στοιχείο β)] Έλεγχος των επαγγελματικών προσόντων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα που έχουν επιπτώσεις στη δημόσια υγεία ή ασφάλεια – θετική απόφαση μετά τη λήψη αντισταθμιστικού μέτρου [άρθρο 7, παράγραφος 4, στοιχείο β)] Καμία αντίδραση εντός της προθεσμίας – σιωπηρή θετική απόφαση [άρθρο 7, παράγραφος 4, προτελευταίο εδάφιο]	1 μήνας σε περίπτωση επιπτώσεων στη δημόσια υγεία ή ασφάλεια (+ 1 μήνας εφόσον ανακύπτουν δυσκολίες)
Αρνητική	Εγκατάσταση	Αυτόματη αρνητική απόφαση για τα τομεακά επαγγέλματα (παράρτημα V) Αρνητική απόφαση στο πλαίσιο του αυτόματου συστήματος βάσει της επαγγελματικής πείρας (παράρτημα IV)	3 μήνες
		Αρνητική αυτόματη απόφαση, γενικό σύστημα Αρνητική απόφαση κατόπιν της υποβολής σε δοκιμασία επάρκειας (γενικό σύστημα) Αρνητική απόφαση κατόπιν πρακτικής άσκησης προσαρμογής (γενικό σύστημα) Μη παραχώρηση μερικής πρόσβασης (περιλαμβανομένης της απόρριψης που δικαιολογείται βάσει επιτακτικού λόγου γενικού συμφέροντος – Άρθρο 4στ, παράγραφος 2)	4 μήνες

Έκβαση	Σύστημα	Είδη αποφάσεων/δηλώσεων υπό την αναθεωρημένη οδηγία 2005/36/ΕΚ	Προθεσμία
	Προσωρινή παροχή υπηρεσιών	Έλεγχος των επαγγελματικών προσόντων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα που έχουν επιπτώσεις στη δημόσια υγεία ή ασφάλεια – αρνητική αυτόματη απόφαση [άρθρο 7, παράγραφος 4, στοιχείο β)] Έλεγχος των επαγγελματικών προσόντων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα που έχουν επιπτώσεις στη δημόσια υγεία ή ασφάλεια – αρνητική απόφαση μετά τη λήψη αντισταθμιστικού μέτρου [άρθρο 7, παράγραφος 4, στοιχείο β)]	3 μήνες (1 μήνας για τη λήψη απόφασης + 1 μήνας σε περίπτωση δυσκολιών + 1 μήνας σε περίπτωση λήψης αντισταθμιστικού μέτρου)
Ουδέτερη (εκ των προτέρων δήλωση)	Προσωρινή παροχή υπηρεσιών	Δηλώσεις υποβληθείσες στη χώρα υποδοχής αναφορικά με τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα που <u>δεν</u> έχουν επιπτώσεις στη δημόσια υγεία ή ασφάλεια	Προηγούμενη γραπτή δήλωση
Ουδέτερη (λοιπές περιπτώσεις)	Εγκατάσταση / Προσωρινή παροχή υπηρεσιών	Περιπτώσεις που τελούν υπό εξέταση (όλες οι περιπτώσεις στις οποίες οι αρμόδιες αρχές, για οποιονδήποτε λόγο, δεν έχουν λάβει οριστική απόφαση) Περιπτώσεις στις οποίες διενεργείται πρακτική άσκηση προσαρμογής Άσκηση προσφυγής δυνάμει του άρθρου 51, παράγραφος 3	Το συντομότερο δυνατό

Σημ.: Προθεσμίες για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την εγκατάσταση και μόνο: 1 μήνας για να επιβεβαιώσουν οι αρχές την παραλαβή της αίτησης και να ενημερώσουν τον αιτούντα για τυχόν ελλείποντα έγγραφα. Η προθεσμία αυτή διαφέρει από την προθεσμία για την έκδοση απόφασης αναγνώρισης μετά την παραλαβή όλων των απαιτούμενων εγγράφων.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει πληροφοριών που παρείχε η Επιτροπή.

Παράρτημα V – Ζητήματα που εντόπισε η Επιτροπή στα κράτη μέλη

	Ανακύψαντα ζητήματα	Επάγγελμα	Άρθρο της οδηγίας RPQ	Εκκρεμή ζητήματα στα κράτη μέλη (3.2020)	Εκκρεμή ζητήματα στα κράτη μέλη (2.2024)
Τομεακά επαγγέλματα	Εξασφάλιση κατάρτισης επαρκούς διάρκειας σε έτη, και ώρες, όπου απαιτείται [το ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης ακαδημαϊκών μονάδων (ECTS) χρησιμοποιείται μόνο προαιρετικά]	Ιατρός, ειδικευμένος ιατρός	24, 25, 28	0	1
		Νοσηλευτής υπεύθυνος για γενική περίθαλψη	31	3	2
		Οδοντίατρος, ειδικευμένος οδοντίατρος	34, 35	0	1
		Κτηνίατρος	38	0	0
		Μαία/Μαιευτής	40, 41	1	1
		Φαρμακοποιός	44	0	0
		Αρχιτέκτονας	46	0	0
	Νέος κατάλογος ικανοτήτων	Νοσηλευτής υπεύθυνος για γενική περίθαλψη	Άρθρο 31, παράγραφος 7	1	0
	Επικαιροποιήσεις των γνώσεων και δεξιοτήτων	Ιατρός	Άρθρο 24, παράγραφος 3	0	0
		Νοσηλευτής υπεύθυνος για γενική περίθαλψη	Άρθρο 31, παράγραφος 6	0	0
		Κτηνίατρος	Άρθρο 38, παράγραφος 3	0	0
		Μαία/Μαιευτής	Άρθρο 40, παράγραφος 3	0	0
		Φαρμακοποιός	Άρθρο 44, παράγραφος 3	0	0
		Αρχιτέκτονας	Άρθρο 46, παράγραφος 2	0	0
	Εξασφάλιση κατάλληλης αναλογίας μεταξύ των θεωρητικών και των κλινικών σκελών της κατάρτισης ή/και συντονισμός μεταξύ της θεωρητικής και της κλινικής κατάρτισης	Ιατρός, ειδικευμένος ιατρός		0	0
		Νοσηλευτής υπεύθυνος για γενική περίθαλψη	31	0	0
		Μαία/Μαιευτής		1	0
	Εξασφάλιση της πρόσβασης στον κατάλογο των ελάχιστων επαγγελματικών δραστηριοτήτων	Ιατρός γενικής ιατρικής (άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας)	29	1	0
					0

	Ανακύψαντα ζητήματα	Επάγγελμα	Άρθρο της οδηγίας RPQ	Εκκρεμή ζητήματα στα κράτη μέλη (3.2020)	Εκκρεμή ζητήματα στα κράτη μέλη (2.2024)
		Οδοντίατρος	36	0	0
		Μαία/Μαιευτής	42	1	1
		Φαρμακοποιός	45	1	1
		Αρχιτέκτονας	48	0	0
	Εξασφάλιση των ελάχιστων όρων πρακτικής άσκησης / πρακτικής ή κλινικής κατάρτισης	Ιατρός, ειδικευμένος ιατρός	Άρθρο 28, παράγραφος 3, άρθρο 25, παράγραφος 3		0
		Νοσηλεύτης υπεύθυνος για γενική περίθαλψη	Άρθρο 31, παράγραφος 5		0
		Αρχιτέκτονας	Άρθρο 46, παράγραφος 4	0	0
	Γενικά κεκτημένα δικαιώματα και άλλα κεκτημένα δικαιώματα που μνημονεύονται στο άρθρο 23	Ιατρός, ειδικευμένος ιατρός	23	0	0
		Νοσηλεύτης υπεύθυνος για γενική περίθαλψη	23	0	0
		Οδοντίατρος, ειδικευμένος οδοντίατρος	23	0	0
		Κτηνίατρος	23	0	0
		Μαία/Μαιευτής	23	0	0
		Φαρμακοποιός	23	0	0
		Αρχιτέκτονας	23	0	0
	Ειδικά ανά επάγγελμα κεκτημένα δικαιώματα	Ιατρός, ειδικευμένος ιατρός	27, 30	1	0
		Νοσηλεύτης υπεύθυνος για γενική περίθαλψη	Άρθρα 33, 33a	1	0
		Οδοντίατρος, ειδικευμένος οδοντίατρος	37	0	1
		Μαία/Μαιευτής	Άρθρα 43, 43a	1	0
		Αρχιτέκτονας	49	0	0
	Άλλα ζητήματα (ελάχιστα αντικείμενα εκπαίδευσης απαριθμούμενα στο παράρτημα V)	Ιατρός, ειδικευμένος ιατρός	Παράρτημα V	0	0
		Νοσηλεύτης υπεύθυνος για γενική περίθαλψη	Παράρτημα V	0	0
		Οδοντίατρος, ειδικευμένος οδοντίατρος	Παράρτημα V	0	0

	Ανακύψαντα ζητήματα	Επάγγελμα	Άρθρο της οδηγίας RPQ	Εκκρεμή ζητήματα στα κράτη μέλη (3.2020)	Εκκρεμή ζητήματα στα κράτη μέλη (2.2024)
		Κτηνίατρος	Παράρτημα V	1	0
		Μαία/Μαιευτής	Παράρτημα V	0	0
		Φαρμακοποιός	Παράρτημα V	0	0
	Άλλα ζητήματα (όροι πρόσβασης για ειδικευμένους οδοντίατρους, άνοιγμα νέων φαρμακείων, ειδικές παρεκκλίσεις για τους αρχιτέκτονες, αμοιβή των ειδικευόμενων ιατρών, έγκριση από τα ταμεία ασφάλισης υγείας)	Οδοντίατρος, ειδικευμένος οδοντίατρος, ιατρός, ειδικευμένος ιατρός, φαρμακοποιός, αρχιτέκτονας	Άρθρο 35, παράγραφος 1, άρθρο 21, παράγραφος 4, άρθρο 25, παράγραφος 3, άρθρο 47, άρθρο 55	0	0
Γενικό σύστημα αναγνώρισης	Αλλαγές στα επίπεδα προσόντων		11, 13	1	2
	Κινητικότητα επαγγελματιών από κράτη μέλη που δεν υποβάλλουν επαγγέλματα σε ρύθμιση προς κράτη μέλη με νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα (1 χρόνος επαγγελματικής πείρας)		13	2	3
	Αναθεωρημένες διατάξεις σχετικά με την επιβολή αντισταθμιστικών μέτρων		14	2	3
	Άλλα ζητήματα (π.χ. μη εφαρμογή του γενικού συστήματος αναγνώρισης στα τομεακά επαγγέλματα εάν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις για αυτόματη αναγνώριση)		10	1	1
			12		
Προσωρινή παροχή υπηρεσιών	Απαιτήση απόδειξης διετούς επαγγελματικής πείρας (αντί του προβλεπόμενου ενός έτους) σε περίπτωση μη νομοθετικά ρυθμιζόμενου επαγγέλματος στο κράτος μέλος καταγωγής· ή απαίτηση απόκτησης επαγγελματικής πείρας σε ένα κράτος μέλος· ή μη απαλλαγή σε περιπτώσεις νομοθετικά ρυθμιζόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης		Άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο β)	1	3
			Άρθρο 7, παράγραφος 2, στοιχείο δ)		
	Αδικοιολόγητες ερωτήσεις σχετικά με τις υπηρεσίες που πρόκειται να παρασχεθούν, ή αιτήματα δικαιολογητικών που βαίνουν πέραν του καταλόγου που παρατίθεται στο άρθρο 7, παράγραφος 2		Άρθρο 7, παράγραφοι 1 και 2	6	4
	Ισχύς των προηγούμενων δηλώσεων σε όλη την εδαφική επικράτεια του κράτους μέλους υποδοχής		Άρθρο 7, παράγραφος 2α	0	1

	Ανακύψαντα ζητήματα	Επάγγελμα	Άρθρο της οδηγίας RPQ	Εκκρεμή ζητήματα στα κράτη μέλη (3.2020)	Εκκρεμή ζητήματα στα κράτη μέλη (2.2024)
	Μη εξασφάλιση για τον αιτούντα της δυνατότητας να παράσχει τη σκοπούμενη υπηρεσία εντός ενός μηνός από την ημερομηνία λήψης από τις αρμόδιες αρχές της απόφασης να επιβάλουν προηγούμενη δοκιμασία επάρκειας (άρθρο 7, παράγραφος 4)		Άρθρο 7, παράγραφος 4, τρίτο εδάφιο	1	0
	Συστηματική διεξαγωγή προηγούμενων ελέγχων επί των προσόντων σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 4· διεξαγωγή προηγούμενων ελέγχων για επαγγέλματα που δεν φαίνεται να έχουν επιπτώσεις στη δημόσια υγεία και ασφάλεια του αποδέκτη των υπηρεσιών ή για επαγγέλματα που τυγχάνουν αυτόματης αναγνώρισης· μη συμμόρφωση με την απαίτηση να διασφαλίζεται ότι οι έλεγχοι δεν υπερβαίνουν τα αναγκαία μέτρα		Άρθρο 7, παράγραφος 4	3	2
	Επιβολή στους παρόχους υπηρεσιών επαγγελματικών κανόνων που δεν συνδέονται άμεσα με τα επαγγελματικά προσόντα		Άρθρο 5, παράγραφος 3	4	4
	Αυτόματη/τυπική εγγραφή των παρόχων υπηρεσιών χωρίς εγγυήσεις ότι αυτό δεν θα καθυστερήσει ή θα περιπλέξει την παροχή υπηρεσιών, ούτε θα επιβαρύνει τους παρόχους υπηρεσιών με πρόσθετο κόστος· απαλλαγή των αλλοδαπών παρόχων υπηρεσιών από τις απαιτήσεις εγγραφής σε φορέα κοινωνικής ασφάλισης δημοσίου δικαίου		6	4	3
	Άλλα ζητήματα (π.χ. διοικητική συνεργασία, αρχή της προσωρινής ή περιστασιακής παροχής υπηρεσιών, μη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο του συνόλου των διατάξεων υπό τον τίτλο II για συγκεκριμένο/-α επάγγελμα/επαγγέλματα, υποχρεώσεις παροχής πληροφοριών στους αποδέκτες των υπηρεσιών, χρήση του επαγγελματικού τίτλου)		Τίτλος II, άρθρο 5, παράγραφος 1, άρθρο 7, παράγραφος 3, άρθρο 8, άρθρο 9	4	4

	Ανακύψαντα ζητήματα	Επάγγελμα	Άρθρο της οδηγίας RPQ	Εκκρεμή ζητήματα στα κράτη μέλη (3.2020)	Εκκρεμή ζητήματα στα κράτη μέλη (2.2024)
Διαφάνεια	Μη κατάρτιση καταλόγου των υφιστάμενων νομοθετικά ρυθμιζόμενων επαγγελματιών, στον οποίο προσδιορίζονται οι δραστηριότητες που καλύπτονται από κάθε επάγγελμα, καταλόγου νομοθετικά ρυθμιζόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης, και κατάρτισης με ειδική διάρθρωση		Άρθρο 59, παράγραφος 1	1	4
	Μη κατάρτιση καταλόγου των επαγγελματιών για τα οποία ο έλεγχος των προσόντων κρίνεται απαραίτητος πριν από την πρώτη παροχή υπηρεσιών δυνάμει του άρθρου 7, παράγραφος 4, περιλαμβανομένης επαρκούς αιτιολογίας		Άρθρο 59, παράγραφος 2	1	1
	Απουσία αξιολογήσεων της αναλογικότητας των υφιστάμενων απαιτήσεων (πριν από τον Ιανουάριο του 2016)		Άρθρο 59, παράγραφοι 3 και 5	2	2
	Μη υποβολή εθνικών σχεδίων δράσης		Άρθρο 59, παράγραφος 5	3	1
	Απουσία αξιολογήσεων της αναλογικότητας νέων ή τροποποιημένων απαιτήσεων (που θεσπίστηκαν μετά τον Ιανουάριο του 2016)		Άρθρο 59, παράγραφος 3, και	2	2
			άρθρο 59, παράγραφος 5, δεύτερη περίοδος		
	Μη υποβολή εκθέσεων, ανά διετία, σχετικά με τις απαιτήσεις που καταργήθηκαν ή που κατέστησαν λιγότερο αυστηρές		Άρθρο 59, παράγραφος 6	1	1
	Μη υποβολή εκθέσεων, ανά διετία, που μνημονεύουν, μεταξύ άλλων, στατιστικά στοιχεία και τα βασικά προβλήματα που ανέκυψαν κατά την εφαρμογή της οδηγίας		Άρθρο 60, παράγραφος 1	0	2
Μερική πρόσβαση	Αποκλεισμός ορισμένων επαγγελματιών από την αρχή της μερικής πρόσβασης (αποκλεισμός αυτών καθαυτών των «τομεακών» επαγγελματιών, αδικαιολόγητος αποκλεισμός άλλων επαγγελματιών, μη αξιολόγηση κατά περίπτωση)		Άρθρο 4στ	3	3
	Άλλα ζητήματα			0	0
Γλωσσικοί έλεγχοι	Απαίτηση γνώσης μόνο μίας επίσημης γλώσσας του κράτους μέλους υποδοχής		Άρθρο 53, παράγραφος 2	1	1

	Ανακύψαντα ζητήματα	Επάγγελμα	Άρθρο της οδηγίας RPQ	Εκκρεμή ζητήματα στα κράτη μέλη (3.2020)	Εκκρεμή ζητήματα στα κράτη μέλη (2.2024)
	Διενέργεια συστηματικών γλωσσικών ελέγχων μόνο για τα επαγγέλματα που έχουν επιπτώσεις στην ασφάλεια του ασθενούς		Άρθρο 53, παράγραφος 3	1	2
	Οι γλωσσικοί έλεγχοι δεν πρέπει να περιορίζονται σε υποχρεωτικές γλωσσικές δοκιμασίες		Άρθρο 53, παράγραφος 4	5	2
	Άλλα ζητήματα		Άρθρο 53, παράγραφος 4	0	1
Πρακτική άσκηση	Αναγνώριση επαγγελματικής πρακτικής άσκησης		Άρθρο 55α	2	3
Ευρωπαϊκή επαγγελματική ταυτότητα (EET)	Προθεσμίες, συμπεριλαμβανομένων των παρατάσεων αυτών		Άρθρο 4γ, παράγραφος 1, άρθρο 4δ	0	0
	Σιωπηρή αναγνώριση σε περίπτωση μη απόφασης ή μη διοργάνωσης δοκιμασίας επάρκειας		Άρθρο 4δ, παράγραφος 5	0	0
	Οι διατάξεις σχετικά με την EET δεν έχουν μεταφερθεί πλήρως στο εθνικό δίκαιο όσον αφορά ορισμένα επαγγέλματα ή τμήματα της επικράτειας κράτους μέλους		Άρθρο 4δ	0	0
	Μη ορθά προσδιορισμένος ρόλος του κράτους μέλους υποδοχής		Άρθρο 4β, παράγραφος 3, και εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2015/983	0	1
	Μη διορισμός αρμόδιων αρχών		Άρθρο 4α, παράγραφος 6	1	0
	Άλλα ζητήματα (π.χ. δυνατότητες άσκησης προσφυγής, απαιτήσεις δικαιολογητικών, ανάκληση της EET, διφορούμενη διατύπωση)			0	1
Μηχανισμός προειδοποίησης	Προθεσμίες για την αποστολή ειδοποιήσεων		Άρθρο 56α, παράγραφος 2, άρθρο 56α, παράγραφος 3	0	0
	Ο μηχανισμός προειδοποίησης δεν εφαρμόζεται σε ορισμένα επαγγέλματα ή τμήματα της επικράτειας κράτους μέλους		Άρθρο 56α, παράγραφοι 1, 2, 3	0	2
	Αποστολή καμίας ή ελάχιστων ειδοποιήσεων		Άρθρο 56α	0	0
	Μη εφαρμογή του μηχανισμού προειδοποίησης		Άρθρο 56α	1	0

	Ανακύψαντα ζητήματα	Επάγγελμα	Άρθρο της οδηγίας RPQ	Εκκρεμή ζητήματα στα κράτη μέλη (3.2020)	Εκκρεμή ζητήματα στα κράτη μέλη (2.2024)
	Άλλα ζητήματα (π.χ. προστασία των δεδομένων, διαγραφή δεδομένων, υποχρέωση ενημέρωσης του εμπλεκόμενου επαγγελματία, πρόσβαση σε μέσα έννομης προστασίας, είδος καλυπτόμενων αποφάσεων)		Άρθρο 56α, παράγραφοι 1 και 5-7	0	1
Πρόσβαση σε διαδικτυακές πληροφορίες και διαδικασίες και μείωση της γραφειοκρατίας	Παράνομες πρακτικές σχετικά με αιτήματα υποβολής δικαιολογητικών (δικαιολογητικά που θαίνονται πέραν των επιτρεπόμενων από την οδηγία, αδικαιολόγητες μεταφράσεις, επικυρωμένα αντίγραφα κ.λπ.)		Άρθρο 7, παράγραφος 2, άρθρο 50, παράρτημα VII της οδηγίας και άρθρα 49 και 56 ΣΛΕΕ	4	7
	Κέντρα υποστήριξης		Άρθρο 57β	0	0
	Διαθεσιμότητα πληροφοριών μέσω των υπηρεσιών μίας στάσης		57	28	0
	Διαθεσιμότητα διαδικτυακών διαδικασιών (και δυνατότητα επιλογής της διαδικτυακής διεκπεραίωσής τους)		Άρθρο 57α	28	0
Άλλα ζητήματα	Ορισμοί (όπως δοκιμασία επάρκειας, νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα)		3	2	1
	Πεδίο εφαρμογής της αναθεωρημένης οδηγίας, πρώτη αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων αποκτηθέντων σε τρίτη χώρα, σχέση με άλλα μέσα της ΕΕ		2	1	1
	Αρχή της αυτόματης αναγνώρισης για τα επαγγέλματα με εναρμονισμένες απαιτήσεις ως προς την εκπαίδευση ή για τα επαγγέλματα στον εμπορικό, τον βιοτεχνικό και τον βιομηχανικό τομέα		21	0	1
			Άρθρα 15-17		
	Βεβαίωση παραλαβής των δικαιολογητικών εντός ενός μηνός και ενημέρωση σε περίπτωση ελλειπόντων εγγράφων		51	1	1
		ΣΥΝΟΛΟ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ στα κράτη μέλη		130	75

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει πληροφοριών της Επιτροπής, Φεβρουάριος 2024.

Συντομογραφίες

ΓΔ GROW: Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς, Βιομηχανίας, Επιχειρηματικότητας και ΜΜΕ

EET Ευρωπαϊκή επαγγελματική ταυτότητα

ΕΟΚΕ: Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

ΣΛΕΕ: Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Cedefop: Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης

EIGE: Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων

ΕΛΑ: Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας

IMI: Σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (Internal Market Information System)

RPD: Βάση δεδομένων για τα νομοθετικά ρυθμιζόμενα επαγγέλματα (Regulated Professions Database)

RPQ: Αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων (Recognition of professional qualifications)

Απαντήσεις της Επιτροπής

<https://www.eca.europa.eu/el/publications/sr-2024-10>

Χρονογραμμή

<https://www.eca.europa.eu/el/publications/sr-2024-10>

Κλιμάκιο ελέγχου

Στις ειδικές εκθέσεις του ΕΕΣ παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των ελέγχων που αυτό διενεργεί επί πολιτικών και προγραμμάτων της ΕΕ ή επί διαχειριστικών θεμάτων που αφορούν συγκεκριμένους τομείς του προϋπολογισμού. Το ΕΕΣ επιλέγει και σχεδιάζει τα εν λόγω ελεγκτικά έργα κατά τρόπο ώστε αυτά να αποφέρουν τον μέγιστο αντίκτυπο, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων για τις επιδόσεις ή για τη συμμόρφωση, του επιπέδου των σχετικών εσόδων ή δαπανών, των επικείμενων εξελίξεων και του πολιτικού και δημόσιου συμφέροντος.

Ο εν προκειμένω έλεγχος επιδόσεων διενεργήθηκε από το Τμήμα Ελέγχου II (Επενδύσεις υπέρ της συνοχής, της ανάπτυξης και της κοινωνικής ένταξης), του οποίου προεδρεύει η Annemie Turtelboom, Μέλος του ΕΕΣ. Επικεφαλής του ελέγχου ήταν ο Stef Blok, Μέλος του ΕΕΣ, συνεπικουρούμενος από τον Johan Adriaan Lok, προϊστάμενο του ιδιαίτερου γραφείου του, τη Laurence Szwajkajzer, σύμβουλο στο ιδιαίτερο γραφείο του και υπεύθυνη έργου, τη Maria Eulàlia Reverté i Casas, διοικητικό στέλεχος, τις Zuzana Pikulova, Lena Rangus και Petra Verhasselt, ελέγκτριες, και τους Rene Reiterer, Jussi Bright και Borja Martin Simon, ελεγκτές. Η Jennifer Schofield παρείχε γλωσσική υποστήριξη. Τον σχεδιασμό των γραφικών ανέλαβε η Giuliana Lucchese και η Britta Middelberg παρείχε υποστήριξη στο πλαίσιο της έρευνας.

Από αριστερά: Borja Martin Simon, Jennifer Schofield, Lena Rangus, Stef Blok, Rene Reiterer, Britta Middelberg, Zuzana Pikulova, Laurence Szwajkajzer, Giuliana Lucchese, Jussi Bright, Maria Eulàlia Reverté i Casas, Johan Adriaan Lok.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2024

Η πολιτική για την περαιτέρω χρήση εγγράφων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) ορίζεται στην [απόφαση αριθ. 6-2019 του ΕΕΣ](#) για την πολιτική ανοικτών δεδομένων και την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά (π.χ. σε χωριστές ανακοινώσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας), το περιεχόμενο του ΕΕΣ που ανήκει στην ΕΕ παραχωρείται βάσει της άδειας [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Ισχύει, επομένως, ως γενικός κανόνας ότι η περαιτέρω χρήση επιτρέπεται υπό τον όρο ότι αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι αλλαγές. Κατά την περαιτέρω χρήση απαγορεύεται η διαστρέβλωση του αρχικού νοήματος ή μηνύματος των εγγράφων. Το ΕΕΣ δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Εάν συγκεκριμένο περιεχόμενο αναφέρεται σε ταυτοποιήσιμα φυσικά πρόσωπα, π.χ. φωτογραφίες υπαλλήλων του ΕΕΣ, ή περιλαμβάνει έργα τρίτων, απαιτείται πρόσθετη έγκριση.

Όταν παραχωρείται η έγκριση, αυτή ακυρώνει και αντικαθιστά την ανωτέρω γενική έγκριση και αναφέρει σαφώς τυχόν περιορισμούς στη χρήση.

Για τη χρήση ή την αναπαραγωγή περιεχομένου που δεν ανήκει στην ΕΕ, μπορεί να χρειάζεται να ζητήσετε άδεια απευθείας από τους κατόχους των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Το λογισμικό ή τα έγγραφα που καλύπτονται από δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα εμπορικά σήματα, τα καταχωρισμένα σχέδια, τα λογότυπα και οι επωνυμίες/ονομασίες, εξαιρούνται από την πολιτική του ΕΕΣ για την περαιτέρω χρήση.

Το σύνολο των ιστότοπων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης εντός του ονόματος χώρου «europa.eu» παρέχει συνδέσμους προς ιστότοπους τρίτων. Δεδομένου ότι το ΕΕΣ δεν έχει έλεγχο επ' αυτών, σας συνιστούμε να εξετάζετε τις πολιτικές τους για την προστασία του ιδιωτικού απορρήτου και της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ

Δεν επιτρέπεται η χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ χωρίς την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του οργάνου.

HTML	ISBN 978-92-849-2351-9	ISSN 1977-5660	doi:10.2865/822581	QJ-AB-24-009-EL-Q
PDF	ISBN 978-92-849-2210-9	ISSN 1977-5660	doi:10.2865/036846	QJ-AB-24-009-EL-N

Ενώ τα κράτη μέλη μπορούν να θέτουν κανόνες που ρυθμίζουν την πρόσβαση σε επαγγέλματα, η ΣΛΕΕ εγγυάται την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων και των υπηρεσιών, καθώς και την ελευθερία εγκατάστασης, εντός της ενιαίας αγοράς της ΕΕ. Το 2005, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν οδηγία σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων που είχε ως στόχο να αποτρέψει τα κράτη μέλη από το να επιβάλλουν υπερβολικούς όρους στους πολίτες που επιθυμούν να ασκήσουν τα ως άνω δικαιώματα. Εξετάσαμε κατά πόσον η Επιτροπή διασφάλισε αποτελεσματικά την ομοιόμορφη εφαρμογή της οδηγίας. Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων στην ΕΕ αποτελεί έναν σημαντικό μηχανισμό, που όμως χρησιμοποιείται ελάχιστα και χωρίς συνέπεια, στο πλαίσιο του δικαιώματος άσκησης ενός επαγγέλματος σε άλλο κράτος μέλος. Η εφαρμογή της οδηγίας εξακολουθεί να εμφανίζει αδυναμίες και οι πληροφορίες που παρέχονται στους πολίτες δεν είναι πάντα αξιόπιστες.

Ειδική έκθεση του ΕΕΣ υποβαλλόμενη δυνάμει του άρθρου 287, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Τηλ. +352 4398-1

Πληροφορίες: eca.europa.eu/el/contact
Ιστότοπος: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors